

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2013. gada 22. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Gunārs Kūtris.

G.Kūtris.

Labdien, lūdzu, sēdieties!

Sākam tiesas sēdi.

Šodien, 2013. gada 22. janvārī, Satversmes tiesā tiks izskatīta lieta Nr. 2012-07-01 *“Par Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam un Kredītiestāžu likuma 179. panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam”*.

Lieta tiks izskatīta šādā sastāvā:

tiesneši Kaspars Balodis, Aija Branta, Kristīne Krūma, Uldis Ķinis, Sanita Osipova, tiesas sēdes priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesas sēžu sekretāre Elīna Kursiņa.

Lietas dalībnieki:

pieteikuma iesniedzēji ir fiziskas personas, tātad, Santa Anča, Jevgēnija Dimpere, Ina Inkēna, Raimonds Pauls. Pieteikuma iesniedzējus tiesas sēdē pārstāvēs zvērināts advokāts Egīls Radziņš... pilnvara ir iesniegta, personas dokumenti uzrādīti...

E. Radziņš.

Un arī Raimonds Pauls un Santa Anča ir ieradušies personīgi un vēlēšies izteikties pēc maniem paskaidrojumiem.

G. Kūtris.

Paldies.

Un Gundega Kārkliņa, zvērināta advokāte... pilnvaras ir iesniegtas lietas materiālos, personas dokuments... Ir uzrādīti jau? Paldies.

Institūcijas, kas izdevusi apstrīdēto aktu, **Saeimas pārstāvis** – Saeimas Juridiskā biroja vadītājs **Gunārs Kusiņš**... Pilnvara ir lietas materiālos, personas dokumentus uzrādiet tiesas sēžu sekretārei. Paldies.

Pieaicinātās personas:

Tiesībsarga pārstāvis — Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas vadītājas pienākumu izpildītāja **Ineta Rezevska**... Pilnvaru, lūdzu, iesniedziet tiesas sēžu sekretārei, lūdzu uzrādīt arī personas dokumentu. Paldies.

Finanšu un kapitāla tirgus komisiju pārstāv — Finanšu un kapitāla tirgus komisijas Juridiskā un licencēšanas departamenta direktors **Gvido Romeiko** un Juridiskā un licencēšanas departamenta Juridiskās daļas galvenā juriskonsulte **Inga Pētersone**. Pilnvaru un personas dokumentus lūdzu uzrādīt tiesas sēžu sekretārei.

Vēlreiz gribētu informēt, ka tiesa ir uzaicinājusi pilnvaroto... parasti pieaicināto personu pārstāv viena persona... ja gadījumā ir sarežģījumi, tad varētu papildus precizēt kādu jautājumu. Paldies.

pieaicinātā persona — biedrība „**Latvijas Komerbanku asociācija**”. Vai pārstāvis ir ieradies? Zvērināta advokāte... Uzrādiet pilnvaru un personas dokumentu.

pieaicinātā persona — **Tieslietu ministrija**. Ministriju pārstāv Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece tiesību politikas jautājumos **Laila Medina**. Pilnvara ir iesniegta tiesas sēžu sekretārei? Paldies.

pieaicinātā persona — **Latvijas Universitātes** Juridiskās fakultātes docents, juridisko zinātņu doktors **Aivars Lošmanis**. Lūdzu, personas dokumentus uzrādiet tiesas sēžu sekretārei. Paldies

pieaicinātā persona — Banku augstskolas asociētais profesors, juridisko zinātņu doktors **Jānis Grasis**. Lūdzu personas dokumentu... Paldies

un pieaicinātā persona — **maksātnespējīgās akciju sabiedrības “Latvijas Krājbanka” administrators SIA “KPMG Baltics”**. To pārstāv SIA “KPMG Baltics” pārstāvis **Stīvens Bērčels Mārtins Jangs**... un viņam līdzī ir pieaicināts arī tulks Renārs Hausmanis. Tā ir? Personas dokumentus, lūdzu, uzrādīt... un arī zvērināts advokāts **Dainis Lasmanis**.

D. Lasmanis.

Godātā tiesa, es nepārstāvēšu pieaicināto personu šajā tiesas sēdē. Vienīgi nepieciešamības gadījumā es esmu te klāt, lai sniegtu palīdzību pārstāvim, bet „KPMG Baltics” pārstāvis ir Stīvens Jangs.

G. Kūtris.

Paldies.

Tātad pieaicinātās personas ir noskaidrotas, visas aicinātās personas un viņu pārstāvji ir ieradušies.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi lūgumu tiesai?

E. Radziņš.

Paldies, nav.

G. Kūtris.

Saeimai?

G. Kusiņš.

Paldies, nav.

G. Kūtris.

Paldies.

Tātad tiesa var uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības.

Vispirms tiks nolasīts tiesneša ziņojums.

2012. gada 8. martā Satversmes tiesā tika ierosināta lieta Nr. 2012-07-01 “*Par Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam un Kredītiestāžu likuma 179. panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam*”.

Pieteikumu iesniedza Santa Anča, Jevgēnija Dimpere, Ina Inkēna un Raimonds Pauls, kurā apstrīdēja attiecīgas divas Kredītiestāžu likuma panta daļas pret Satversmes 105. un 92. panta pirmo teikumu.

Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, Saeima, 2012. gada 10. maijā Satversmes tiesā arī iesniedza atbildes rakstu, kas ir pievienots lietai.

Par pieaicinātajām personām lietas sagatavošanas laikā tika uzaicināta Tieslietu ministrija, Tiesībsargs, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Valsts aģentūra „Maksātnespējas administrācija”, biedrība “Latvijas Komercbanku asociācija” un Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes docents Aivars Lošmanis.

Minētās personas arī rakstveidā ir iesniegušas savus viedokļus, kas ir pievienoti lietai.

Ar Satversmes tiesas priekšsēdētāja 2012. gada 3. oktobra lēmumu lieta tika nodota izskatīšanai.

Uz tiesas sēdi minētajā lietā tika uzaicināti gan pieteikuma iesniedzēji, gan institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, gan pieaicinātās personas — Tiesībsargs, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, biedrība „Latvijas Komercbanku asociācija”, Tieslietu ministrijas pārstāvis, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes docents Aivars Lošmanis, Banku augstskolas asociētais profesors Jānis Grasis un “Latvijas Krājbankas” administrators SIA “KPMG Baltics”.

Paziņojums par lietas izskatīšanu publicēts 2012. gada 25. oktobrī laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”. Lietas dalībniekiem ir pienācīgi paziņots par tiesas sēdi.

Lietas dalībnieku pilnvarotā pārstāve —zvērināta advokāte Gundega Kārkliņa un institūcijas, kas izdevusi apstrīdēto aktu — Saeimas — pilnvarotais pārstāvis Saeimas Juridiskā biroja juridiskais padomnieks Jānis Pleps ir iepazinušies ar lietas materiāliem un ir apliecinājuši to ar savu parakstu.

Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi par tiesneša ziņojumu? Paldies.

Tālāk varam pāriet pie lietas dalībnieku uzklausišanas.

Pirmām kārtām pieteikuma iesniedzēju pārstāvis uzstājas.

Vēlētos jums atgādināt, ka likums nosaka, ka lietas pieteikuma iesniedzēju pārstāvis kopā, ja arī vairāki runā, nevar pārsniegt 30 minūšu laika robežu.

Lūdzu, jums vārds.

E. Radziņš.

Paldies, godājamā tiesa!

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 105. pantu, ikvienam ir tiesības uz īpašumu un īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm.

Kas attiecas uz jēdzienu, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu, tad no Satversmes tiesas līdzšinējiem atzinumiem izriet, ka Satversmes 105. pantā garantētās tiesības uz īpašumu ietver arī tiesības lemt ar īpašumu saistītus jautājumus.

Kas attiecas uz minētās konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem, konkrēti četriem pieteicējiem — Dimperi, Inkēnu, Anču un Paulu, tad visas minētās četras personas 2011. gada nogalē pret savu gribu kļuva par “Latvijas Krājbankas” kreditoriem, jo, kā zināms, tad 2011. gada 13. decembrī Rīgas apgabaltiesa ierosināja akciju sabiedrības “Latvijas Krājbanka” maksātnespējas lietu. Un 2011. gada 23. decembrī Rīgas apgabaltiesa pasludināja “Latvijas Krājbanku” par maksātnespējīgu.

Visas četras personas uzskatīja, ka maksātspējas procesa gaitā tiks risināts jautājums arī par bankas sanācijas iespēju, jo pavisam nesenā vēsturē vēl bija gadījums ar akciju sabiedrību “Parex banka”, kuras maksātspēja tika atjaunota ar valsts palīdzību. Tāpatās arī šinī gadījumā pieteicēji, tāpat kā citi kreditori, gaidīja, kāds varētu būt tālākais risinājums konkrētajā lietā. Vēl jo vairāk tāpēc, ka bija publiski zināms no masu medijiem, ka lietā administratoram — “KPMG Baltics” — ir iesniegti vairāki sanācijas plāni. Šobrīd ir zināms, pavisam kopā četri.

Taču tajā brīdī, kad tika uzzināts, ka minētie sanācijas plāni ar administratora lēmumu ir noraidīti, un ka šo lēmumu apstiprinājusi Finanšu un kapitāla tirgus komisija, radās jautājums pieteicējiem — vai patiešām likums paredz, ka šādos gadījumos nav nepieciešams jautājumu par sanācijas plāna realizācijas iespēju apspriest arī kreditoru sapulcē.

Ja mēs skatāmies Kredītiestāžu likumā un konkrēti 179. pantu, tad tajā ir teikts, ka lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators, lēmums par sanācijas piemērošanu un sanācijas plāns stājas spēkā pēc tā apstiprināšanas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā un kreditoru sapulcē.

Kāpēc pieteicējiem sākotnēji šķita, ka šāds normas regulējums pats par sevi jau paredz kreditoru sapulces sasaukšanas nepieciešamību arī, lai apstiprinātu sanācijas plāna neiespējamību. Godājamā tiesa, tas izriet no tīri teikuma gramatiskās konstrukcijas, kurā ir ietverts šis vārdiņš “par”, proti, norma nesaka, ka lēmumu “pret” sanācijas piemērošanu pieņem administrators. Norma saka — lēmumu “par” sanācijas piemērošanu pieņem administrators, kur mēs ielasām, ka ar to tiek saprasts jautājums gan par piemērošanu, gan arī iespēja pieņemt lēmumu pret piemērošanu, jo pretējā gadījumā tas būtu atsevišķi likumā norādīts.

Un savukārt, ja mēs ar lēmumu par sanācijas piemērošanu saprotam gan lēmumu par sanācijas piemērošanu, gan lēmumu pret sanācijas piemērošanu, tad loģisks ir jautājums — kāpēc gan otrajā teikumā “lēmums par sanācijas piemērošanu un plāns stājas spēkā pēc apstiprināšanas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā un kreditoru sapulcē”, nozīmētu kaut ko pretēju. Arī tādā gadījumā būtu nepieciešams, lai attiecīgi šis jēdziens nozīmētu to pašu. Proti, mūsu ieskatā risinājumam bija jābūt tādā, ka, saņemot sanācijas plānus, un ja tie formāli atbilst sanācijas plāna sastāvdaļām, tad administratoram, saskaņā ar likumu bija jāsasauca kreditoru sapulce un attiecīgi kreditoru sapulcē, protams, uzklusot speciālistus, tajā skaitā arī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvjus, kreditori attiecīgi pieņemtu šo lēmumu

apstiprināt šo sanācijas plānu vai atzīt to par nepilnvērtīgu un tādā veidā noraidīt. Un līdz ar to kreditori būtu pauduši savu attieksmi pret vai par sanācijas plāna realizāciju.

Taču, kā to norāda... nezinu, apzināti vai neapzināti... Saeima savā atbildes rakstā, tad 7. lapā Saeima norāda, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmajai daļai ir leģitīms mērķis, proti, nodrošināt citu personu tiesības un sabiedrības labklājību. Un jautājums patiešām rodas: tad kā intereses nodrošina 179. panta pirmā daļa, proti, vai kreditoru intereses jeb citu personu intereses un sabiedrības labklājību. Jo mēs zinām, ka, protams, tiesības uz īpašumu nav absolūtas un tās var tikt ierobežotas. Bet līdz kādai pakāpei?

Kāpēc mēs uzskatām, ka šinī gadījumā šāda veida traktējums un regulējums nav leģitīms un nesamērīgs, ir sekojošs.

Ja mēs paņemam publiski pieejamos datus par to, kāds bija Krājbankas stāvoklis uz 2011. gada 31. decembri, tad bankas aktīvu vērtība bija... noapaļojot... 423 miljoni, bet bankas saistības 562 miljoni latu apmērā. Veicot samērā noapaļotu finansiālu aprēķinu, mēs nonākam pie secinājuma, ka aktīvi sastādīs 75 procentus no saistību apmēra, kas, nenoliedzami, liecina par maksātnespējas pazīmēm un tā tālāk.

Taču, ja mēs runājam par vienkāršas sabiedrības maksātnespēju, tad šādā gadījumā kreditoriem vairāk vai mazāk, bet būtu iespēja rēķināties un pretendēt uz 75 procentu atlīdzību no viņu attiecīgajiem prasījumiem.

Kas notiek Kredītiestāžu likuma sakarā? Kredītiestāžu likuma sakarā notiek tas, ka... ja mēs pieņemam, ka 25 procenti ir zuduši, proti, nozagti, izšķērdēti, tad attiecīgi par pārējo summu ir skaidrs, ka tā būtu atgūstama, taču tiek izmaksāti, tikai, kā mēs zinām, simts tūkstošu eiro apmērā no noguldījuma, pārējā daļā šis pieteicējs kļūst par kreditoru, kurš tiek apmierināts pēc attiecīga noguldījuma garantiju fonda interešu apmierināšanas.

Līdz ar to, ja mēs pieņemam, ka noguldījums ir miljons... vienalga, latu vai eiro.... apmērā, tad sanāk, ka no miljons latu prasījuma parasts kreditors saņemtu... varētu saņemt 750 tūkstošu latu gandarījumu pēc kāda laika posma maksātnespējas procesa ietvaros, savukārt Kredītiestāžu gadījumā viņš saņemtu tikai 100 tūkstošus. Kur paliek pārējie 650? Pārējie 650, kā mēs saprotam, nonāk sabiedrības un citu kreditoru interešu apmierināšanai, kas, mūsaprāt, ir nesamērīgi. Jo, kāds gan tam sakars ar sanāciju? Sakars ir pavisam tiešs... Gadījumā, ja tiek piemērots sanācijas plāns un realizēts, tad Noguldījumu fonds kopā ar pārējiem kreditoriem laika gaitā atgūst šos te zaudētos līdzekļus no bankas aktīviem vai no bankas darbības. Gadījumā,

ja sanācijas plāna nav, ja bankas darbība netiek atjaunota, tad tādā gadījumā prioritārās tiesības ir šim noguldījuma fondam un zinot, ka Noguldījumu fonds jau ir izmaksājis 335 miljonus, viennozīmīgi ir skaidrs, ka šiem kreditoriem, kuru ieguldījumi ir pārsnieguši simts tūkstošus eiro, viņu intereses netiks samērotas ar bankas aktīvu lielumu, viņu intereses tiks apmierinātas daudz ievērojami mazākā apmērā.

Kāpēc? Saeima savā atbildes rakstā min, ka iemesls šādam risinājumam varētu būt tāds, ka paternālisms būtiski aizskartu Satversmes 105. pantā paredzētās personu pamattiesības, jo tiesības uz īpašumu paredz arī personas tiesības rīkoties ar savu īpašumu, tostarp iesaistoties komerciālos pasākumos, lai gūtu peļņu un tādā veidā tiek norādīts, ka, lūk, šīs personas pašas ir riskējušas, iesaistoties šādā te pasākumā, proti, noguldot naudas līdzekļus "Latvijas Krājbankā". Kas, manuprāt, ir nepamatots apgalvojums, jo, no minētajiem četriem pieteicējiem, neviens šos līdzekļus neieguldīja bankā, lai gūtu peļņu, bet gan realizēja savas tiesības un daļēji arī pienākumu noguldīt bankā savus noguldījumus, lai attiecīgi šie noguldījumi atrastos drošībā un attiecīgi arī nu... kā šodien mēs varam teikt... daļējā valsts institūciju uzraudzībā.

Kas attiecas uz to, vai šāds risinājums, ka tiek izslēgta kreditoru sapulces līdzdalība jautājumu lemšanā par sanācijas piemērošanu, ir pasaulē un Eiropā izplatīts, mēs rodam atbildi no varbūt no nedaudz kuriozas, bet tomēr vēra ņemamas izpētes, ko ir veikusi Finanšu un kapitāla tirgus komisija un ko viņa atspoguļo savā attiecīgi paskaidrojuma rakstā, kur atsaucas uz revidentu komercsabiedrību "Deloitte Latvija" atzinumu, un proti, šajā dokumentā FKTK norāda, ka viņa sniedz ieskatu citu Eiropas valstu tiesiskajā regulējumā par šo te jautājumu. Pavisam no, kā mēs zinām, piecdesmit Eiropas valstīm, FKTK apskata attiecīgi piecas. No šīm piecām valstīm kreditoru sapulce netiek sasaukta šādos gadījumos vienā gadījumā, proti, Austrijā. Un beigās tiek nonākts pie secinājuma, ka kopumā var secināt, ka kreditoru sapulces loma kredītiestādes maksātspējas procesā ir visai ierobežota lielākajā daļā no apskatītajām valstīm. Protams, no piecdesmit Eiropas valstīm tiek apskatītas piecas, no kurām vienā kreditoru sapulce netiek sasaukta un līdz ar to ir secinājums, ka šāds institūts nav pieņemams kontinentālajai Eiropai, kaut arī tur tiek apskatīta Lielbritānija tajā skaitā.

Mēs uzskatām, ka tas ir nepamatoti. Un ja mēs paņemam tikai pavisam vienkāršu piemēru no šīs lietas... šī strīda sakarā esošajiem tiesu nolēmumiem, tad

spēkā ir stājies Rīgas apgabaltiesas lēmums, kurā... 2012. gada 8. maija lēmums, kurā tika izskatītas vairāku kreditoru sūdzības par administratora rīcību, tajā skaitā par to, ka nav sasaukta kreditoru sapulce, lai apspriestu sanācijas plāna iespējamību. Kā izrādās, šajā lēmumā tiek atspoguļots, ka viens no iespējamajiem sanācijas plāna veicējiem ir bijusi finanšu korporācija "Otkritije". Kā ir norādīts, tad administrators ir uzskatījis, ka "Latvijas Krājbankas" darbības atjaunošanai ir nepieciešamas investīcijas 171 miljona latu apmērā. Taču, izvērtējot "Otkritije" sanācijas plānu, piedāvājumu... tiek secināts, ka piedāvātais investīciju apjoms bija tikai 158 miljonu latu apmērā, proti, pietrūka 13 miljonu latu.

Godājamā tiesa! Iedomāsimies, ka ar šādu plānu... šāds plāns tiek darīts zināms kreditoru sapulcē, proti, ka ir iespējams atjaunot bankas darbību, bet pietrūkst 13 miljoni. Mūsu valsts ieguldīja, kā mēs zinām, "Parex bankas" darbības atjaunošanā, 800 miljonus. Bet priekš Krājbankas pietrūkst 13 miljoni. Protams, kā mēs tagad zinām, tad attiecībā uz "Parex" tā bija valsts sistēmiskā banka. To mēs uzzinājām tad, kad iestājās problēmas. Tas, ka "Krājbanka" nav sistēmiskā banka, to mēs arī uzzinājām tad, kad iestājās problēmas. Un tā tikai tajā brīdī, kad nonāk kāda kredītiestāde problēmās, mēs uzzinām, vai ir vai nav iespējama šīs kredītiestādes darbības atjaunošana. To lemj, kā mēs tagad saprotam, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, kura darbojas vismaz trīs četros dažādos statusos maksātnespējas procesa laikā, un savukārt personām, kas ir ieguldījušas savu naudu, nav nekādas ietekmes par to, lai lemtu jautājumu par šīs kredītiestādes darbības atjaunošanu.

Pie šādiem apstākļiem mēs uzskatām, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmā daļa ir pretrunā ar Satversmes 105. panta... nu, šeit varbūt arī piekrist Saeimas pārstāvim, ka runa ir par 105. panta pirmo teikumu.

Kas attiecas uz pieteikuma otro sadaļu par iespējām šādā gadījumā griezties tiesā jeb, precīzāk sakot, realizēt Satversmē garantētās tiesības... aizstāvēt savas likumiskās intereses taisnīgā tiesā, tad uz patreizējo brīdi pastāvot regulējumam, kāds ir Kredītiestāžu likuma 179. panta otrajā daļā, šādas tiesības ir tikai gadījumos, kad tiesa skata lēmumu par sanācijas piemērošanu pēc administratora... kreditoru sapulces vai Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pieteikuma, lai lemtu... par tā iespējamo atcelšanu, ja šāda lēmuma pieņemšana ir panākta, lietojot viltu vai spaidus vai notikusi maldības ietekme. Pašlaik kreditoriem, kamēr nav izveidota kreditora sapulce, kuras, kā mēs saprotam, izveidošana ir iespējama tikai gadījumā, ja tiek apstiprināts sanācijas plāns, pārējiem kreditoriem tiesības izteikties par sanācijas

plānu būtībā ir liegtas. Proti, mēs nevaram teikt, ka šīs tiesības būtu liegtas absolūti, jo, kā jau es tikko pieminēju, tad Rīgas apgabaltiesa 2012. gada 8. maijā izskatīja vairāku kreditoru sūdzības par administratora rīcību attiecībā uz to, ka nav apstiprināti viņu iesniegtie sanācijas plāni. Taču, godātā tiesa, tie bija kreditori, kuri paši bija iesnieguši šos te sanācijas plānus un saņēmuši atteikumu. Līdz ar to viņi griezās ar sūdzību par administratora rīcību. Taču tajā pašā laikā pieteicēji konkrētajā lietā arī griezās šajā procesā apgabaltiesā, lūdzot attiecīgi apturēt šī jautājuma izskatīšanu par administratora darbības pareizību. Tīkmēr, kamēr Satversmes tiesa lems attiecīgi par to, vai 179. panta pirmā daļa atbilst vai neatbilst 105. Satversmes pantam. Šajā sakarā mēs saņēmām atteikumu, jo tiesa norādīja: jūs šādā procesā neesat nekas. Jo, lai attiecīgi jūs varētu baudīt lietas dalībnieka statusu, jums ir nepieciešams sūdzēties par administratora rīcību. Bet kā ir iespējams sūdzēties par administratora rīcību, ja nav zināms vispārībā, kāds ir bijis šis sanācijas plāns un vai administrators viņu ir vērtējis vai nav vērtējis. Un tādā gadījumā sanāktu lietderīgi par nepieciešamu sniegt vienkārši formālu sūdzību par administratoru, lai būtu iespēja piedalīties tiesas sēdē kā attiecīgās kredītiestādes kreditoram un attiecīgi arī varētu piedalīties procesā, uzdodot jautājumus un sniedzot paskaidrojumus par to.

Kas attiecas uz Saeimas paskaidrojumiem sakarā ar pieteicēju pieteikumu, tad vairākkārt arī tiek uzsvērts, ka šāda veida regulējums tiek saistīts ar to, ka kredītiestāžu darbībai ir nepieciešama ātra un skaidra dažādu jautājumu izlemšana gadījumos, kad kredītiestāde ir nonākusi finansiālās grūtībās. Un ka tas ir par pamatu tam, lai tiktu ierobežotas kreditoru intereses liedzot tiem lemt par sanācijas piemērošanu. Taču, ja mēs paskatāmies Starptautiskā valūtas fonda un Pasaules Bankas izstrādātajā pārskatā par kredītiestāžu maksātnespējas regulējumu, tad tajā ir uzsvērts kredītiestādes restrukturizācijas īstenošanas ātrums un efektivitāte. Savukārt bankrota procedūrai ātrumam un efektivitātei nav piešķirta nekāda līdzīga nozīme, jo bankrota procedūras ātrums neietekmē ne finanšu sektora stabilitāti, ne arī citus jautājumus. Un pie šādiem apstākļiem nav pamata runāt, ka šie sanācijas plāni bija jāizvērtē ātri, nepiedaloties kreditoriem un neļaujot viņiem taisīt lēmumu kreditoru sapulces ietvaros.

Beigās ko es gribētu teikt... ka attiecībā par kreditoru sapulci, kā jau es sākumā minēju, tīri pēc sava statusa 179. panta pirmā daļa ir divējādi saprotama. Proti, daļā par to, ko nozīmē lēmuma pieņemšana "par". Taču varētu teikt, redz... ka Kredītiestāžu likumā jautājumā par to, kas ir kreditoru sapulce, šis jautājums ir arī

regulēts pirmajā nodaļā, pirmajā pantā, proti, kur ir atšifrēti likumā lietotie termini. Un tur ar jēdzienu “kreditoru sapulce” ir norādīts, ka tā ir organizēta kreditoru kopīga darbības forma kredītiestādes sanācības procesā.

Taču arī te, godājamā tiesa, jāvērš uzmanību uz to, ka arī tāds formulējums neiztur kritiku, jo, ja mēs burtiski pieturamies pie šāda jēdziena, tad tik un tā izveidojas situācija, ka no sākuma tiek uzsākts sanācības process un tikai tad tiek izveidota kreditoru sapulce, kas ir neloģiski salīdzinājumā ar 179. panta pirmo daļu, kura saka, ka sanācības plāns tiek apstiprināts un process sākās tad, ja to apstiprina kreditoru sapulce. Līdz ar to viņai jābūt izveidotai jau līdz tam.

Un mēs nonākam pie tā paša, pie kā sākumā es minēju, ka, mūsuprāt, pareizs un tiesisks, un leģitīms, un samērīgs regulējums ir gadījumā, ja kreditoru sapulcei tiek dotas tiesības lemt jautājumu par sanācības plāna apstiprināšanu gadījumā, ja šāds sanācības plāns administratoram tiek iesniegts.

Paldies. Tas no manas puses būtu viss.

G. Kūtris.

Paldies. Vai no pieteikuma iesniedzējiem vēl kāds vēlas?... Pats pieteikuma iesniedzējs vai pārstāvis?

Lūdzu, Raimonds Pauls.

R. Pauls.

Es saprotu, ka... Es tā pavisam īsi. Mani tikai interesē viens jautājums. Es ļoti labi saprotu, kāda tur ir tā situācija ar to banku. Faktiski būtībā tas viss jau ir izzagts un norakstīts. Mani tikai interesē, kādas... tajā laikā, kad sākās tās sanācības un kādas tur tās likvidācijas, kāpēc mēs netikām par to informēti un ar mums vispār neviens neko nerunāja, lai gan es esmu šīs bankas klients 20 gadus, caur kuru gāja visas manas autortiesības un naudas pārskaitījumi. Un es nezināju, ka tā ir kriminālbanka. Kāpēc mēs par to netikām informēti. Es runāju piecsimt noguldītāju vārdā.

G. Kūtris.

Paldies.

Pieteikuma iesniedzējiem vairāk nav ko piebilst?

E. Radziņš.

Nav, godātā tiesa.

G. Kūtris.

Paldies.

Pieteikuma iesniedzējam var uzdot jautājumus un mēs tradicionāli dodam šādu iespēju Saeimas pārstāvim. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, paldies par doto iespēju. Vairāki jautājumi gan no pieteikuma, gan no lietā esošajiem materiāliem, un arī no nupat izteiktajiem...

Pirmais jautājums. Ja mēs iesākam ar tiem matemātiskajiem vingrinājumiem un tā... Sakiet, lūdzu, ar kādiem lietas dokumentiem ir apstiprināts, ka Raimondam Paulam ieguldījums ir vairāk nekā simt tūkstošu apmērā? Lietas 19. lappusē ir tikai dokuments, kas ir simts tūkstošu apmērā. Sakiet, lūdzu, jūs varētu paskaidrot, ar ko tas tiek apspirināts. Tas ir lietas 19. lapaspusē. Ja tas ir simts tūkstoši, tad tas ir noguldījuma fonda...

E. Radziņš.

Jā, es saprotu. Es varētu, godājamā tiesa, iesniegt šo te apliecināto izdrukku no "Latvijas Krājbankas" konta izraksta, kurā ir redzams Raimonda Paula ieguldījumu apmērs.

G. Kusiņš.

Bet šobrīd lietā nav tādu materiālu, ja?

E. Radziņš.

Uz patreizējo brīdi viņš nebija apstiprināts. Uz pieteikuma iesniegšanas brīdi nebija iegūts apstiprinājums vēl no "Latvijas Krājbankas", bet es viņu iesniegšu. Viņš ir.

G. Kusiņš.

Labi, paldies.

Otrs jautājums. izmantojot to, ka Paula kungs šeit ir klāt... sakiet, lūdzu, jūs esat bijis arī ilgstošs Saeimas deputāts, kuru bieži esmu redzējis... sakiet, lūdzu, šis likumprojekts pirmajā lasījumā ir izskatīts 2001. gada 1. novembrī, otrajā lasījumā ir 2002. gada 14. februārī, un trešajā lasījumā — 2002. gada 11. martā. Un jūs esat balsojis “par” šo likumprojektu pēc Saeimas stenogrammām. Kā tas tā varētu būt, ka jūs balsojāt “par”, un šobrīd vēršaties Satversmes tiesā. Kā tas...

R. Pauls.

Tas ir interesants jautājums no jūsu puses. Nu jā... te ir tā sauktā frakciju disciplīna. Es pat nemaz neiedziļinājos tajos, jo mani tas neinteresēja, šie finansiālie jautājumi.

G. Kusiņš.

Paldies.

Trešais jautājums. Sakiet, lūdzu... pieteikuma iesniedzēju pārstāvim... vai par katru no jūsu pārstāvētajām personām šobrīd ir samazinājusies prasījuma summa...? Vai šobrīd ir samazinājusies prasījuma summa?

E. Radziņš.

Prasījuma summa attiecīgi par katru no personām ir samazinājusies attiecīgi par garantēto ieguldījumu, kas ir izmaksāts un uz to jau mēs norādījām pieteikumā.

G. Kusiņš.

Jā, bet atlikusī summa ir tieši tāda pati? Teiksim, ja bija miljons, mīnus simts tūkstoši, tad palikuši deviņsimti, ja? Tātad prasījuma summa ir tieši tāda pati, kāda bija pirms tam... pirms sanācības procesa jautājumu risināšanas un pirms maksātspējas... Vai prasījuma summa ir tāda pati?

E. Radziņš.

Prasījuma summa ir samazinājusies par šiem te garantētajiem izmaksātajiem simts tūkstošiem eiro.

G. Kusiņš.

Bet pārējā atlikusī ir tieši tāda pati... kāda bija tad, kad Krājbanka arī efektīvi piedalījās finanšu tirgū?

E. Radziņš.

Jā. Jo... tāpat kas attiecas uz Paula kunga jautājumu, tad 2012. gada 30. jūlijā mēs esam saņēmuši administratora pilnvarotās personas izziņu, ka viņa prasījuma tiesības pret Krājbanku uz informācijas sniegšanas dienu, proti, tāpat uz 30. jūliju ir apmēram... drusku noapaļojot... 120 tūkstoši Amerikas dolāru un 975 tūkstoši eiro.

G. Kusiņš.

Bet prasījuma summa... es saprotu, ka te ir attiecībā uz pārējiem tāda pati, tikai samazinājusies par to... Paldies. Prasījuma summa ir tāda pati.

Nākamais jautājums ir par pieteikumu. Pieteikuma 5. lapaspusē, konkrēti otrajā rindkopā ir apgalvots, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija var lemt par to, ka sanācija ir nevajadzīga. Vai jūs varētu paskaidrot, kas šeit ir domāts? Vai Finanšu un kapitāla tirgus komisija var lemt, ka sanācija ir nevajadzīga. Tas ir otrajā rindkopā sestajā rindiņā.

E. Radziņš.

Tāpat, tā teikt... nedaudz izrauts no konteksta, jo teikums skan sekojoši: "kreditoru sapulces viedokli... nav nekādas tiesiskas vai faktiskas nozīmes gadījumā, ja FKTK uzskata sanācijas piemērojamību par nepamatotu un nevajadzīgu..." Proti, nepamatotu. Nevis par nevajadzīgu, bet par nepamatotu un nevajadzīgu...

G. Kusiņš.

Tāpat nepieciešami abi jūsuprāt nosacījumi...

E. Radziņš.

Protams.

G. Kusiņš.

Tāpat arī ir iespējams, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija lemj, ka ir nevajadzīga.

E. Radziņš.

Nē, mēs norādām, ka tas ir gadījumā, ja Finanšu un tirgus kapitāla komisija uzskata par nepamatotu un sekojoši nevajadzīgu.

G. Kusiņš.

Paldies.

Tad pieteikuma 5. lapaspusē šajā ir apgalvots trešajā rindkopā, ka atbilstoši “savam sanācijas plānam”. Nu, ja... jūs sakot norādījāt, ka atbilstoši sanācijas plānam tikai tad, kad... sanācijas plāns ir tikai tad, kad šie trīs subjekti ir apstiprinājuši. Par kādu sanācijas plānu šeit ir runāts trešajā rindkopā?

E. Radziņš.

Tagad es mēģinu atrast, kur ir “savam sanācijas plānam”. Jo trešā rindkopa skan tā: “Sūdzības iesniedzēju ieskatā likuma regulējums, kas liedz kreditoriem pieprasīt sanācijas piemērošanu...”

G. Kusiņš.

Atbilstoši izstrādātam sanācijas plānam...

E. Radziņš.

... sanācijas plānam un sekojoši liedz iespēju atgūt savu īpašumu, ir neatbilstoši 105. pantā garantētajām tiesībām uz īpašumu.”

G. Kusiņš.

Jā, bet par kādu sanācijas plānu šeit ir runāts? Par tādu, kas ir jau apstiprināts kreditoru sanāksmē, jeb tas, kas vēl ir kā priekšlikums... kas tas ir par sanācijas plānu?

E. Radziņš.

Nē... Ja mēs skatāmies šī teikuma konstrukciju, un, protams, nepretendējam, ka katrs teikums šajā pieteikumā ir tā vērts, bet tajā pašā laikā tiek noteikts teikumā, ka sūdzības iesniedzēju ieskatā likuma regulējums, kas liedz kreditoriem pieprasīt sanācijas piemērošanu atbilstoši izstrādātam plānam, liedz kreditoriem iespēju atgūt savu īpašumu, ir neatbilstoši 105. pantā garantētajām tiesībām. Doma ir, ka tiek

sasaukta kreditoru sapulce, kurā tiek attiecīgi tad prezentēts sanācijas plāns. Un tad attiecīgi kreditors...

G. Kusiņš.

Tas tad ir savs sanācijas plāns... tā es domāju... kreditoru savs sanācijas plāns...

E. Radziņš.

Nē, atbilstoši izstrādāts sanācijas plāns. Tas var būt arī administratora izstrādāts sanācijas plāns. Tas ir jeb kā izstrādāts sanācijas plāns.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

Jūs izteicāt arī, kāds būtu tas vēlamies regulējums... Sakiet, lūdzu, vai pieteikuma 7. lapaspusē otrajā rindkopā ir norādīts tas, kas būtu arī priekšlikums? 7. rindkopa skan tā, ka “minētais kreditoru tiesību ierobežojums būtu novēršams, ja tiesības apstiprināt sanācijas plānu piešķirtu FKTK vai kreditoru sapulcei”. Sakiet, lūdzu, vai tad ir iespējams, ka sanācijas plāns ir... “vai” FKTK “vai” kreditoru... respektīvi, vai FKTK nemaz neapstiprinātu sanācijas plānu?

E. Radziņš.

Mēs uzskatījām, gatavojot šo te pieteikumu, ka patiešām situācija varētu būt tāda, ka sanācijas plānu apstiprina kreditoru sapulce un gadījumā, ja FKTK uzskata, ka šāds plāns nav realizējams sakarā ar to, ka tas neatbilst uzraudzību veicošajām... uzraudzības veikšanai nepieciešamajiem priekšnoteikumiem, ka tādā gadījumā šo strīdu varētu lemt tiesa.

G. Kusiņš.

Tad šis te “vai” FKTK, “vai” kreditoru sapulcei tad tas šeit ir domāts tā kā izslēdzošs vai kā savādāk?

E. Radziņš.

Tas bija viens no variantiem, ko mēs ierosinām, ka šis jautājums varētu tikt lemts paralēli. FKTK pieņem savu lēmumu, savukārt kreditoru sapulce pieņem savu lēmumu.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un tad... sakiet, lūdzu, vai ir kāds no pieteikuma iesniedzējiem, konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem vērsies tiesā, apstrīdot kādu administratora darbību vai vērsies FKTK iegūt informāciju vai vērsies pie administratora saņemt kādu informāciju, vai kaut kas cits...

E. Radziņš.

Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā to, ka strīds par administratora darbībām bija jau tiesā, proti, ko bija iniciējuši, kā jau es minēju, ja nekļūdos, apmēram astoņi vai desmit dažādi kreditori vai to pārstāvji, tajā skaitā arī par sanācijas plāna neapstiprināšanu, tad mēs uzskatījām, ka šis jautājums tiks izlemts tiesā. Taču paralēli mēs griezāmies Satversmes tiesā brīdī, kad mēs sapratām, ka pastāv viedoklis, ka minētā tiesību norma, kā jau es izteicos pašā sākumā, nozīmē ne tikai to, ka kreditoru sapulce lemj par pozitīva sanācijas plāna apstiprināšanu, bet ka likums nozīmē, ka kreditoru sapulcei nav tiesību lemt par sanācijas plānu, pret kuru ir iebildis administrators. Tajā brīdī, kad tika pasludināts, ka tāds ir likuma tulkojums tiesas izpratnē, tad mēs sapratām, ka vienīgais veids, kādā veidā aizstāvēt savas aizskartās īpašumtiesības, ir Satversmes tiesā apstrīdot minēto normu kā neatbilstošu Satversmes 105. panta pirmajam teikumam.

G. Kusiņš.

Tātad tas nozīmē, ka no jūsu klientu tiesību... tātad, ka tās ir kreditoru sapulces tiesības. Mans jautājums bija tieši par šiem četriem pieteikuma iesniedzējiem. Vai viņi vērsās pie administratora vai pie FKTK...

E. Radziņš.

Es saprotu jūsu jautājumu. Mēs nevēršāmies pie administratora. Un, kā es jau paskaidroju, iemesls bija tāds, ka mēs nezinājām šo sanācijas plānu saturu, mums tas

nebija darīts zināms, mēs nebijām ar tiem iepazīstināti, atšķirībā no tiem kreditoriem, kas paši viņus bija izstrādājuši. Viņiem viņu sanācijas plāni likās gana labi, viņi attiecīgi gāja uz tiesu, viņi strīdējās ar administratoru par to, cik labs ir viņu sanācijas plāns. Ja mēs būtu piedalījušies kreditoru sapulcē, kur šis tiek plāns tiek prezentēts, tad arī mēs varētu izteikties, vai viņš ir labs vai slikts. Ņemot vērā to, ka mēs neesam šo sanācijas plānu autori, tad mēs uzskatījām par nelietderīgu iet un sūdzēties par administratoru, nezinot, ko viņš sliktu vai labu ir izdarījis, jo mums vienkārši nav nekādas informācijas par to, kas šajos sanācijas plānos ir minēts. Tikai pēc tiesas nolēmuma mēs uzzinājām par šo sanācijas plānu, ko es arī pieminēju, kurā pietrūka 13 miljoni, lai glābtu attiecīgo banku.

G. Kusiņš.

Lietas pieņemšanas datumi gan ir tādi, ka lēmums par sūdzību ir izskatīts 2012. gada 8. maijā, bet konstitucionālā sūdzība ir iesniegta 2012. gada 13. februārī. Tas kaut kā nesalāgojās...

E. Radziņš.

Nē, datumi salāgojas tādā veidā, ka uz 13. februāri bija zināmi jau administratora viedokļi attiecībā par sanācijas plāna noraidīšanu. Un tas, ka netiek sasaukta kreditoru sapulce. Ka tāds ir viedoklis, ka tam nav nepieciešams nekāds risinājums kreditoru sapulcē, pietiek ar administratora lēmumu pret sanācijas plāna apstiprināšanu. Līdz ar to mēs griežāmies Satversmes tiesā, vienlaicīgi Satversmes tiesai lūdzot attiecīgi piemērot nodrošinājuma līdzekli attiecībā uz lietas izskatīšanu apgabaltiesā, uz ko Satversmes tiesa pamatoti norādīja, ka nu neiejauksies tiesas darbā, un savukārt tiesa pateica, ka tas, ka jūs esat griezušies Satversmes tiesā, mums neinteresē, jo jūs šajā procesā neesat nekas.

G. Kusiņš.

Un tad divi pēdējie jautājumi no tiesas sēdē teiktās runas. Es īsti nesapratu, ka jūs teicāt, ka pieteicēji nevis izmantoja tiesības, bet viņiem bija pienākums, lai nauda atrastos drošībā... tas bija viņu pienākums, es sapratu, noguldīt Krājbankā. Es īsti nesapratu, ko jūs ar to domājat... Bija pienākums noguldīt Krājbankā vairāk par simt tūkstošiem eiro?

E. Radziņš.

Nu, redziet, ja mēs runājam par šo te noguldījumu vairāk par simts tūkstošiem eiro. Tas, nenoliedzami, ir labs prāta vingrinājums cilvēkiem, kuriem ir šādi līdzekļi. Šobrīd tas ir visiem skaidri zināms, ka nevar glabāt naudu vienā bankā, ka šie naudas līdzekļi ir jāsadala pa vairākām tā, lai nevienā nenonāktu vairāk kā simts tūkstoši eiro.

Kas attiecas uz manis teikto par to, ka bija pienākums... Tad, ja mēs skatāmies uz jēdzienu “noguldījums”, kas ir arī šajā gadījumā minēto pieteicēju attiecības ar kredītiestādi, tad noguldījums ir naudas līdzekļu glabāšana kredītiestādes kontā noteiktu vai nenoteiktu laiku ar vai bez procentiem. Kā mēs zinām, tad, risinot jautājumu par nulles deklarācijām, attiecīgi tika norādīts, ka visi skaidrās naudas līdzekļi ir jāieskaita kredītiestādēs... Protams, nebija norādīts, ka obligāti Krājbankā... kas jau arī vairs nebija... Bet tajā pašā laikā tāds pienākums valsts pilsoņiem radās, proti, ieskaitīt naudu kredītiestādēs. Kaut vai uz vienu nakti, bet ieskaitiet, lūdzu. Gadījumos, kur cilvēkiem ir vairāk kā simts tūkstoši, iespējams, ka viņi tajā dienā tur gāja uz vairākām bankām un izvēlējās, kurā kuru naudas summu ieskaitīt.

Un visbeidzot. Ja mēs skatāmies arī turpmāko valsts politiku, kas ir saistīta ar vēršanos pret ēnu ekonomiku, tad parādās arvien vairāk ierobežojumi norēķiniem ar skaidro naudu, kas nozīmē, ka cilvēkiem rodas pienākums glabāt naudu kredītiestādēs. Un pie šādiem apstākļiem... ja, no vienas puses, valsts uzliek par pienākumu ierobežot skaidrās naudas turēšanu, norēķinus ar skaidro naudu, tad, nenoliedzami, ka valstij no otras puses ir arī jānodrošina tas, ka šī nauda, kas tiek noguldīta kredītiestādēs, atrodas drošībā.

Un pārmetumi tam, ka kreditori varētu, apstiprinot sanācijas plānu, kā rakstīts... ne jūsu, bet cita kolēģa gatavotajā, Saeimas atbildes rakstā par viņu rožainajiem sapņiem, nu... es nezinu, cik no šo atbildes un paskaidrojumu rakstu autoriem ir nopelnījuši un noguldījuši savā dzīvē kredītiestādēs miljonu. Un gadījumā, ja personas runā par to, ka cilvēks, kurš ar savu darbu ir nopelnījis miljonu, ir galīgs nejēga zināt, ko viņam ar to miljonu darīt, ka tie būs kaut kādi rožainie sapņi... Man tas šķiet nekorekti. Jo es domāju, ka gadījumā, ja... konkrētajā gadījumā Paula kungs zināja, kā šo miljonu nopelnīt, tad viņš būtu arī pietiekoši kompetents, pieaicinot speciālistus kreditoru sapulcē izteikties par ierosinātajiem sanācijas plāniem, lai attiecīgi arī šos naudas līdzekļus varētu īsākā vai ilgākā laika posmā atgūt.

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, vai jūs varat norādīt... kur ir Saeimas pozīcija, ka kāds ir nevēga?

E. Radziņš.

Par rožainajiem sapņiem es domāju...

G. Kusiņš.

Bet tas attiecas uz kādu konkrētu cilvēku?

E. Radziņš.

Nē, protams, ka uz visu kreditoru kopu.

G. Kusiņš.

Paldies

Un pēdējais jautājums.

Tikai, lai precizētu jūsu interpretāciju par tiesneša Ungura 2012. gada 8. maija lēmumu. Vai sūdzības bija par to, ka nebija sasaukta kreditoru sapulce, vai sūdzības bija par to, ka administrators nepilda savus pienākumus tā, kā uzskatīja sūdzības iesniedzēji. Jūs vienu brīdi pateicāt, ka tāpēc, ka nebija kreditoru sapulce un tālāk runā pateicāt, ka tad, kad tika apstrīdēta administrators rīcība.

E. Radziņš.

Ziniet, mēs varam, protams, šajā tiesas lēmumā iziet cauri katram no šiem sūdzības atreferējumiem, jo caurskatot to, ir gan — gan. Jo vieni sūdzības iesniedzēji norādīja, ka administrators nav pildījis pienākumus par kredītiestādes finansiālā stāvokļa izvērtēšanu un nav sniedzis iesniedzis pats savu sanācijas plānu.

G. Kusiņš.

Bet kāds... vai ir kāds apgalvojums, ka nav sasaukta kreditoru sapulce. Vai ir kāds...

E. Radziņš.

Es tā uzreiz nepateikšu, man šķiet, ka... bet lietas izskatīšanas gaitā es...

G. Kusiņš.

Respektīvi... es arī neatradu ātrumā, ka kāds būtu šādu sūdzību iesniedzis.

E. Radziņš.

Es ātrumā vakar pamanīju... bet vēlreiz lēnāk izskatot, es ceru, ka mēs atradīsim.

G. Kusiņš.

Mēs atradīsim... vienādā ātrumā...

Paldies. Nav vairs jautājumu.

G. Kūtris.

Paldies.

Man ir jautājums vispirms par 105. pantu. Tātad, sakiet, lūdzu, jums liekas, ka, lai labāk varētu aizstāvēt tiesības uz īpašumu, būtu vēlams, ja šo procedūru regulētu Maksātnespējas likumā noteiktā kārtībā, nevis Kredītiestāžu likumā noteiktajā maksātnespējas procesa kārtībā?

E. Radziņš.

Mūsu ieskats ir, ka tas būtu jāregulē speciāli Kredītiestāžu likumā noteiktajā kārtībā, jo, nenoliedzami, kredītiestādes darbībai ir specifika, kas atšķiras no komersanta un tāda veida sabiedrības darbības, tajā skaitā arī no maksātnespējas procesa realizācijas gaitā. Taču mūsu viedoklis ir, ka, arī realizējot maksātnespēju Kredītiestāžu likuma ietvaros, tajā pašā laikā būtu dodama iespēja kreditoriem realizēt savas īpašumtiesības, proti, izsakoties, paužot savu viedokli par jautājumu par bankas sanācijas iespējām. Jo, ja bankas sanācija kā tāda vispār nebūtu paredzēta kā maksātnespējas risinājums Kredītiestāžu likumā, tad jā, tad varētu teikt, ka... par ko vispār ir runa, likumdevējs ir nolēmis, ka sanācija nav iespējama un viss. Taču, savukārt, ja šī sanācijas iespēja ir paredzēta, tad liegt kreditoru kopumam paust savu viedokli par šo te sanācijas plānu, mūsaprāt, ir tiesības ierobežojošs.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai normatīvajā regulējumā liegtā kreditoru sapulces iespēja paust savu viedokli, ja netiek izvēlēta sanācija, vai šajā gadījumā tai būtu kāda nozīme, ja ir

administrators lēmums un ir Finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības komisijas lēmums? Tātad ir trīs spēlētāji un divi saka “nē” sanācijai un kreditoru sapulce saka, jā, mēs tomēr gribam.

E. Radziņš.

Mēs uzskatām, ka risinājums būtu tāds, ka, pirmkārt, kreditoru sapulces sasaukšana un lemlēmšana par sanācijas plāna iespēju nenoliedzami palīdzētu arī administratoram izvērtēt. Jo, lai cik mēs augsti nevērtētu administratoru konkrētajā gadījumā un visus pārējos iespējamus administratorus, tomēr vienmēr ir jāpieļauj iespēja, ka ir iespējams kāds risinājums, kāda nianse, kuru administrators var palaist arī garām. Kamēr savukārt, kas attiecas uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas viedokli, tad viņš, protams, ir sekundārs manā uztverē, jo, nenoliedzami, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija paši neizstrādā plānu, viņi tikai apstiprina šī plāna iespējamību vai neiespējamību. Pie šādiem apstākļiem, ja administrators, ņemot vērā kreditora sapulces ieteikumus, tomēr beigu beigās taisa lēmumu par to, ka sanācija nav iespējama, tajā pašā laikā kreditoru sapulce ir nobalsojusi, ka tā ir iespējama, tad, mūsaprāt, šis jautājums galu galā nonāk izlemšanai tiesā, kura tad attiecīgi uzklausa arī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas viedokli un izvērtē to, vai patiešām ir vai nav šis jautājums iespējams risināt.

G. Kūtris.

Tad, jūsuprāt, vajadzētu it kā regulējumu citu, lai sanācijas neizvēlēšanās... nepiemērošanas procesā kreditoru sapulcei būtu zināmas, teiksim, veto tiesības.

E. Radziņš.

Būtībā jā.

G. Kūtris.

Šajā gadījumā Satversmes tiesa skata konstitucionālo sūdzību un konstitucionālā sūdzībā mēs varam vērtēt reālo aizskārumu esamību. Konkrētajā gadījumā Krājbankas lietā liekas, ka tālāk par pirmo teikumu lieta neaizgāja reālajā dzīvē. Par 179. panta pirmās daļas pirmo teikumu neaizgāja... Pārējie teikumi vispār netika šajā procesā iekustināti nemaz.

E. Radziņš.

Nu jā, bet tur jau ir arī tieši tā jautājuma būtība, ka konkrētajā gadījumā, ja kreditoriem līdz ar maksātnespējas pasludināšanu kādas tiesības uz viņu īpašumu, uz šī īpašuma aizsardzību rodas tikai gadījumā, ja administrators ir izvēlējis apstiprināt sanācijas plānu, tad tas, mūsaprāt, aizskar viņu īpašumtiesības, kas ir garantētas pirmajā teikumā.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, par īpašumtiesībām... Satversmes tiesa ir saistībā ar bankām skatījusi jau vairākas lietas. Vai jūs varētu nošķirt, kurā brīdī beidzas katra indivīda komercrisks, ieguldot finansējumu kaut kur un sākas tiesības prasīt īpašuma aizsardzību... protams, ja tas nav noziedzīgi atņemts. Prasījuma tiesības nesamazinās, kā es sapratu... jūs atbildējāt uz Saeimas pārstāvja jautājumu. Prasījuma tiesības kā tādas pret maksātnespējīgo uzņēmumu paliek. Komercrisks un tiesības uz īpašumu.

E. Radziņš.

Redziet... Problēma rodas, ņemot vērā specifisko regulējumu, kāds ir izveidots sakarā ar noguldījuma garantijas fondu un viņu prioritārajām kā kreditoru tiesībām. Un līdz ar to nenoliedzami, ka šis risks... es pat negribu to saukt par risku, tas vienkārši ir tiesību apjoms, kas šādā veidā personām samazinās, jo tas ir tas, ko es minēju pašā sākumā... Tas, ko es minēju pašā sākumā, ka gadījumā, ja nav prioritārie kreditori, tad, nenoliedzami, pastāv šis risks, ka tu kā kreditors saņemsi mazāku sava īpašuma daļu, ņemot vērā šo uzņēmuma vai kredītiestādes kapitāla samazinājumu. Taču, ja pastāv šis prioritārais kreditors, kāds ir Noguldījumu garantijas fonds, tad, kā jau es minēju ar piemēru, izveidojas situācija, ka persona, kura ir ieguldījusi vairāk naudas līdzekļus, zaudē, jo personas, kas ir ieguldījušas zem simts tūkstošiem, saņem atlīdzību simts procentu apmērā un savukārt persona, kas ir ieguldījusi virs simts tūkstošiem eiro, saņem šo atlīdzību, kā konkrētajā gadījumā, sākotnēji tikai desmit procentus un pēc tam izejot no tā, kas paliks pāri pēc tam, kad būs apmierināts šis te Noguldījumu garantijas fonds.

Un tādā veidā vairs runa nav par risku. Risks ir tad, kad tu izlaid naudu no savām rokām. Bet tajā pašā laikā, ja tavi naudas līdzekļi aizplūst vienkārši citu personu vajadzību apmierināšanai, tad tas jau vairs nav jēdziens par sabiedrības kā tādas interesēm, tas jau ir jēdziens, ka tavi naudas līdzekļi tiek iztērēti konkrētās

kredītiestādes citu kreditoru interešu apmierināšanai un tas jau ir, manuprāt, nesamērīgi.

Jo, ja mēs runājam par sabiedrības interesēm, tad mēs ar sabiedrības interesēm kredītiestāžu maksātnespējas procesā saprotam valsts finanšu tirgus stabilitāti, kur, lai nodrošinātu to, protams, ir jāizskauž kādi neuzticami uzņēmēji, neuzticamas kredītiestādes no to vidus. Bet tad tās ir sabiedrības intereses, kuras ir jāievēro, risinot jautājumu par maksātnespēju, risinot jautājumu par nepamatotiem sanācības ierosinājumiem un tā tālāk.

Bet konkrētajā gadījumā sanāk tā, ka ar sabiedrības interesēm mēs jau saprotam vienkārši līdzekļu pārdali vienas kredītiestādes kreditoriem.

G. Kūtris.

Vai jums būtu kādi kritēriji jeb argumenti, kāpēc jūs uzskatāt to par nesamērīgu, jo kredītiestādes maksātnespējas gadījumā, tomēr ir kaut kāda arī finanšu sistēmas aizsardzības mērķi. Noguldījumu fonds arī tika veidots sabiedrības, lielas sabiedrības daļas interešu aizsardzībai. Jūs teicāt, ka nesamērīgi...

E. Radziņš.

Nesamērīgi tādā ziņā, ka attiecīgi vieniem cilvēkiem, vieniem kreditoriem... vienai, cilvēkiem vai uzņēmumiem, viņu prasījumi tiek apmierināti simts procentu apmērā, savukārt citiem, kuriem ir bijuši lielāki ieguldījumi... Nu, protams, tagad mēs visi esam gudri, mēs zinām, ka vairāk par simts tūkstošiem vispār ir slikti, ka ne vairāk par simts tūkstošiem eiro... un, jāiemācās dzīvot simts tūkstošu ietvaros un arī veikt uzkrājumus... Bet gadījumā, ja nu tomēr viņi no iepriekšējiem laikiem ir saglabājušies, tad izveidojas situācija, ka gadījumā, kad ir vairāk par simts tūkstošiem eiro, tad tu saņem mazāk un savukārt iespējas atgūt pārējos līdzekļus tev nesamērīgi samazinās... Jo no sākuma tiks apmierināts šis te garantiju fonda prasījums, un tikai pēc tam tiks apmierināti pārējie kreditori, kuri, ja mēs paskatāmies konkrētajā gadījumā ar absolūtajiem skaitļiem, kuri arī savā laikā jau pausti medijos, tad, jā, cerēt uz naudas līdzekļu atgūšanu lielākā apjomā nekā tas varētu būt, lai apmierinātu garantiju fonda intereses, ir samērā vājas cerības.

G. Kūtris.

Paldies. Tiesnese Krūma!

K. Krūma.

Man ir divi tā kā pakārtoti jautājumi, lai es labāk saprastu jūsu argumentāciju. Tad tas jūsu galvenais juridiskais pamatojums ir par to, ka kreditori nevar izteikties par sanāciju vai arī par to, ka kreditori nevar izteikties par to, ka tiek pieņemts lēmums par bankrotu, kas tā kā būtu šīs lietas ierosināšanas galvenais jautājums. Un šajā kontekstā man ir jautājums... nākamais jautājums, kāpēc jūs uzskatāt, ka būtu lietderīgi sasaukt kreditoru sapulci pēc tam jau, kad ir pieņemts lēmums par bankrota procedūras uzsākšanu.

E. Radziņš.

Mēs uzskatām, ka kreditoru sapulce... tā kā likumā tas ir noteikts daļā par sanācijas plāna apstiprināšanu, ir jāsasauca līdz brīdim, kamēr administrators taīsa lēmumu par sanācijas plāna apstiprināšanu vai noraidīšanu. Tas būtu tas, mūsaprāt, normālais risinājums. Proti, ja tiek iesniegti sanācijas plāni, tad attiecīgi tiek sasaukta kreditoru sapulce. Šie plāni tiek prezentēti. Šie plāni, iespējams no administratora un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas puses tiek kritizēti un beigu beigās kreditoru sapulce, izvērtējot šo plānu realizācijas iespējamību, taīsa lēmumu.

Te ir jāņem vērā tas, ka tajā brīdī, protams, šīs kreditoru sapulces sasaukšana neprasa nekādus pārākos izdevumus un neērtības, jo, kā zināms, tad mazie kreditori uz to brīdi jau ir atkrituši, to vietā jau ir stājies kā kreditors šīs te Noguldījumu garantiju fonds. Līdz ar to starp kreditoriem ir personas, kuru noguldījumi ir bijuši virs simts tūkstošiem eiro un, manuprāt, pietiekoši kompetenti un saprātīgi cilvēki, lai varētu izvērtēt jautājumu, vai piedāvātie sanācijas plāni ir vai nav realizējami, ņemot vērā speciālistu viedokļus, atzinumus, ieteikumus.

G. Kūtris.

Man ir jautājums attiecībā par 179. panta otrās daļas atbilstību Satversmes 92. pantam. Jūs arī šodien teicāt, ka kreditoriem pēc būtības nav iespējams apstrīdēt to, ka administrators neizvēlējās sanācijas procedūru, bet bankrota procedūru un argumentējāt to ar tiesas atbildi... Rīgas apgabaltiesas atbildi, kurā ir teikts, ka... jūsu vārdiem sakot, jūs neesat nekas šajā procesā.

Bet konkrētie kreditori pie apgabaltiesas griezās ar lūgumu apturēt Krājbankas maksātnespējas lietu, kamēr Satversmes tiesa izskatīs šo lietu. bija tā?

E. Radziņš.

Tieši tā.

G. Kūtris.

Un maksātnespējas lietā jāsaprot, ka jūs tiešām nebijāt nekas, jo maksātnespējas lietā par bankrota procedūras uzsākšanu ir administrators, kas ir iesniedzis šo pieteikumu. Sakiet, lūdzu, vai bankas kreditoriem, kredītiestādes kreditoriem ir ierobežotas iespējas apstrīdēt administratora rīcību, piemēram, arī neizvēloties sanācijas procedūru.

E. Radziņš.

Teorētiski viņš pastāv, bet tā ir tādā gadījumā tiesiska fikcija, jo arī konkrētajā gadījumā, kā jau es minēju, nav jau problēmas vienkārši paust savu neapmierinātību ar visu, proti, iesniegt pieteikumu administratoram — lūdzu apstiprināt sanācijas plānu, un tad, kad viņš saka, ka nē, sanācijas plāns ir nekam nederīgs, jo netiek sasniegti nepieciešamie finanšu rādītāji to realizējot, tad uzreiz sniegt par viņa rīcību sūdzību. Bet nu tajā gadījumā tā ir tāda, kā jau es minēju, absolūti fikcija, jo netiek sūdzēšanās nezin par ko. Jo šie sanācijas plāni jau netiek izsniegti attiecīgi kreditoriem, lai viņi ar viņiem varētu iepazīties un lai argumentēti varētu pamatot, kāpēc viņi uzskata šos sanācijas plānus par labu esam un kur viņi redz, ka administrators kļūdās vai ir pārāk piesardzīgs, vai kur ir iespējams uzņemties kādus riskus. Jo, realizējot sanācijas plānu jau nav aizliegts piesaistīt arī papildus finansējumus no malas, ko iespējams ir uzzināt tajos gadījumos, kad, kā jau es minēju attiecībā uz šo fondu “Otkritije”, kur tu redzi, ka ir piedāvājums no investora, no sanācijas plāna izstrādātāja investēt 158 miljonus no 171 nepieciešamā un pietrūkst tikai 13 miljoni. Kur mēs to varam uzzināt, ka pietrūkst 13 miljoni, ja tas netiek darīts zināms kreditoru sapulcē? Un līdz ar to, ja mēs nesaņemam informāciju par to, kāpēc šie plāni netiek apstiprināti, tad beigās izveidojas situācija tāda, kāda viņa arī bija konkrētās lietas ietvaros, ka par šiem plāniem sūdzas tikai tie, kas viņus ir iesnieguši, jo viņi zina, ko viņi ir iesnieguši. Bet pārējie kreditori jau to nezina.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai tajā gadījumā, kur kreditori iesniedza sūdzību apgabaltiesai par iespējami nepareizu administratora rīcību, neizvēloties sanāciju, vai visi tie

sūdzību iesniedzēji, ja nemaldos, pieci vai seši bija, vai tie visi bija sanācijas plāna iesniedzēji?

E. Radziņš.

Es neuzņemšos atbildību par viņiem visiem, kas viņi kurš bija, bet katrā gadījumā katrs no viņiem tomēr atsaucās uz līdzdalību sanācijas plāna izstrādāšanā, jo šie pamatojumi jau bija daudzi un dažādi, kāpēc katra no tām sūdzībām bija.

G. Kūtris.

Uldis Gulbis, Māra Reiķe, Vladimirs Antonovs, SIA “Veiksmes līzings”, Mārtiņš Zalāns, SIA žurnāls “Santa, SIA “Travelia”, Andris Ārgalis, “Corporate service LTD”...

E. Radziņš.

Viņiem ir dažādu sūdzību veidi. Ārgalim tie ir viennozīmīgi...

G. Kūtris.

Bet viņi visi sūdzējās par administratora rīcību, norādot konkrētus gadījumus, kad uzskata, ka administrators pārkāpj likumu vai nav vērtēts pilnībā sanācijas plāns, tieši ko jūs pieminējāt par fondu “Otkritije”. Nē, es atvainojos, par fondu “Otkritije” laikam šajā sūdzībā nebija...

E. Radziņš.

Tur bija sūdzība par to, ka ir notikusi kavēšanās ar atbildes sniegšanu...

G. Kūtris.

Par informācijas saņemšanu no Krājbankas... ja?

E. Radziņš.

Bija sūdzības par to, ka nav administrators sniedzis nepieciešamo informāciju sanācijas plāna sagatavošanai, jo...

G. Kūtris.

Arī par fondu “Otkritije”, “Finance corporation” gatavību ieguldīt naudas līdzekļus šajā sūdzībā ir runāts. Un tiesa, izvērtējot šos gadījumus, nesaskatīja, ka administratora rīcība būtu pretrunā ar likumu.

E. Radziņš.

Jā. Bet, ja mēs skatāmies attiecībā uz konkrēto gadījumu ar fondu “Otkritije”, jo tas patiešām būtu bijis vispamatotākais no visiem, tad tas, kāpēc tiesa uzskatīja, ka administratora lēmums ir pamatots, tas ir tāpēc, ka tiesa secināja, ka, lūk, pēc paša administratora viedokļa ir bijis nepieciešams 171 miljons un piedāvātais investīciju apjoms bija tikai 158 miljoni. Un līdz ar to skaidrs ir tas, ka nepietiek līdzekļu, šo 13 miljonu, un tāpēc šis plāns ir noraidīts pamatoti. Bet gadījumā, ja šis plāns būtu prezentēts kreditoru sapulcē, un gadījumā, ja kreditoru sapulcei tiktu darīts zināms, ka pietrūkst 13 miljoni no 171 miljoniem, lai realizētu šo plānu, vai ir kādas domas vai idejas, kādā veidā var piesaistīt šos trūkstošos naudas līdzekļus, lai realizētu šo sanācijas plānu. Un, ja tad kreditors teiktu, ka nē, tas nav iespējams, un tajā pašā laikā balsotu par to, ka tāds plāns ir vajadzīgs, tādā gadījumā, jā, tad tiesa var lemt, ka jā, pilnīgi pamatoti ir noraidīt sanācijas plānu, jo attiecīgi pietrūka līdzekļu. Bet tā pārlicība jau mums ir tāda, ka šādā gadījumā bija iespējams šo plānu pilnveidot un šos līdzekļus trūkstošos rast un piesaistīt.

G. Kūtris.

Skaidrs. Tātad, ja var kopsavilkēt jūsu teikto attiecībā uz atbilstību 92. pantam, jūs uzskatāt, ka likums neliedz iesniegt sūdzību par administratora pieņemto lēmumu, piemēram, viņš izvēlas bankrotu un tāpēc... vienīgi ir apgrūtināta sūdzības iesniegšana, jo nav savlaicīgi pieejama visa informācija.

E. Radziņš.

Nu, neteiksim, ka savlaicīga... viņa vienkārši nav pieejama, līdz ar to šis...

G. Kūtris.

Vai kreditoram, prasot no maksātnespējas administratora šo informāciju, ir liegta šī pieeja, vai konkrētajā gadījumā tā bija prakse... konkrētajā situācijā kāda neizdarība?

E. Radziņš.

Redziet, grūti pateikt par to, jo tajā brīdī, kad administrators šo plānu noraida, viņš, protams, viņu vairs nevienam neizsniedz apspriešanai, jo viņš viņu ir noraidījis un attiecīgi viņa lēmumu apstiprina FKTK un attiecīgi notiek jau tālāka bankrota procedūras uzsākšana. Tā kā mēs varam to dēvēt kā neizdarību, bet nu... ja likumā nav noteikts pienākums ar šiem sanācības plāniem iepazīstināt katru no kreditoriem, tad, nenoliedzami, var saprast, ka jebkurš administrators var... nu, ne jebkurš administrators, bet daļa administratoru, lai nepārpūlētos, attiecīgi šos plānus neizsniegs šiem kreditoriem.

G. Kūtris.

Skaidrs. Paldies.

Vai tiesnešiem ir jautājumi? Jautājumu nav.

Saeimas pārstāvim?

G. Kusiņš.

Nav vairāk jautājumu.

G. Kūtris.

Paldies. Turpinām tiesas sēdi.

Un turpinājumā tād savu viedokli gan par faktiskajiem apstākļiem, gan par apstrīdēto normu atbilstību Satversmei teiks Saeimas pārstāvis Kusiņa kungs. Un arī jums saskaņā ar likumu ir ne vairāk kā trīsdesmit minūtes.

G. Kusiņš.

Paldies, godātā tiesa!

Saeima ir sniegusi savu atbildes rakstu Satversmes tiesai un mēs uzturam atbildes rakstā pausto pozīciju un uzskatām, ka apstrīdētās normas atbilst gan Satversmes 105. pantam, gan arī atbilst Satversmes 92. pantam.

Jāsaka tā, ka pieteikuma iesniedzēja pārstāvji tajā brīdī, kad iesniedza, patiesi apgalvoja, ka normas nav tikušas piemērotas. Šobrīd es nezinu... normas piemērošana ir jau praksē notikusi vairākās tiesas sēdēs un šī lieta ir attīstījusies tālāk tādā ziņā, ka ir attiecīgi tiesu nolēmumi, ko mēs šobrīd varam arī analizēt. Un man liekas, ka tas lielā mērā arī atvieglo šīs normas izprašanu.

Vispirms es tātad norādīšu par Satversmes 105. pantu un tad par Satversmes 92. pantu.

Kā zināms, Eiropas cilvēktiesību konvencijas 1. protokola pirmais pants nodrošina patiešām to, ka jebkurai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz īpašumu. Taču šis 1. pants otrajā daļā arī nosaka, ka minētie nosacījumi nekādā veidā nedrīkst ierobežot valsts tiesības izdot tādus likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai kontrolētu īpašumu izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm un lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu sodu samaksu.

Saeima vērs tiesas uzmanību uz to, ka demokrātiski tiesiskā valstī īpašumtiesības nav un nevar būt absolūtas. Pirmkārt, tiesības uz īpašumu sevī ietver īpašnieka sociālo funkciju — pienākumu pret sabiedrību. Nevar izmantot īpašumu pretēji sabiedrības interesēm. Otrkārt, tiesības uz īpašumu patiešām var ierobežot, ja vien ierobežojumi (viens) ir noteikti ar likumu, (otrkārt), leģitīma mērķa labad, un, (treškārt), ir samērīgi ar šo mērķi. Tas ir atzīts arī Satversmes tiesas praksē, tas ir vispārzināms.

Satversmes 105. panta pirmais teikums nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu... Un, cik es saprotu, šīs lietas ietvaros nav šaubas par to, ka prasījuma tiesības arī ietilpst īpašumtiesību saturā. Un šeit papildus būtu uzsvars jāliek uz to, ka, ja ir pietiekamas tiesības uz to, kas ir, cik es saprotu šobrīd no lietas esošajiem materiāliem, nav pavisam... bet ticot pieteikuma iesniedzēju pārstāvim es ticu, ka attiecīgie dokumenti var tikt iesniegti, šaubu par šo nevar būt, un otrs, ka prasītājam ir tiesības paļauties, ka prasījums var tikt apmierināts, respektīvi, ka ir noteikta procedūra, ka prasījums tādā pašā apmērā paliek spēkā un var tikt apmierināts.

Cik es saprotu, visi četri konstitucionālās sūdzības iesniedzēji ir atzīti arī par kreditoriem un viņu prasījumi ir tādā apmērā, kā ir bijuši iepriekš, izņemot Noguldījumu garantiju fonda izmaksāto summu.

Man liekas, ka šajā lietā īpaši svarīgi ir tas, un to atzina arī paši pārstāvji, ka uz šodienu nav mainījies un nav samazinājies prasījuma apmērs. Un, manuprāt, tas arī būtu jāņem vērā, vērtējot Satversmes 105. panta noteikto tiesību aizskārumu.

Kredītiestāžu likuma 179. pants ir pieņemts un izsludināts Satversmē noteiktajā kārtībā. Es saprotu, ka par to strīda nav, tas ierobežojums ir noteikts ar likumu. Cik es saprotu, diskusija varētu būt par leģitīmo mērķi, ko mēs norādīsim... mēs esam norādījuši gan atbildes rakstā, gan pamatosim tagad, un arī mēs uzskatām, ka ar apstrīdēto normu noteiktais ierobežojums ir samērīgs.

Mēs uzskatām, ka 179. panta pirmajai daļai ir leģitīms mērķis, un proti, nodrošināt citu personu tiesības un sabiedrības labklājību. Tas bija norādīts arī Saeimas atbildes rakstā.

Godātā tiesa! Kredītiestāde patiešām atšķiras no daudzām citām kapitālsabiedrībām, un, cik es saprotu, to atzina arī pieteikuma iesniedzēju pārstāvis. Kredītiestāžu likuma 1. pants nosaka, ka kredītiestāde ir kapitālsabiedrība, kas pieņem noguldījumus un citus atmaksājumus līdzekļus no neierobežota klientu loka, un savā vārdā sniedz citus finanšu pakalpojumus.

Jāsaka, ka kredītiestādes darbība Latvijā ir valstiski regulēta. Tas nozīmē, ka kredītiestādes darbību var uzsākt tikai pēc komisijas licences saņemšanas un reģistrācijas komercdarbības veikšanai likumā noteiktajā kārtībā. Tādējādi ir secinājums, ka Latvijā ir noteikts, ka tikai kredītiestādes ir tiesīgas pieņemt noguldījumus no neierobežota klientu loka.

Līdz ar to likumdevējs ir noteicis, ka kredītiestādes Latvijā ir īpašas saimnieciskās darbības subjekts, kurš, atšķirībā no citiem saimnieciskās darbības veicējiem, ir licencējams un kura darbība pastāvīgi tiek valstiski uzraudzīta. Un šo valstisko uzraudzību veic Finanšu un kapitāla tirgus komisija tādu pastāvīgu, es gribētu teikt, tādu ikdienišķu uzraudzību, lai aizsargātu tās noguldītāju intereses.

Savukārt, Kredītiestāžu likuma 99.¹ panta otrā daļa paredz, ka komisijai pienākums nekavējoties veikt pasākumus, lai novērstu kredītiestāžu darbībā un visā kredītiestāžu sektorā trūkumus, kuri apdraud vai varētu apdraudēt kādas kredītiestādes vai visa sektora, šinī gadījumā finanšu sektora, stabilitāti un stabilu darbību. Komisija lēmumus pieņem patstāvīgi savas autonomās likumā noteiktās kompetences ietvaros.

Jāsaka, ka vispārējais komersantu maksātspējas tiesiskā procesa regulējums nepiešķir kreditoriem tiesības uz valsts iestāžu starpniecību iejaukties parādnieka iespējamās maksātspējas risinājumu meklēšanā, kamēr nav konstatētas formālās maksātspējas pazīmes. Tāpēc šeit ir atšķirība, ņemot vērā kredītiestāžu specifisko raksturu.

Ņemot vērā arī, ka kredītiestādes darbība ietekmē ļoti daudzas personas, kas izmanto vai ir iecerējušas izmantot šīs kredītiestādes pakalpojumus, kā arī attiecīgo tautsaimniecības sektoru kopumā, kredītiestāžu darbības regulējums prasa ātru, skaidru un efektīvu dažādu jautājumu izlemšanu gadījumos, kad kredītiestāde nonākusi finansiālās grūtībās.

Tieši šīs īpatnības, mūsaprāt, arī pamato nepieciešamību izstrādāt kredītiestādei savādāku, atšķirīgu darbības izbeigšanas un pārtraukšanas kārtību, tātad maksājspēju un likvidāciju.

Mūsu atbildes rakstā bija norādīts, ka kreditoru sapulces esamība, ka šis regulējums vispār kā tāds tika ieviests Kredītiestāžu likumā ar 2002. gada grozījumiem. Un sākotnēji šādu institūciju kā kreditoru sapulce vispār šajā procesā attiecībā uz kredītiestādēm likums nemaz neparedzēja, jo pieņemot Kredītiestāžu likumā šīs sapulces tika uzskatītas par neefektīvām. Tika uzskatīts, ka regulētos finanšu uzņēmumos kredītiestādēs, kuru finanšu pakalpojumu sniegšana un to noguldītāju klientu intereses tiek valstiski pastāvīgi uzraudzīti, nav nepieciešama papildu institūcija — kreditoru sapulce. Tomēr piemērojot tālaika Kredītiestāžu likuma normas tika konstatēts, ka kreditoru sapulces izveide būtu lietderīga gadījumā, ja administrators atzīst, ka sanācija ir iespējama un to arī par pamatotu atzīst Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Šādā gadījumā kreditoru sapulce ir nepieciešama, jo sanācija neizbēgami ir saistīta ar kreditoru tiesību aizskārums tādā ziņā, ka sanācijas rezultātā acīmredzot kaut kādi zaudējumi kreditoram būs, jo būs vai nu jāatsakās no prasījuma tiesībām vai nu jāsamazina, teiksim, jāuzskata, ka tie ir ieguldījumi pamatkapitālā vai kaut kādi savādāki.

Jāsaka, ka šī abstraktā situācija, manuprāt, ir diezgan konkrēti attīstījusies tiesu praksē un mēs varam redzēt, kā tad norma tika piemērota praksē. Šodien tiesas sēdē jau tika pieminēta šī tiesu prakse un mēs varam norādīt, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu kolēģija 2012. gada 8. maijā vispirms izskatīja visas iespējamās sūdzības, kas bija par administratora darbību... visas iespējamās sūdzības par administratora darbību, un tikai tad lēma, vai uzsākt procedūru vai neuzsākt. Tātad, mēs gribam norādīt, ka šī secība skaidri apliecina, ka vispirms tiek izvērtēts, vai administrators darbojas ievērojot likumā noteiktās prasības, vai nav kaut kādi pārkāpumi, savukārt, ja tiesa atzītu, ka administrators nav sniedzis kādu informāciju vai vēl kaut ko izdarījis pretēji, tad tiesai būt tiesības uzlikt administratoram novērst šo pārkāpumu, sniegt informāciju, kaut ko papildus izvērtēt vai ko tālāk... Pilnīgi skaidrs, ka ja kāda no sūdzībām, man liekas, 2012. gada 8. maijā tiktu apmierināta, un tiktu norādīts administratoram kaut ko veikt, tad nekādas tālākas darbības netiktu veiktas, līdz kamēr šie trūkumi netiktu novērsti.

Saeima vēlas uzsvērt, ka, lemjot par kredītiestādes maksātnespēju, tai tiek saglabāta licence. Un pēc kredītiestādes pasludināšanas par maksātnespējīgu, administratoram ir pienākums izvērtēt maksātnespējas risinājumu.

Man jāpiekrīt pieteikuma iesniedzēju pārstāvim, ka tas nav administratora pienākums vienmēr sagatavot sanāciju. Nu man liekas, ka tas būtu arī ļoti neizpildāmi, jo ne vienmēr ir iespējams sagatavot sanāciju.

Kā liecina pieejamie dokumenti, tad administrators ir sniedzis visu nepieciešamo informāciju tiem, kas vēlējās šādu informāciju saņemt, ir pieņēmis visus iesniegtos sanācijas plānus jeb, pareizāk sakot, sanācijas plānu projektus vai priekšlikumus, jo par sanācijas plānu šis dokuments acīmredzot varētu tapt vēlāk.

Sīkāk acīmredzot par to, kas un kādā kārtībā noticis administratora darbībā, mēs ceram, ka to spēs paskaidrot "KPMG" pārstāvis, kas ir uzaicināts uz šo lietu.

Kas tad ir konkrēti apstrīdētajā 179. panta pirmajā daļā? Šajos divos teikumos ir ietverta secīga trīs subjektu darbība, pareizāk sakot, trīs subjektu secīga lemšana gadījumā, ja jau ir ticis pieņemts lēmums par kredītiestādes atzīšanu par maksātnespējīgu. Šādā secībā valsts izveidotā sistēma paredz to, pirmkārt, ka, sākotnēji to izvērtē administrators. Tātad ir kvalificēta persona atbilstoši 131.¹ pantam. Bez tam es gribu vērst tiesas uzmanību uz Kredītiestāžu likuma 163. panta otro daļu, ka administrators ir pilnā mērā atbildīgs par zaudējumiem, kuri viņa vainas dēļ nodarīti kreditoriem, tātad — gan visiem kopā, gan katram atsevišķi gadījumā, ja viņš ir veicis kaut ko, kas neatbilst likumam. Un gribu vērst arī uzmanību uz likuma 155. pantu par to, ka ir obligāta civiltiesiskā atbildība — apdrošināšana. Respektīvi, ir pamats šādu kompensāciju no administratora saņemt.

Otrs, ja tā nosacīti var saukt par subjektu vai spēlētāju, ir Finanšu un kapitāla tirgus komisija, kas raugās, lai iespējamie sanācijas plāni būtu tādi, kas atbilst likuma prasībām. Tātad, vai sanācija kā risinājums nodrošinās pašu kapitāla un kapitāla pietiekamības rādītājus, vai tas nodrošinās atbilstošu likviditāti, vai spēs jebkurā brīdī nodrošināt likumīgus kreditora prasījumus. Un, man liekas, kas ir pats svarīgākais attiecībā uz banku sektoru, vai šī kredītiestāde spēs darboties ilgtspējīgi nākotnē, jo nav jēgas banku atjaunot uz vienu dienu un pēc tam pēc divām dienām atkal atzīt, ka nē, ka nav izdevies, sanācijas plāns bijis gandrīz labs, pietrūka 13 miljoni, bet nu...

Mūsaprāt, trešais spēlētājs šajā gadījumā ir kreditoru sapulce, kas pēc tam pieņem lēmumu tad, kad ir pirmie divi subjekti pieņēmuši lēmumu. Mūsaprāt, šāda sistēma nodrošina to, ka nedrīkst tikt pieņemts neīstenojams sanācijas plāns. Tieši

šāda secība nodrošina to, ka netiks pieņemts neīstenojams sanācijas plāns. Un šis sanācijas plāns tiks pieņemts iesaistot visus trīs subjektus. Teorētiski ir iespējams arī, tāpat kā pareizi norādījis Lošmaņa kungs, ka kreditoru sapulce jau var arī noraidīt gan administratora un FKTK apstiprināto sanācijas plānu, kreditori var pateikt arī “nē”. Ne vienmēr kreditoriem kā trešajam subjektam būtu jāsaka “jā”. Katrs lemj savas kompetences robežās.

Es saprotu, ka pieteikuma iesniedzēji nav apstrīdējuši to, ka administrators ir kā tāds. Par to laikam strīdus nav un šāda konstitucionāla sūdzība nav iesniegta. Nav apstrīdēta arī norma par administratora iecelšanu. Un var secināt, ka iesniedzēji droši vien neiebilst, ka ir administrators.

Likumā ir noteikti administratora pienākumi un tiesības. Un to skaitā ir arī iespējamo sanācijas plānu izvērtēšana un arī pašam administratoram ir tiesības izstrādāt savu vai arī salikt kopā no vairākiem plāniem.

Ņemot vērā šo konkrēto situāciju, manuprāt, ir nepieciešama efektīva un ātra rīcība. Šī efektīvā un ātrā rīcība ir tas, kas varbūt atšķir no vispārējiem maksātnespējas procesiem, kur kreditoru sapulces var aizņemt daudz, daudz lielāku laiku nekā tas termiņš, kas ir nodrošināts Kredītiestāžu likumā.

Papildus tam mēs gribētu norādīt, ka neviens no šiem četriem konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem nekādu sanācijas plāna projektu nav iesniedzis. Un nav arī vērtējis un... iespēju apstrīdēt administratora iespējamo rīcību.

Kāpēc vispirms administrators un Finanšu un kapitāla tirgus komisija? Godātā tiesa, normā paredzētos jautājumus izskata gan administrators un komisija, kas var pieņemt kompetentu, objektīvu un faktiskiem apstākļiem atbilstošu lēmumu. Tātad ir jāzina esošā situācija. To vislabāk zina administrators, veicot pilnu kontroli...kompetents, objektīvs un faktiskajiem apstākļiem atbilstošs lēmums. Ja lēmuma pieņemšanā tiktu iesaistīti noguldītāji, tad, man liekas, var paredzēt to, ka nav pamata uzskatīt, ka kreditori sapulcēs spēs vienoties. Bet laiks iet. Un, kā liecina lietā esošie materiāli attiecībā uz tiesiskās aizsardzības procesiem, arī pie vispārējas maksātnespējas ir diezgan liels neizdošanās risks. Laiks iet. Un man liekas, ka tāda kavēšana var radīt būtiskus zaudējumus vēl lielākus finanšu sektoram un tautsaimniecībai kopumā. Es domāju, ka patiesībā katra novilcināšanās diena ir jauni izdevumi.

Līdz ar to mēs uzskatām, ka ierobežojumam, ka vispirms lemj administrators nevis kreditoru sapulce, ir leģitīms mērķis nodrošināt un saglabāt finanšu sistēmas

stabilitāti un maksātspējas procesā ir jāņem vērā gan kreditoru interese, gan visas sabiedrības intereses un šinī gadījumā, lai izvairītos no situācijas, ka ir iespējama tālāka ķēdes reakcija, kas aizskars arī vēl citu cilvēku tiesības.

Šis pats leģitīmais mērķis ir arī tam, kāpēc pēc administratora nākamais posms ir Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Pēc tam, kad kredītiestādes licence ir anulēta un uzsākta bankrota procedūra, vairs nekas nevar mainīties šīs kredītiestādes un tās kreditoru mantiskajās attiecībās. Sadales kārtību nosaka likums un tāpēc šajā procesā arī nav paredzēta kreditoru sapulce un mantiskie jautājumi ir noregulēti likumā un tos risina likvidators. Arī sūdzības par likvidatora rīcību saskaņā ar procesa likumu izskata tiesa.

Godātā tiesa! Pati Satversmes tiesa ir atzinusi, ka valstij nav pienākuma pasargāt personas no komercdarbības riskiem. Kā zināms, kredītiestāžu darbība ir saistīta ar komerciālu risku. Un šobrīd mēs atrodamies šajā namā un blakus pāri ielai bija ēka, kas piederēja Krājbankai, kuras patiesās problēmas šobrīd tiek izskatītas Satversmes tiesā.

Kredītiestāžu darbība ir saistīta ar komerciālu risku. Protams, ir iespējami gadījumi, kad kredītiestādei rodas finansiālas grūtības un tā vairs nespēj pildīt uzņemtās saistības. Saeima vērsa Satversmes tiesas uzmanību uz to, ka, apzinoties šo risku, valsts kredītiestāžu noguldītāju interešu aizsardzībai ir izveidojusi noguldījumu garantijas sistēmu. Es saprotu, ka šīs lietas ietvaros pieteikuma iesniedzēji nav apstrīdējuši Noguldījumu garantiju fondu nevienu no pantiem, nav apstrīdējuši likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to mēs uzskatām, ka kredītiestāžu klientiem salīdzinājumā ar parastu komersantu klientiem ir piešķirta īpaša klientu interešu aizsardzība. Tas pasargā kredītiestāžu noguldījumu no iespējamā kredītiestādes komerciālās darbības riska, garantējot līdz simts tūkstošiem eiro liela noguldījuma atmaksu.

Var pieļaut, ka šāda summa norobežo vienkāršu noguldītāju no personas, kas kredītiestādē ir noguldījusi lielu kapitālu. Un, ja personai ir lieli finanšu līdzekļi, kas var būt tikai pamatoti, atbalstāmi un saprotami, tad personai vajadzētu vairāk apzināties komercdarbības riskus un pievērst arī lielāku uzmanību rīcībai ar finanšu līdzekļiem. Personai ir arī iespējas veikt šo risku mazināšanai vai novēršanai nepieciešamos pasākumus un uz vienu no tiem jau norādīja pieteikuma iesniedzēju pārstāvis, teiksim, var sadalīt šos finanšu līdzekļus, noguldot vairākās bankās, nevis turot kādā vienā bankā.

Valstij patiešām nav pienākumu uzņemties pilnīgu atbildību par pilnīgi visiem personas finanšu līdzekļiem, kas noguldīti kredītiestādēs. Un mūsaprāt tas patiešām ierobežotu, tas izveidotu tādu paterniālu sistēmu, ja valsts sāktu kontrolēt, kā persona rīkojas ar savu īpašumu, tostarp iesaistoties komerciālos pasākumos, lai gūtu peļņu. Persona ir brīva, izvēloties, izanalizējot riskus, ieguldīt vienā vai vairākās bankās.

Līdz ar to mēs uzskatām, ka šajā gadījumā pieteikuma iesniedzēju tiesības uz īpašumu ir aizsargātas, veidojot kā bloku, garantējot viņiem noteikta apmēra noguldījuma atmaksu, bet ne tikai. Un papildus ar likumu izveidojot tādu sistēmu, kas nodrošina viņu tiesību aizsardzību. Tātad konkrēti 179. panta pirmā daļa, kas paredz šādas kreditoru sapulces iespējamību gadījumā, ja administrators un Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir apstiprinājusi šādu lietu, tad tas papildus dod šo īpašumtiesību aizsardzības garantiju.

Saeima uzskata, ka ierobežojums ir piemērots šāda leģitīma mērķa sasniegšanai. Un tādēļ pieteikuma iesniedzēju vēlme vieniem pašiem piedalīties lēmumu pieņemšanā un panākt kredītiestādes sanācību varētu būt saprotama, tomēr ir apšaubāma, vai šāda procedūra ļaus sasniegt šo leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē, kā to nodrošina šobrīd spēkā esošā Kredītiestāžu likuma norma. Jāsaka, ka finanšu sistēmu patiešām izmanto visa sabiedrība un kreditori ir tikai daļa no šīs sabiedrības. Kaitējums šai daļai vai tiesību aizskārums būs mazāk nekā sabiedrības ieguvums. Būs saglabāta stabila finanšu sistēma.

Saeima līdz ar to uzskata, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmā daļa, skatot to kopsakarā ar Noguldījumu garantiju likumu, ir samērīga un proporcionāla, taisnīgi aizsargā kredītiestāžu noguldītājus un sabiedrības labklājību, gan nodrošina pieteikuma iesniedzēju tiesības uz īpašuma aizsardzību.

Godātā tiesa! Satversmes 92. pants nosaka, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses taisnīgā tiesā. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka šī otrā daļa nepamatoti ierobežo pieeju tiesai, pieļaujot vēršanos tiesā tikai sakarā ar lēmumu par sanācības piemērošanu, kā arī nosakot gadījumus, kad to var darīt. Iespējams, patiešām nebija prakses un šīs prakses neesamība varbūt bija arī pat pamatu tam, ka varēja dažādi lasīt šo 179. panta pirmo daļu, lai gan, mūsaprāt, ir pilnīgi skaidrs, kā šī norma būtu interpretējama.

Mūsaprāt, kredītiestāžu kreditoru tiesības noteikti ir aizsargātas. Un šinī gadījumā mēs gribētu vērst uzmanību uz dažām iespējām, kas ir šo personu rīcībā.

Tiesa, atbilstoši Civilprocesa likumam var izskatīt sūdzības par administratora rīcību. Un, kā liecina esošā prakse, šādas sūdzības ir bijušas iesniegtas vairākas un es vēlreiz gribu pievērst tiesas uzmanību uz šo secību, kas ir izveidota. Vispirms tika izskatītas sūdzības par administratora darbību, un tikai tad tika lemts par maksātnespējas stāvokļa tālāku risinājumu.

Atbilstoši 386. pantam, tiesa izvērtēja administratora rīcību, un, ja tiesa atzītu, ka administratora rīcība neuzsākt sanāciju ir prettiesiska, šinī gadījumā tad tiesa varētu uzdot administratoram vēlreiz izvērtēt šo iespējamību un tiesai gan nebūtu jāvērtē sanācijas plāna īstenojamība, bet tiesa varētu uzdot administratoram vēlreiz šo lietu pārvērtēt. Tiesības uz taisnīgu tiesu mūsdiā neaprobežojas tikai ar citu personu rīcības apstrīdēšanu. Patstāvīgs prasījums varētu būt arī tiesības prasīt atlīdzināt zaudējumus, ja tādi ir nodarīti administratora kaitējuma dēļ.

Gribētu vērst tiesas uzmanību uz Kredītiestāžu likuma 163. panta pirmo daļu, kurā ir noteikts, ka administrators ir pilnā mērā atbildīgs par zaudējumiem, kuri viņa vainas dēļ nodarīti kreditoriem. Un kreditori var prasīt zaudējumu atlīdzību no administratora, ja tie uzskata, ka administrators ar tiem nodarījis zaudējumus, nepieņemot lēmumu uzsākt sanāciju. Bez tam arī, kā es jau teicu, Kredītiestāžu likuma 155. panta otrā daļa nodrošina šāda prasījuma reālu izpildi, paredzot obligāto civiltiesisko atbildības apdrošināšanu.

Bez tam arī Kredītiestāžu likuma 111. panta sestā daļa paredz, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir atbildīga par zaudējumiem, kas trešajai personai darīti ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas rīcību. Pie šādiem apstākļiem mēs uzskatām, ka ir nodrošināti līdzekļi, lai izmantotu Satversmē noteiktās tiesības.

Papildus vēlamies norādīt, ka likumā noteiktais process nodrošina ātru šo lietu izskatīšanu, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 397. panta ceturto daļu sūdzības izskata piecpadsmit dienu laikā no saņemšanas dienas.

Ja mēs paraugāmies uz tālāku procesu, mēs varam redzēt, ka patiesībā izpildās tas, ko pieteikuma iesniedzēji vēlās. Lēmumu par bankrota procedūras uzsākšanu pēc attiecīga pieteikuma, ko sagatavo administrators un ko apstiprina Finanšu un kapitāla tirgus komisija, pieņem tiesa, respektīvi, ir tiesas kontrole, vai lēmums par bankrota procedūras uzsākšanu ir pamatots, vai tas ir pamatots un likumīgs. Līdz ar to pieteikuma iesniedzēja interesējušajā jautājumā, kad tiek lemts jautājums par konkrētās kredītiestādes bankrota uzsākšanu, pastāv tiesas kontrole. Proti, nevis administrators izlemj par bankrota procedūru un nevis komisija, bet gan tiesa pieņem

galīgo lēmumu par bankrota procedūras uzsākšanu. Jāsaka, ka tā pat nu būtu tāda kā dubulta kontrole. Dubulta tiesas kontrole.

Nobeigumā es jums vēlētos norādīt, ka svarīgi ir nodrošināt arī sanētas kredītiestādes tiesisko stabilitāti, lai nepakļautu nepamatotam riskam tās klientus, sevišķi tos, kas par tādiem kļuvuši pēc maksātnespējas novēršanas. Tāpēc likumdevējs ir gan sašaurinājis to personu loku, kuras ir tiesīgas lūgt sanācijas atcelšanu, un būtībā kredītiestādes atgriešanos tādā bankrota procedūrā, gan arī paredzējis ierobežot pamatu attiecīgās prasības celšanai. Līdz ar to ir līdzsvarotas attiecīgo kredītiestādes sanācijā piedalījušos privātpersonas un visas sabiedrības intereses.

Saeima uzskata, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta otrās daļas regulējumam ir gan leģitīms mērķis, ar šīs normas palīdzību tiek aizsargātas citu personu tiesības.

Ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus un kredītiestāžu sanācijas specifiku, mēs uzskatām, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta otrajā daļā paredzētais mehānisms un arī pirmajā daļā paredzētais mehānisms ir vienīgais līdzeklis, vienīgais efektīvais līdzeklis, kas ļauj sasniegt leģitīmos mērķus.

Ņemot vērā iepriekšminēto, mēs lūdzam atzīt Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmo daļu par atbilstošu Satversmes 105. pantam un Kredītiestāžu likuma 179. panta otro daļu par atbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Saeimas pārstāvja iztaujāšanu sāksim ar to, ka pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uzdot jautājumus. Lūdzu!

E. Radziņš.

Jā, pāris jautājumu... Sakiet, lūdzu, Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmajā daļā pirmais teikums. Lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators. Vai tas sevī ietver arī to, ka administrators var pieņemt lēmumu pret sanācijas piemērošanu?

G. Kusiņš.

Manuprāt, šeit ir ļoti labs jautājums. Paldies par to jautājumu.

Manuprāt, šeit ir divas alternatīvas iespējas. Pirmais. Lēmums izslēdz, ka ir otrs savādāks lēmums. Šeit nevar būt lēmums, kas vienlaicīgi ir par vienu un par otru. Šeit ir norādīts, kas pieņem lēmumu par sanācijas piemērošanu. Administrators pieņem lēmumu par sanācijas piemērošanu.

E. Radziņš.

Tas nozīmē arī, ka izlemj jautājumu par viņas nepiemērošanu. Pareizi?

G. Kusiņš.

Viņš izvērtē sanācijas iespējamību. Izvērtē iesniegtos sanācijas plānu... kā jau es teicu, sanācijas plānu projektus. Viņš ir tiesīgs pats sagatavot un gadījumā, ja viņš redz, ka nevar tādu sagatavot, protams, lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators.

E. Radziņš.

Tātad lēmums par sanācijas piemērošanu pieņemšanu nozīmē šī jautājuma izvērtēšanu,

G. Kusiņš.

Neapšaubāmi. Administratoram ir jāizvērtē. Gadījumā, ja administrators nedarbojas visu kreditoru interesēs, tad par viņu noteikti būs sūdzības. Tieši tādas pašas sūdzības jau tā kā bija iesniegtas.

E. Radziņš.

Līdz ar to lēmums, ar kuru tika noraidīta sanācijas piemērošana, būtībā bija lēmums par sanācijas piemērošanu. Pareizi?

G. Kusiņš.

Bija lēmums par...

E. Radziņš.

Lēmums, ar kuru tika noraidīta sanācijas iespējamība...

G. Kusiņš.

Bet vai jūs varētu precizēt, kas tādu lēmumu pieņēmis?

E. Radziņš.

Administrators.

G. Kusiņš.

Administrators pieņem lēmumu par sanācijas piemērošanu. Šis lēmums pēc savas būtības nozīmē, ka tiek izvērtētas visas iespējas šo iestādi sanēt. Ja nevar šo lietu izdarīt, nu tad nevar. Bet likumā ir skaidri noteikts, kas pieņem lēmumu par sanācijas piemērošanu. Administrators.

E. Radziņš.

Nākošais jautājums. Šis administratora lēmums par sanācijas piemērošanu stājas spēkā pēc tā apstiprināšanas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā un kreditoru sapulcē.

G. Kusiņš.

Jā.

E. Radziņš.

Ja administratoram ir tiesības izvērtēt jautājumu par sanācijas piemērošanu un viņš, izvērtējot šo jautājumu ir nonācis pie secinājuma, ka nav pamata virzīt tālāk sanāciju, tad kāpēc jūs uzskatāt, ka šī viņa lēmuma apstiprināšanai ir jānotiek tikai Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, bet nevis kreditoru sapulcē.

G. Kusiņš.

Tāpēc, ka mēs norādījām, kāda ir lēmuma... kāda ir šo subjektu darbības secība. Vispirms administrators, kas zina faktiskos apstākļus. Viņam ir konkrēts likumā noteikts termiņš — mēnesis, kas nav nemaz tik garš termiņš, ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā man liekas, ka Krājbanka bija dibināta 1924. gadā un ne viss tur bija datoros. Mēneša laikā visa lieta ir jāapzin un, kā jūs norādījāt, bija gan lieli aktīvi, gan arī liels kreditoru prasījums, tajā pašā laikā kreditoru sapulce likumā ir paredzēta tajā gadījumā, ja administrators, pirmais subjekts, un Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir teikusi “jā”, ka sanācija ir iespējama. Tādā gadījumā, ja kvalificēti speciālisti saka “jā”, sanācija ir iespējama... un... es gribētu īpaši vērtēt, ka arī Finanšu un kapitāla tirgus komisija saka, ka sanācija ir iespējama... citādāk, ja viņa neteiks, tad, manuprāt, neatbildīs likuma prasībām un tādai sanācijai vispār nav jēgas.

Tikai tad ir iespējams kreditoru sapulcei nākt un lemt, vai jūs piekrītat šādam sanācijas plānam.

G. Kūtris.

Es nedaudz iejaukšos jūsu jautājumos. Jūsu pirmais jautājums bija par to, ka administrators pieņem lēmumu par sanāciju.

G. Kusiņš.

Tieši tā.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, ja administrators nolemj, ka nevar sanāciju piemērot. Kāds tad lēmums tiek pieņemts? Nu, pašā sākumā jūs teicāt, ka var būt divi varianti — vai nu vai nu. Gaisā karājoties nevar palikt uzņēmums vai kredītiestāde. Tad, ja viņš nolemj, ka sanāciju piemērot nevar, kas tālāk notiek? Kāds process?

G. Kusiņš.

Nu, šinī gadījumā administratoram ir jāizvēlas maksātspējas risinājums. Šinī gadījumā, izvēloties maksātspējas risinājumu tad tālāk administrators rīkojas. Tātad, ja nevar veikt sanāciju, viņš sagatavo pieteikumu un vēršas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā par otra lēmuma veidu.

G. Kūtris.

Tātad viņš pats otru lēmumu nepieņem.

G. Kusiņš.

Tieši tā. Viņš sagatavo pieteikumu...

G. Kūtris.

.. tiesai...

G. Kusiņš.

... ko apstiprina Finanšu un kapitāla tirgus komisija un kuru...

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, administratora izšķiršanās neiet uz sanāciju, bet iet uz tiesu par bankrota pieteikumu nav tomēr administratora galvā pieņemts lēmums?

G. Kusiņš.

Es gribētu teikt, ka man grūti iekāpt "KMPG" kurpēs. Es pieļauju, ka uz šo jautājumu vislabāk atbildēs... kas ir administrators šajā lietā, bet man liekas, ka šie divi savstarpēji izslēdzošie lēmumi... Tātad lēmums par sanāciju, protams, ir viens no iespējamajiem lēmumiem. Ja tas neatbilst pirmajam, tad, protams, tiek gatavots otrs piedāvājums.

G. Kūtris.

Jo nevar būt, ka administrators raksta pieteikumu galvā neizlemjot, ka var iet uz bankrotu.

G. Kusiņš.

Man liekas, ka nē... protams, ir dažādas situācijas, ka cilvēki vienlaicīgi grib divus risinājumus, bet es domāju, ka šeit ir divi.. vai nu mēs apzināmies, ka ir iespējama sanācija, ja nav iespējama sanācija, tad ir pieteikums par citu risinājumu.

G. Kūtris.

Es atvainojos. Turpiniet, lūdzu.

E. Radziņš.

Sniedzot savus paskaidrojumus jūs minējāt, ka sanācijas plānu pēc tam, kad ir pieņemis lēmumu administrators un apstiprinājusi FKTK, ka tas tiek virzīts uz kreditoru sapulci tāpēc, ka kreditoriem tomēr ir jāapstiprina tas, ka viņi varētu ciest kādus zaudējumus? Es jūs pareizi sapratu?

G. Kusiņš.

Jā. Tikpat labi varētu būt, kā jūs teicāt, ka pietrūkst kādas summas un ir iespējams realizēt tādu shēmu, ka kādi no kreditoriem atsakās no daļas, vai lielākas daļas vai mazākas daļas, no saviem prasījumiem. Bez tam, kreditoru sapulce... šis piedāvājums ne vienmēr var tik uzreiz apstiprināts. Teiksim, ja visi piekrīt norakstīts

30 procentus, tad visi piekrīt. Ja viens piekrīt norakstīt 30 procentus, bet otrs tikai 15, un trešais vēl tikai 5, tad, protams, atkal nekas nesanāks.

E. Radziņš.

Es skatos sanācijas definīciju pirmajā 29. pantā Kredītiestāžu likumā. Tajā ir teikts, ka sanācija, tas ir maksātnespējas stāvokļa risinājums, kas izpaužas kā plānveidīgs pasākumu kopums nolūkā novērst iespējamo bankrotu, atjaunot maksātspēju un apmierināt likumīgos kreditoru prasījumus. Tur nav runāts par to, ka šie kreditoru prasījumi tiktu apmierināti daļēji.

G. Kusiņš.

Nē, te ir runa par to, ka ja sanācija ir jau pieņemta, tad... kā es jau teicu, visi tālākie kreditoru likumīgie prasījumi ir jābūt spējīgiem apmierināt.

E. Radziņš.

Jautājums par samērīgumu. Ja kreditoru sapulce ir nepieciešama, lai kreditori paustu savu viedokli par iespējamo atteikšanos daļēji no saviem prasījumiem, vai arī viņu atlikšanu uz nezin cik ilgu laiku. Kāpēc, jūsuprāt, nesamērīgi ir kreditoru sapulce, kurā viņi attiecīgi lemtu par iespējamo maksātnespējas atjaunošanu, pretējā gadījumā apzinoties, ka arī viņi būtībā atsakās no saviem prasījumiem... nu, varbūt, ka ne uz ilgāku laiku, bet varbūt uz visiem laikiem. Kāpēc jūs domājat, ka vienā gadījumā ir samērīgi kreditoriem ļaut atteikties no saviem prasījumiem, un otrā gadījumā viņiem tomēr nav ko tur skatīties, kā desas tiek taisītas, un viņi attiecīgi samierinās vienkārši ar to, ka viņiem daru zināmu — jums nekas nav sanācis.

G. Kusiņš.

Es šeit gribu norādīt uz to, ka patiešām risinājumi var būt dažādi. Bet es gribu norādīt uz to, ka šinī gadījumā mēs runājam par katras personas individuālajām konstitucionālajām tiesībām. Mēs nerunājam par kreditoru sapulces tiesībām. Mēs runājam par personām individuālām konstitucionālām tiesībām. Šinī gadījumā ir noteikts, ka katrs no kreditoriem var iesniegt savu sanācijas plāna priekšlikumu administratoram. Šis kreditors var nākt ar savu priekšlikumu. Likums neierobežo, cik no kreditoriem var iesniegt šādus priekšlikumus. Teorētiski, protams, situācijas var būt dažādas. Bankā, ir teiksim viens kreditoru skaits, simts, tikpat labi var būt

situācija, ka kreditori ir vairāki tūkstoši. Un tikpat labi kreditori var būt arī pieci vai septiņi cilvēki. Ļoti kaut kāda specifiska situācija. Likums neaizliedz katram kreditoram vērsties pie administratora saņemt informāciju. Tiesneša Ungura izspriestajās lietās ir skaidri norādīts un no spriedumiem var skaidri secināt, ka informācija, ja tāda tika pieprasīta un bija likumīgs pamats tādu sniegt, tad tika sniegta. Līdz ar to kreditoriem šinī gadījumā ir jāapzinās, kādas ir likumā noteiktās procedūras, viņi var vērsties pie administratora un piedāvāt.

Līdz ar to es ar šo “rožaino sapni”, kas ir iekļauts Saeimas atbildes rakstā, vēlreiz saprotu to, ka nevar sēdēt un gaidīt. Kreditoram ir iespēja iesniegt savu piedāvājumu. Šīs tiesības ir katram no kreditoriem. Arī kreditoru grupai. Līdz ar to kreditoru rīcība, manuprāt, ir skaidri redzama, ja mēs samērojam šo ar vispārīgo maksātnespējas regulējumu, kur kreditoru sapulce ir. Mēs varam redzēt, ka tas, pirmkārt, manuprāt, ir ilgāk, un otrkārt, nedod tādu efektīvu rezultātu, kā mēs redzējām no maksātnespējas aģentūras norādītajiem datiem, jo ne vienmēr šis tiesiskās aizsardzības process dod savu rezultātu.

E. Radziņš.

Vai es pareizi saprotu no jūsu teiktā, ka katram bankas noguldītājam ir jābūt personai, kas spēj izstrādāt šīs bankas sanācijas plānu?

G. Kusiņš.

Es tā neteicu. Pirmkārt, es teicu, ka ir šī robežšķirtne, kuru valsts ir garantējusi, ir simts tūkstoši eiro. Es neteicu, ka ir jābūt spējīgam. Bet likums dod tiesības. Ja persona uzskata, ka viņai ir labāks piedāvājums, kreditors var vērsties pie administratora un piedāvāt. Es domāju, būs iespēja uzdot jautājumus “KPMG” pārstāvjiem, kas, cik es saprotu, ir publicējuši gan finanšu pārskatus, un es domāju, ka tad viņi varbūt varētu labāk paskaidrot, cik šādu piedāvājumu ir bijuši.

E. Radziņš.

Bet kā lai kreditors, jūsuprāt, uzzina, vai viņa iedomātais plāns ir labāks par kādu citu kreditora ierosināto?

G. Kusiņš.

Nu, šeit nav nekāds skaistumkonkurss, kur vienam kreditoram ir jāuzrāda labāks par kāda cita kreditora iesniegtu. Tātad likums nosaka, ka administrators publicē informāciju. Šī administratora informācija tiek publicēta laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un, man liekas, likumā noteiktos vēl divos laikrakstos. Ir pilnīgi skaidrs, kāds ir finansiālais stāvoklis. Un ikvienam ir iespējams skaidri redzēt, kas, kā jau jūs teicāt, sarēķinot divus ciparus, kāds ir, žargonā teiksim, kāds ir mīnuss. Līdz ar to katrs, saņemot šo informāciju, kas ir publicēta "Latvijas Vēstnesī", var vai nu uz šīs informācijas bāzes vai vēršoties vēlreiz pie administratora, iegūstot papildus informāciju, iesniegt savu plānu. Katrs var iesniegt.

E. Radziņš.

Līdz ar to ir jautājums par mīnusu. Ja persona redz, ka mīnuss ir 25 procenti, bet tajā pašā laikā viņa noguldījumi tiek atlīdzināti tikai 10 procentu apmērā, vai tas ir samērīgi?

G. Kusiņš.

Likums nosaka, ka kreditoram ir tiesības iesniegt savu plānu.

E. Radziņš.

Es saprotu.

Pēdējais jautājums. Runājot par sanācijas plāniem. Vai, jūsuprāt, jūsu bieži minētais tiesneša Ungura lēmums... 25. lappuse, pirmā rindkopa, kurā stāv rakstīts: no maksātnespējīgā Krājbanka administratora "KPMG Baltics" darbības pārskata un maksātnespējas plāna kopsavilkuma redzams, ka pretēji sūdzībās norādītajam administrators ir izvērtējis "Latvijas Krājbanka" finansiālo stāvokli, kā arī visus iesniegtos sanācijas plānus un secinājis, ka darbības atjaunošanai ir nepieciešamas tādas un tādas investīcijas. Savukārt, saņemto investīciju apjoms nav pietiekams bankas kapitāla pietiekamības un likviditātes nodrošināšanai un maksātnespējas atjaunošanai. Līdz ar to sūdzība noraidāma.

Vai jūs uzskatāt, ka šāds tiesas izvērtējums nozīmē, ka tiesa ir izvērtējusi sanācijas plānu?

G. Kūtris.

Es atvainojos. Mēs gan nevērtējam tiesas darbību. Formulējiet jautājumu par tiesību normu.

E. Radziņš.

Jautājums izrietēja no tā, ka Saeimas pārstāvis minēja, ka tiesa ar savu lēmumu ir izvērtējusi sanācijas plānu realizācijas iespējamību, vērtējot sūdzības. Un tāpēc bija šis jautājums. Bet ja viņš tiek noņemts, tad vairāk jautājumu nav. Paldies.

G. Kūtris.

Satversmes tiesa nevar vērtēt tiesas rīcības pietiekamību vai nepietiekamību. Tiesa ir vērtējusi.

Tiesnešiem ir jautājumi? Tiesnesis Balodis. Lūdzu!

K. Balodis.

Man radās tāds jautājums. Jūs uzsvērāt saistībā ar apstrīdētās normas legītīmo mērķi nepieciešamību nodrošināt maksātnespējas procesa ātru un efektīvu gaitu. Bet mēs, protams, zinām, ka, piemēram, sanācija nevelkas varbūt nu tik ātri, ka tā ir daudz garāks process. Bet nu, ja pavērojam kopumā likumdevēja un arī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas rīcību diezgan daudzu gadu garumā, tad viņi nav izrādījuši īpašu dedzību banku maksātnespējas procesa ātruma nodrošināšanā. Bet kāpēc jūs tieši šajā gadījumā uzsverat, ka tam maksātnespējas procesam būtu jānotiek ļoti ātri.

G. Kusiņš.

Pēc iespējas ātrāk šeit ir jābūt skaidrībai. Jo, kā jūs saprotat, ja attiecīgie līdzekļi atrodas tādā... nu, es gribētu teikt... iesaldētā stāvoklī, tad šie līdzekļi pēc iespējas ātrāk būtu jāatgriež tautsaimniecībā. Pēc iespējas ātrāk būtu jābūt skaidrībai. Tāpēc arī likumdevējs ir zināmā mērā izrādījis tādu atzīstamu dedzību un attiecībā uz simts tūkstošu eiro ar lielu sparū ir pieņēmis likumu, kas ļauj tad kompensēt šos zaudējumus, kas rodas kredītiestāžu noguldītājiem. Līdz ar to es negribētu šo lietu vērtēt atrauti no citiem valsts veiktajiem pasākumiem.

Bez tam, nu vispārējs tāds apskats liecina, ka šī vispārējās maksātnespējas procedūra ir ilgāka nekā banku konkrētajā gadījumā. Līdz ar to ātrāk ir jātiek skaidrībā par finanšu sistēmu. Nu tas bija tāds mans nolūks.

G. Kūtris.

Tad turpinot šo jautājumu. Jūsaprāt, leģitīmais mērķis bija ar šo ātrāku procesu vērst skaidrību?

G. Kusiņš.

Jā... nodrošināt citu cilvēku tiesības un arī sabiedrības labklājību. Nu tad, ja mēs ejam uz to augstāko, kas ir... citu cilvēku tiesības un sabiedrības labklājība.

G. Kūtris.

Vai jūs domājat, ka bankrota procedūrā tas process iet ātrāk šobrīd?

G. Kusiņš.

Nu... es nevaru palepoties ar tādu uzcītīgu sekošanu bankas "Baltija" bankrota procedūrai, bet man liekas, ka tā beigusies vēl nav.

G. Kūtris.

Jā...

G. Kusiņš.

Bet tajā pašā laikā attiecībā uz šo, man jāsaka, ka vismaz ir pilnīga skaidrība, kas notiek ar attiecīgajiem prasījumiem. Es gribētu vērst jūsu uzmanību, man liekas, ka tie skaitļi bija 99,8 procenti no visiem klientiem, ka ir apmierināti no šā Noguldījumu garantiju fonda... Tātad ir ātra un efektīva valsts rīcība. Noguldījumu garantiju likums kopā ar šajā likumā paredzēto procedūru tad nodrošina šo ātrumu un cilvēku tiesības.

G. Kūtris.

Apstrīdētās normas izvērtēšanā jūs bez mērķa un piemērotības mērķa sasniegšanā teicāt, ka nav arī citu alternatīvu līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai.

G. Kusiņš.

Jā, nav citu...

G. Kūtris.

... taču tiesas sēdē gan pieteikuma iesniedzējs minēja, gan, man liekas, arī lietas materiālos ir izteikts viedoklis, ka kreditoru sapulces sasaukšana un viedokļu noskaidrošana netraucētu leģitīmā mērķa labākai sasniegšanai.

G. Kusiņš.

Jā. Es esmu iepazinies ar šiem norādītajiem piemēriem. Man gan liekas tā, ka šeit būtu precīzi jāvērtē, vai tā ir procedūra, kas dod kaut kādu ātrāku līdzekli, jeb tā ir vienkārši procedūra, kas ir sastopama kādā citā no valstīm. Bez tam es gribu vērtēt vēl to, ka kaut kādas citas valsts prakses piemēru izmantošana nebūt nenozīmē, ka šī lieta ir atbilstoša vai neatbilstoša Latvijas konstitucionālajām tiesībām. Tādu aizguvumu jeb tādu juridisko transplantu pielietošana Latvijas konstitucionālajās tiesībās būtu jāvērtē kritiski un jāskatās patiešām, kāds ir konkrētais risinājums. Attiecībā uz šo pieminēto Vācijas gadījumu, man liekas, ka tur ir.. ka nevis kreditors individuāli vērsas, bet gan kreditoru sapulce. Un man liekas, tas būtiski atšķir no pašreizējās izskatāmās lietas. Šobrīd mēs skatāmies konstitucionālo sūdzību, vai konstitucionālās sūdzības iesniedzējs katrs varēja sev izdevīgāku risinājumu vērsties pie administratora...

G. Kūtris.

Mans jautājums bija mazlietīn savādāks. Es teicu, ka arī šodien izskanēja priekšlikums, vai šajā procedūrā kreditoru sapulces viedoklis nebūtu saudzējošāks līdzeklis, ja kreditoru sapulce arī varētu piedalīties un izteikt savu viedokli par iespējamo risinājumu.

G. Kusiņš.

Saeima uzskata, ka pieteikuma iesniedzēju norādītais veids, kur bija vai nu FKTK vai kreditoru sapulce, noteikti nav saudzējošāks līdzeklis, jo tas padara šo lietu vispār par, teorētiski iespējams, neapstiprināmu Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, bet mūsu pozīcija ir tāda, ka tikai esošais regulējums ļauj to mērķi sasniegt tikpat... tādā efektivitātē, kā tas ir nepieciešams.

G. Kūtris.

Attiecībā par otras apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. pantam par tiesībām uz tiesu. Jūs norādījāt, ka kreditoriem ir šīs tiesības iepazīties un iegūt informāciju no kredītiestādes maksātnespējīgās un iepazīties arī ar sanācijas plāniem.

G. Kusiņš.

Ne visu informāciju, bet ir iespējams iegūt.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai likumā ir šādas tiesības kreditoriem ir paredzētas, vai administratoram ir pienākums sniegt savlaicīgu šādu informāciju, jo konkrētajā gadījumā “Vēstnesī” publicēts process bija tikai 12. janvārī, kad, man liekas, tuvojās beigām sanācijas plāna iesniegšanas termiņš.

G. Kusiņš.

Jā, bet es gribu vērst jūsu uzmanību uz... konkrētās lietas ietvaros uz vairākkārt pieminēto 2012. gada 18. maija spriedumu, kur tiesa vērtēja un atzina, ka bija pienākums sniegt informāciju, taču bija pienākums sniegt informāciju tiem subjektiem, kas ir pilnvaroti. Cik es saprotu, tur attiecībā uz vienu subjektu nebija attiecīga pilnvarojuma un otrkārt, nevar sniegt to informāciju, kas ir par kredītiestādes neizpaužamajām ziņām. Līdz ar to tie, kas vērsās, šādu informāciju varēja saņemt. Un es domāju, ka tas ir tāds vispārējs regulējums, ko apliecina tiesu prakse un tiesu izpratne par to, kā notiek kreditoru un administratoru saziņa.

G. Kūtris.

Un vēl viens mazs jautājums. Arī saistībā ar to pašu. Tātad, ja gadījumā kreditoru sapulce tiek izslēgta no spēles, ja tiek izvēlēts... tiek pieņemts lēmums nepieņemt sanācijas procedūru pēc būtības, ejot ar pieteikumu uz tiesu par bankrota procedūras uzsākšanu... Šajā gadījumā bez administratora lēmumu pieņem arī... jeb apstiprina šo virzību Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

G. Kusiņš.

Jā.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, FKTK ir arī Noguldījumu fonda pārvaldītāja? Vai Kredītiestāžu likums paredz, ka Noguldījumu garantiju fonds ir prioritārais kreditors?

G. Kusiņš.

Jā.

G. Kūtris.

Un atgūto līdzekļu gadījumā noteikti, ka fonds atgūst pirmais šo naudu. Sakiet, lūdzu, vai komisijas tiesības piedalīties šajā lēmuma pieņemšanā neveido interešu konfliktu?

G. Kusiņš.

Man liekas, ka tas bija vērtēts jau arī Satversmes tiesas lietas materiālos, ka šinī gadījumā mēs nevaram vērtēt, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir kaut kādas privātas intereses. Es domāju, ka viņai noteiktā, šai komisijai noteiktā kompetence likumā ... kā publiskai institūcijai izslēdz, ka viņai ir kādas privātas intereses. Nu, es varu varbūt tādus ne īpaši veiklus piemērus... bet ja Saeimas deputāti lemj par iedzīvotāju ienākuma nodokli, viņi arī neizbēgami lemj paši par sevi. Vienkārši tā ir objektīva lieta. Šobrīd arī. Ja šī lieta nerada tādu interešu konfliktu, ka tas rada problēmas, es tur nesaskatu problēmas, likumdevējs arī ir noteicis, ka Noguldījumu garantiju fonds šo lietu lemj. Komisija... viens subjekts, manuprāt, šeit nav interešu konflikta tādā izpratnē, ka tas radītu problēmas un ietekmētu lietas objektivitāti vai kaut kādu lemšanu.

Bez tam es vēlreiz gribu papildināt, ka ja FKTK pieņem lēmumu, kas kādam nodara zaudējumus, attiecībā uz FKTK tad var vērsties tiesā.

G. Kūtris.

Paldies. Vai pieteikuma iesniedzējiem vēl būtu jautājumi?

E. Radziņš.

Jā, man būtu viens precizējošs jautājums. Būtībā jau tiesas aizskartais... Sakiet, lūdzu... jūsuprāt, ja publicētais finanšu stāvoklis norādīja, ka aktīvu vērtība ir 423 miljoni un Noguldījumu garantiju fonda izmaksātā summa, par kādu Garantiju fonds

atzīts par kreditoru, bija 335 miljoni, proti, gandrīz tā, kā jūs minējāt... bezmaz vai 90 procenti no aktīvu vērtības būtu attiecīgi atbilstoši Noguldījuma fonda kā kreditoru prasījumam. Vai, jūsuprāt, Noguldījuma fonda interesēs vispār varēja būt sanācija?

G. Kusiņš.

Man liekas, ka, ja mēs raugāties uz abstraktu situāciju, tad būtu jāraugās uz normas piemērošanu. Attiecībā uz abstraktu situāciju... varbūt ir situācijas, kad ir jūsu nosauktie cipari, nu... šīs lietas ietvaros neizbēgami uz konkrēto lietu tikpat labi var būt tādi, ka šie Noguldījumu garantiju fonda cipari ir nevis 335 miljoni, bet tikai 35 miljoni. Arī tāda situācija var būt. Tā kā abstrakti raugoties uz šo normu, mēs varam pieļaut tādu situāciju, ka ir ļoti tuvu, gan arī ļoti milzīga atšķirība. Tas nebūt nenozīmē, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisijai tur ir vairāk kaut kāda milzīga ietekme. Man liekas, ka šinī gadījumā Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir objektīvi jāizskata tas kompetencē esošās lietas. Un šīs prasības apmērs jeb šis samērs, kā jūs sakāt, ir, manuprāt, tas, kas var būt kaut kāds tāds aizdomu pamats, subjektīvu aizdomu pamats, es gribētu teikt, bet nevis subjektīvs arguments, lai varētu pateikt, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir kaut kā ieinteresēta, lai tiktu pieņemts viens vai otrs lēmums. Manuprāt, viņa lēmumu pieņem objektīvi un neatkarīgi.

E. Radziņš.

Un līdz ar to ir pēdējais jautājums. Vai, lai izslēgtu subjektīvās šaubas, tomēr nav lietderīgi atzīt, ka arī lēmums pret sanācijas plāna apstiprināšanu būtu apstiprināms kreditoru sapulcē? Vienkārši, lai izslēgtu kreditoru subjektīvas šaubas, ka attiecīgi šis FKTK lēmums ir ticis pieņemts ar mērķi pēc iespējas ātrāk, kā jau jūs minējāt, atgūt Noguldījumu garantiju fonda līdzekļus, kuri šajā konkrētajā gadījumā patiešām sastāda 90 procentus no aktīvu vērtības.

G. Kusiņš.

Šobrīd es gribu vērst tiesas uzmanību uz to, ka, ja tiek izvēlēts maksātnespējas stāvokļa cits risinājums un tiek iesniegts šāds, tad šinī gadījumā šo lēmumu nepieņem FKTK. Šo lēmumu pieņem tiesa, izvērtējot gan administratora pieteikumu, gan arī izvērtējot, vai FKTK ir piekritis vai nav piekritis šādam pieteikumam. Līdz ar to tiesa ir tā, kas vērtē, un, manuprāt, tiek nodrošinātas visas tiesības, ja tiek iesaistīta tiesa kā institūcija.

E. Radziņš.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Tiesa pasludina pārtraukumu uz vienu stundu. Un atsāksim darbu plkst. 13.15.

(Pārtraukums.)

G. Kūtris.

Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi pieteikuma iesniedzējiem vai Saeimas pārstāvim? Nav jautājumu. Paldies.

Tā kā lietas dalībnieki ir uzklausi, tiesa nolemj uzsākt uz klausīt pieaicinātās personas.

Tā kā mums ir vairākas pieaicinātās personas, tad tiesa piedāvātu apsvērt iespēju, ka mēs uz klausām tādā secībā, kā maksātnespējas procesā īstenībā arī notiek. Pirmām kārtām uz klausītu maksātnespējas... tā tad Krājbankas administratora pārstāvja viedokli, pēc tam Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvja viedokli, tad Komerčbanku asociācijas viedokli, pēc tam Tieslietu ministrija, pēc tam Tiesībsargs un visbeidzot savu viedokli paustu zinātnieki. Tāds ir tiesas piedāvājums. Vai pieteikuma iesniedzējiem un Saeimas pārstāvim būtu kādi citi piedāvājumi?

Pieteikuma iesniedzējiem.

E. Radziņš.

Nav.

G. Kūtris.

Saeimai?

G. Kusiņš.

Nav.

G. Kūtris.

Nav iebildumu.

Ievērojot mūsu vienošanos, tātad uzklausām pieaicinātās personas.

Un pirmām kārtām uzklausīsim maksātnespējīgās akciju sabiedrības “Latvijas Krājbanka” administratora SIA “KMPG Baltics” pārstāvi. Cik es saprotu, tad SIA ir virzījusi kā pārstāvi personu, kas latviešu valodā nevar runāt, bet pati juridiskā persona ir nodrošinājusi arī tulku. Ir priekšlikums... tātad vispirmām kārtām tulks tiek brīdināts par kriminālatbildību saskaņā ar Latvijas Republikas Krimināllikuma 300. un 302. pantu par apzināti nepatiesu tulkošanu. Lūdzu jūs parakstīties...

Kā jums ērtāk atrasties... blakus laikam...

Tātad “KMPG Baltics” SIA pārstāvis būs Stīvens Bērčels Mārtins Jangs. Un tulks Renārs Hausmanis.

Mums tātad ... pieaicinātās personas Konstitucionālajā tiesā uzstājas ar savu viedokli par apstrīdēto normu atbilstību Satversmei jeb vienkāršākiem vārdiem sakot, vai maksātnespējas... kredītiestādes maksātnespējas procesā personai, kreditoram, ir tiesība uz sava īpašuma aizsardzību ievērojot normatīvo regulējumu, kāds ir Latvijā un attiecīgi vai viņam ir tiesības uz tiesu.

Tātad, jūsu redzējums.

S.Jangs.

Es esmu Stīvens Jangs, KMPG valdes priekšsēdētājs un šodien man ir samērā īss paziņojums, ko es gribētu tiesai nolasīt un tas tiks arī iztulkots, par darbībām, ko KPMG ir veikusi šajā procesā.

Pēc nolasīšanas tas tiks iesniegts tiesai rakstiski.

Tātad 2011. gada 23. decembrī Rīgas apgabaltiesa pasludināja Latvijas Krājbankas maksātnespēju un par maksātnespējas administratoru iecēla “KMPG Baltics” SIA.

Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 161. pantu administratora pienākums bija izvērtēt bankas finanšu situāciju un mēneša laikā pieņemt lēmumu par piedāvāto maksātnespējas stāvokļa risinājumu — sanāciju vai bankrotu. Un iesniegt savu lēmumu Finanšu un kapitāla tirgus komisijā apstiprināšanai.

Kopš iecelšanas dienas administrators ir uzsvēris, ka viņa darbības prioritāte ir visu pieejamo sanācijas iespēju izskatīšana. Šāda ziņa ir tikusi nepārprotami sniegta mūsu publiskajos paziņojumos un atkārtoti apstiprinot mūsu gatavību izskatīt jebkuras puses konstruktīvas sanācijas priekšlikumus.

Tātad šī procesa ietvaros gan pēc savas iniciatīvas, gan pēc uzaicinājuma mēs esam tikušies vai veikušas sarunas ar šādām personām: bankas bijušās valdes locekļiem, bankas akcionāriem un bijušās padomes locekļiem, ieskaitot abus Antonovu kungus, lielāko bankas kreditoru pārstāvjiem, piemēram, Noguldījumu garantiju fondu, Rīgas Domi, Satiksmes ministriju, kā valsts kapitāldaļu turētājs vairākos valsts uzņēmumos, Latvijas Valsts meži un Latvijas Pašvaldību apvienības un citu organizāciju pārstāvjiem. Tāpat mēs esam tikušies ar pārējo kreditoru pārstāvjiem, piemēram, kredītiestāžu noguldītāju un kreditoru aizstāvības apvienības pārstāvjiem. Un citiem kreditoriem un citām ieinteresētām pusēm.

Tātad visās šajās tikšanās reizēs mēs izklāstījām svarīgākos faktus, kas tika iegūti bankas tā laika finanšu stāvokļa izvērtēšanas rezultātā, kā arī norādījām visām pusēm, kādiem pamata finanšu parametriem būtu jābūt ietvertiem sanācijas plānā jeb priekšlikumā. Tas ir, 2011. gada 31. decembrī bankas saistības veidoja 562,7 miljoni lati, aktīvi bija 423,3 miljoni lati un tā rezultātā bankai bija negatīvs paškapitāls 139,4 miljoni latu apmērā. Un šīs summas nav revidētas, viņas tika iegūtas burtiski dažu dienu laikā pēc administratora iecelšanas. Tādējādi minimālā finanšu ieguldījumu summa bankas kapitālā, kas nodrošinātu kapitāla pietiekamības un likviditātes prasību izpildi, neveicot visu kreditoru prasījuma apmēru samazinājumu, bija 170,9 miljoni latu.

Papildus minētajam mēs sazinājāmies ar lielākajām finanšu iestādēm, kuras veic darbību Latvijā, lai apspriestu viņu potenciālo ieinteresētību piedalīties bankas sanācijas procesā, kā arī nodevām informāciju par sanācijas iespēju starptautiskiem investoriem, izmantojot KMPG dalībfirmu globālo tīklu. Šī procesa rezultātā ieinteresēti investori netika identificēti.

Lai palīdzētu nodrošināt, ka visas sanācijas iespējas tiek pienācīgi izskatītas un izvērtētas, administrators lūdza Finanšu un kapitāla tirgus komisijai pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu par vienu nedēļu, tas ir, likumā noteiktās četras nedēļas un tad bija piedāvājums... lūgums palielināt vēl par vienu nedēļu līdz 2012. gada 30. janvārim.

Tātad līdz minētā termiņa beigām administrators bija saņēmis un izskatījis kopā septiņus gan formālus, gan neformālus sanācijas priekšlikumus. Tātad pieci no tiem bija līdz termiņam un divi pēc, kurus bija iesnieguši bankas akcionāri, privātu un institucionālu investoru grupa, bijušais bankas valdes loceklis un kreditors Mārtiņš Zalāns, divi bankas kreditori... kurus Stīvens nemācēja izrunāt, Autopārvadātāju

asociācija “Latvijas Auto” un Savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvā biedrība “Lauto klubs”. Un tad vēl bija potenciāls investors — finanšu korporācija “Otkritije”.

Pēc minētā termiņa sanācijas priekšlikumus iesniedza Kredītiestāžu noguldījumu un kreditoru aizstāvības apvienība un organizācija, ko varētu nosaukt par Starptautiskais kristiešu labdarības fonds.

Saņemtos sanācijas priekšlikumus administrators izvērtēja balstoties galvenokārt uz šādiem kritērijiem: vai piedāvātais kapitālieguldījums ir pietiekošs, lai nodrošinātu minimālo kapitāla pietiekamību, ņemot vērā kreditoru pārstrukturizēšanas iespējas; vai tiek piedāvāts pietiekams ieguldījuma apjoms, lai nodrošinātu atbilstību minimālajiem likviditātes rādītājiem, kā arī lai būtu pietiekams resursu apjoms, lai banka varētu atsākt darbību, saskaņā ar darbības turpināšanas principu un darboties kā darboties spējīga banka; vai plānā ir paredzēta kreditoru prasījumu pārstrukturizēšana vai samazināšana, lai nodrošinātu bankas darbības nepārtrauktību un vai šie piedāvātie pieņēmumi vispār ir īstenojami; kāda ir vīzija un biznesa plāns, ar kura palīdzību tiks nodrošināta bankas ilgstoša attīstība. Un vēl kādi papildus nosacījumi tika pieprasīti vai tika pieņemti.

Katrs sanācijas priekšlikums tika detalizēti izanalizēts, izskatot tā priekšrocības un iepriekš minētos kritērijus, bet viņi tika noraidīti katrs savu iemeslu dēļ. Tomēr uz visiem priekšlikumiem var attiecināt šādus trūkumus: piedāvātais ieguldījumu apjoms bija ievērojami mazāks par kapitāla pietiekamības un likviditātes prasību nodrošināšanai nepieciešamo summu, pastāvēja prasība būtiski samazināt kreditoru prasījuma apjomu, netika piedāvāta īstenojama un dzīvotspējīga vīzija bankas turpmākai darbībai un bija arī apstākļi un/vai pieņēmumi, kuri nebija ietekmējami ne no administratora, ne no priekšlikumu autoru puses.

Katrā no iesniegtajiem priekšlikumiem bija ietverta prasība, lai Noguldījumu garantiju fonds iesaistītos sanācijā noteiktā apmērā. Pamatojoties uz sarunām ar Noguldījumu garantiju fonda pārstāvjiem, tika secināts, ka fonds neredz iespēju samazināt prasījuma apjomu un/vai konvertēt savu prasījumu citā finanšu instrumentā, vai tās būtu akcijas vai kas cits.

Tā kā iesniegtie priekšlikumi neatbilda minētajiem kritērijiem, tad 2012. gada 30. janvārī administrators iesniedza FKTK lēmumu par bankrotu kā piedāvāto maksātnespējas stāvokļa risinājumu. Pēc šī piedāvājuma analīzes un izvērtēšanas FKTK nolēma to atbalstīt 2012. gada 21. februārī.

Pēc vairāku kreditoru sūdzību, kas saistītas ar piedāvāto maksātnespējas stāvokļa risinājumu, saņemšanas, izskatīšanas un noraidīšanas Rīgas apgabaltiesa pieņēma lēmumu sākt AS "Latvijas Krājbanka" bankrota procedūru 2012. gada 8. maijā.

Izvērtēšanas procesa gaitā mēs uzrunājām lielu skaitu kreditoru viedokli un šie kreditori pārstāvēja dažādu apmēru finanšu intereses saistībā ar banku. Kā arī mēs apskatījām citu ieinteresēto pušu viedokli. Šī saziņa un analīze palīdzēja KPMG pieņemt lēmumu ieteikt bankrotu kā bankas maksātnespējas stāvokļa risinājumu.

Paldies par jūsu ielūgumu. Es tagad esmu tiesas rīcībā un esmu gatavs atbildēt uz jautājumiem. Un šis dokuments tiks iesniegts tiesai.

G. Kūtris.

Varbūt vispirmām kārtām, lai lietas dalībnieki uzdod jautājumus pieaicinātajai personai.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim būtu jautājumi?

E. Radziņš.

Jā. Sakiet, lūdzu, vai mēs pareizi sapratām, ka, ja Noguldījumu garantiju fonds būtu bijis fleksiblāks, tad sanācijas plāna izstrāde un realizācija būtu bijusi iespējama?

S. Jangs.

Šis ir jautājums Noguldījumu garantiju fondam un mēs neesam apsprieduši tādas metodes.

E. Radziņš.

Proti, vai jūs esat tikušies ar Noguldījumu garantiju fondu un apsprieduši iespējas viņiem atlikt laika ziņā viņu prasījumu apmierināšanu gadījumā, ja tiktu apmierināts sanācijas plāns.

S. Jangs.

Mēs tikāties ar fondu un jautājām viņiem, vai viņi nevar apspriest šīs iespējas vēl ar Valsts kasi un vēl ar citām pusēm.

E. Radziņš.

Vai fondu pārstāvēja FKTK?

S. Jangs.

Es neesmu pārliecināts, kāda viņiem tā struktūra ir, bet pārstāvji bija FKTK ēkā.

E. Radziņš.

Vai šādā veidā notika jūsu komunikācija par iespējamo valsts atbalstu šīs komercbankas sanācijām?

S. Jangs.

Tātad valsts atbalsta jautājumi tika apskatīti. Bet... kāda iespēja ir atbilstīgu pieeju piemērot.

E. Radziņš.

Īsumā vai ir iespējams atbildēt uz jautājumu, vai bankas negatīvā kapitāla iemesls bija sistemātiska, neefektīva un nepareiza darbība vai arī tas bija saistīts ar līdzekļu zudumu kādu atsevišķu, iespējams, prettiesisku darījumu rezultātā.

S. Jangs.

Tātad galvenā problēma bija tā, ka tika uzskatīts, ka ir pieejami 120 miljoni latu, kuri, kā izrādījās vēlāk, pieejami nebija un par spīti visiem pūliņiem arī šobrīd viņi vēl pieejami nav.

E. Radziņš.

Jautājums — kāds ir patreizējais kreditoru skaits.

S. Jangs.

Tas tikai piezīmēs ir atrodams. No galvas nezinām.

E. Radziņš.

110... tūkstoši....?

S. Jangs.

Šo informāciju mēs varam sniegt vēlāk.

E. Radziņš.

Un beidzamais jautājums. Sakiet, vai jums būtu... vai jums ir šaubas, ka jums būtu iespējams pārliecināt kreditoru sapulci, ja tāda tiktu sasaukta, par sava lēmuma pamatotību, proti, ka sanācija nav iespējama.

S. Jangs.

Tas ir hipotētisks jautājums. Man nebūtu plāna, ko vispār kreditoriem piedāvāt apspriešanai. Man bija piedāvājums saņemt naudu, bet to neuzskatām par plānu. Tātad nevienā no šiem priekšlikumiem nebija piedāvāts nodrošināt bankas darbības turpināšanās principu... atbilstību šim principam un nebija arī tādas tā kā vīzijas... Jā... tātad viņš vēlētos komentēt par to, ka vārds "plāns" varētu būt pārāk spēcīgs šajā ziņā, jo tas, kas tika iesniegts, pārsvarā bija idejas, priekšlikumi...

E. Radziņš.

Līdz ar to tik tiešām beidzamais jautājums. Saskaņā ar Latvijas likumdošanu, ar Kredītiestāžu likumu, arī administrators pats var izstrādāt sanācijas plānu. Vai jūs veicāt šādas darbības?

S. Jangs.

Bez investoru palīdzības mēs paši plānu nevarētu taisīt, jo bankai ir vajadzīgs gan kapitāls, gan vīzija, gan arī sabiedrības uzticība.

E. Radziņš.

Paldies. Vairāk jautājumu nav, godātā tiesa.

G. Kūtris.

Paldies. Vai Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

G. Kusiņš.

Jā. Viens īss jautājums. Sakiet, lūdzu... Es saprotu, ka bankas atrašanās šajā maksātnespējas procesā patiesībā ļoti finansiāli neizdevīga. Vai jūs aptuveni varētu raksturot... nu, man negribētos teikt, cik izmaksā katra diena, bet jūs teicāt, ka bija četras nedēļas, tad pagarinājāt uz piecām... Cik katra diena vai katra nedēļa nes zaudējumus, jo tā ātruma faktora nozīme ir milzīgi liela.

S. Jangs.

Es varu sniegt komentārus par ātrumu, bet par izmaksām nē... par dienas izmaksām nē. Banka ir ļoti atšķirīga no uzņēmuma, kurš kaut ko ražo. Tātad pamatā ir uzticība un bankas klienti var pieņemt lēmumus burtiski sekunžu laikā. Tātad apstākļos, kad bankai ir radušās problēmas ar klientu uzticību, ir nepieciešams strādāt ļoti ātri. Līdz mēs iesniedzām savu lēmumu, jau 200 tūkstoši noguldītāji jau bija aizgājuši uz citu banku. Tātad tirgū ir liela konkurence un citas bankas vēlas tos klientus un tāpēc ir jādabojas ļoti ātri, lai aizsargātu aktīvu vērtību un arī klientu bāzi.

G. Kusiņš.

Paldies. Nav jautājumu.

G. Kūtris.

Paldies.

Tiesai jautājums tad ir tāds. Jūs tikko minējāt par to, ka tajā mēneša laikā laikam tie 200 tūkstoši klientu aizgāja.

S, Jangs.

Divos mēnešos...

G. Kūtris.

Bet cik es saprotu, jau no pirmās dienas gandrīz, tikko kā radās aizdomas, bija apturēti darījumi bankas kontos. Tātad nauda nevarēja aizplūst projām.

S. Jangs.

Darījumi tika apturēti 17. novembrī. Noguldītāju nauda joprojām atradās bankā vai arī to Noguldījumu garantiju fonds bija tā kā jau uzņēmies atbildību... Tātad, kad banka ir aizslēgta, viņa vairs neveic darbības, kuras ir nepieciešamas noguldītājiem. Un tāpēc noguldītāji meklē veidu, kā no bankas aiziet prom, lai varētu izpildīt savas ikdienas vajadzības. Būtu bijis iespējams piesaistīt noguldījumus atpakaļ, ja banka turpinātu darbību.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai... tāds varbūt papildus mazs jautājums... Vai varētu būt tā, ka Noguldījumu garantiju fonds ienākot bankā kā kreditors pēc būtības radīja šo izmaksājamās naudas problēmu, jeb to, cik liela starpība momentā būtu jāatdod Noguldījumu garantiju fondam. Vai tas neradīja papildus, teiksim, prasības sanācijas plānā kompensēt investīcijas?

S. Jangs.

Man ir sarežģīti uz šo atbildēt. Bet es saprotu, ka saskaņā ar likumu, fondam vajadzēja iesaistīties un izmaksāt noguldītājiem naudu.

G. Kūtris.

Varbūt tad es pajautāšu nedaudz savādāk. Vai tas, ka no Garantiju fonda jau bija sāktas maksāt... izmaksātas kreditoriem noteiktas summas, vai tas neradīja problēmas ar bankas darbības atsākšanu?

S. Jangs.

Tātad, viņaprāt, tas ir normāls process, kā tam būtu jānotiek visās valstīs. Un, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, Garantiju fonds nāk iekšā un uzņemas saistības... kreditora lomu uzņemas.

G. Kūtris.

Paldies. Vēl viens jautājums. Rīgas apgabaltiesas lēmums par maksātnespējas pasludināšanu bija 23.decembrī 2012. gadā. Un mēneša laikā bija jāiesniedz administratora lēmums par turpmāko likteni.

Personas, kuras gribētu šajā laika posmā sagatavot sanācijas plānu, priekšlikumus, viņām kaut kāda informācija par bankas finansu stāvokli laikam būtu vajadzīgs zināt. Kurā datumā bankas administrators šādu informāciju deva pieejamu kreditoriem?

S. Jangs.

Tiklīdz mēs tikām iecelti par administratoru, tika sākti dot informāciju. Par kopsummu, par aktīvu veidiem, filiāļu skaitu, noguldītāju un klientu skaitu. Šāda informācija tika sniegta nekavējoties jebkurai personai, kura to prasīja. Mēs tādu

informāciju devām arī savam globālajam tīklam... izplatījām caur globālo tīklu... KPMG tīklu.

Viens komentārs. Nedēļa tika pieprasīta tāpēc, ka vajadzēja izskatīt to "Otkritije" piedāvājumu, jo pārējie... trīs piedāvājumus iesniedza bankas bijušie akcionāri vai vadības pārstāvji un viņiem bija zināma informācija par bankas stāvokli. Un vēl viens piedāvājums bija no "Otkritije" un otrs bija no nezināmas investoru grupas. Tātad informāciju mēs nosūtījām šīm pusēm, tiklīdz viņi izrādīja interesi par sanācības iespēju.

G. Kūtris.

Man vēl viens jautājums. Tātad kopējais nepieciešamais investīciju apjoms bija vajadzīgs apmēram 171 miljons latu. Tad, kad tika vērtēti sanācības plāni, vienā no plāniem bija piedāvājums 158 miljonus latu guldīt bankas darbības atjaunošanā. Sakiet, lūdzu, vai administrators šādā situācijā... vai administratora uzvedībā nevajadzētu būt rīcībai, ka tiek runāts ar šo pašu investoru par iespēju varbūt papildināt šo summu par 13 miljoniem, vai piesaistot citus kreditorus, kas ir gatavi arī investēt... to pašu Noguldījumu garantiju fondu. Varbūt uzklaut kreditoru sapulci, kas ir gatava arī investēt noteiktu summu, lai sasniegtu nepieciešamo portfeļa apjomu...

S. Jangs.

Regulators tika informēts par to, kā mēs izskatām tos dažādos priekšlikumus. Visās sarunās ar potenciālajiem investoriem mēs mēģinājām pierunāt viņus palielināt summas. Par galveno mēs uzskatījām nevis par to, cik daudz mums naudu vēlas piedāvāt, bet vai banka būs spējīga pēc tam turpināt darbību vairākus gadus. Un visās situācijās mums nebija iespējas vai nu palielināt likviditāti vai kapitālu.

G. Kūtris.

Paldies. Tiesnešiem jautājumi ir? Lietas dalībniekiem vēl būtu kādi papildus jautājumi? Nav.

Paldies jums.

Tālāk aicinām savu viedokli paust Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvi. Pārstāve būs Juridiskās daļas galvenā juriskonsulte Inga Pētersone. Lūdzu! Jūsu skatījums uz šo normu atbilstību Satversmes pantiem abiem un arī kāds ir risinājums.

I. Pētersone.

Ievērojot tiesas ieteikumu, es pārstāvēšu komisiju.

Tātad komisija kā pieaicinātā persona jau ir sniegusi godājamai Satversmes tiesai savu rakstveida viedokli, kuru uzturam un lūdzam arī ņemt vērā. Es šobrīd mēģināšu īsi uzsvērt tos būtiskākos aspektus.

Tātad, pirmkārt, apstrīdētās normas tika pieņemtas un stājās spēkā 2002. gada 10. maijā. Līdz tam Kredītiestāžu likums neparedzēja vispār tādu veidojumu kā kreditoru sapulce, līdz ar to nebija noteiktas nekādas kreditoru sapulces tiesības kredītiestāžu maksātnespējas procesā.

Šī norma radās balstoties uz Rīgas Komerbankas sanācības piemēru. Jo situācija bija tāda. Tad, kad radās nepieciešamība sanēt Rīgas Komerbanku, bija stratēģiskais investors, kas bija gatavs nākt iekšā ar naudu, bet šis stratēģiskais kreditors bija ar mieru veikt šo investīciju tikai tādā gadījumā, ja pašu kapitāls bankas nebūs negatīvs. Un bija nepieciešamība kaut kādā veidā šo bankas kapitālu pacelt līdz nullei un tāpēc administrators tajā laikā nolēma uzrunāt kreditorus. Bet, tā kā Kredītiestāžu likums neparedzēja tādu veidojumu kā kreditoru sapulci, tajā brīdī viņam nācās kreditorus uzrunāt individuāli. Un tas prasīja ļoti lielus līdzekļus un ļoti ilgu laiku, jo individuāla apzināšana, uzrunāšana, savākšana, sasaukšana bija tiešām apgrūtināta. Un, lai nākotnē izvairītos no šīm te, tika nolemts, ka būtu lietderīgi iekļaut un izveidot... iekļaut tātad šo institūciju Kredītiestāžu likumā un izveidot kreditoru sapulci kredītiestādes sanācības gadījumā.

Līdz ar to šīs apstrīdētās normas pēc būtības izveido kreditoru sapulci kā tādu un piešķir kreditoriem zināmas tiesības, nevis ierobežo vai kā reiz tās atņem.

Otrkārt, es vēlētos uzsvērt Finanšu un kapitāla tirgus komisijas kā uzrauga vai, kā šeit skanēja, regulatora lomu kredītiestāžu maksātnespējas procesā. Likumdevējs ir ļoti skaidri noteicis lēmuma par sanācības piemērošanu pieņemšanas un apstiprināšanas kārtību. Un katra šī lēmuma pieņēmēja lomu un kompetenci. Tātad sākotnēji sanācības plānu izvērtē kredītiestādes administrators, iesniedza to apstiprināšanai regulatoram un tikai tad, balstoties uz šo izvērtēto plānu un regulatora akceptu tas tiek nodots apstiprināšanai kreditoru sapulcē.

Izvērtējot lēmumu par kredītiestādes sanācības iespēju vispār, ir jāņem vērā to, ka kredītiestāde ir ļoti īpašs subjekts. Un atšķirībā no citiem komerciesību subjektiem tām, uzsākot savu darbību, ir jāsaņem attiecīga licence. Tad, kad jauna kredītiestāde

nāk uz komisiju ar vēlmi saņemt darbības licenci un darboties Latvijā šajā regulētajā tirgū, ir trīs pamata vienkārši saprotami kritēriji, pēc kuriem viņi var saņemt licenci.

Pirmkārt, tūlītējs pietiekams kapitālieguldījums, tāpat ir jābūt pietiekami daudz naudas līdzekļiem šī biznesa uzsākšanai. Otrkārt, mēs vērtējam, vai šis te akcionārs spēs arī turpmāk ieguldīt pietiekamus naudas līdzekļus kredītiestādes darbībā, jo neviens bizness, tajā skaitā arī kredītiestāde, nenes tūlītēju atdevi un, ņemot vērā situāciju gan pasaulē, gan Eiropā, tas ir riskants bizness un droši vien vienmēr arī būs. Un treškārt, ir ilgtspējīgs un dzīvotspējīgs biznesa plāns, jo bankai ir jābūt zināmiem kritērijiem, pēc kuriem banka darbosies turpmāk un šiem kritērijiem ir jābūt skaidriem un saprotamiem.

Līdz ar to regulators, izvērtējot arī sanācijas priekšlikumus, būtībā visobjektīvāk var noteikt, vai šis sanācijas priekšlikums vai izstrādātais turpmāk uz sanācijas priekšlikumu bāzes sanācijas plāns varēs tikt objektīvi ieviests dzīvē. Un vai arī tas tāpat neradīs draudus sabiedrībai un finanšu stabilitātei kopumā.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 5. pantā ir noteikts komisijas darbības mērķis. Tas ir, veicināt noguldītāju interešu aizsardzību. Tāpat arī Finanšu un kapitāla tirgus attīstību un stabilitāti. Un tieši mēs uzskatām, ka ņemot šo likumā noteikto komisijas mērķi, mēs varam subjektīvāk novērtēt, vai tiešām sanācija konkrētajos apstākļos būs iespējama.

Arī Rīgas apgabaltiesa savā 8. maija 2012. gada lēmumā, kas šeit jau tika pieminēts, atzina un izvērtēja, ka šāda lēmuma, ir runa par kredītiestādes sanācijas lēmumu, par kredītiestādes maksātnespējas risinājuma pieņemšanas kārtību ir saistīta ar to, ka kredītiestāde ir regulējama Finanšu un kapitāla tirgus dalībnieks un kredītiestāžu darbībā valsts ir noteikusi stingrus kritērijus, kuru ievērošanu pārrauga komisija. Tajā skaitā arī kritērijus attiecībā uz ieguldījumiem bankas kapitālā, kas sanācijas gadījumā pārsvarā ir viens no galvenajiem pasākumiem, lai novērstu kredītiestādes iespējamo bankrotu un atjaunotu tās maksātnespēju.

Jau sākotnēji uzsākoties visam Latvijas Krājbankas maksātnespējas procesam, komisija vienmēr skaļi un publiski ir teikusi, ka arī slikta sanācija ir labāka par vislabāko bankrotu. Un arī izvēloties kredītiestādes administratoru mēs runājam par to, ka administratoram pirmām kārtām ir jāraugās par iespējām saņemt Latvijas Krājbanku.

Tāpat šeit jau daudz tika runāts par tiesas kontroli un tiesas lomu, un nozīmi kredītiestāžu maksātnespējas procesā un, ja maksātnespējas risinājums tika izvēlēts

bankrots nevis sanācija, lēmums par bankrota procedūras uzsākšanu tiek pieņemts tieši tiesā, atbilstoši Kredītiestāžu likumam. Un pieņemot lēmumu par kredītiestādes bankrotu kā visatbilstošāko risinājumu un uzsākot bankrota procedūru, kuras sekas būs visdrīzāk neatgriezeniskas, jo tiks uzsākta aktīva atsavināšana, kreditora prasību apmierināšana un tāpat arī darbinieku atlaišana, tāpēc arī likumdevējs acīmredzot ir noteicis šo papildus kontroli — tiesu. Un tiesa, atbilstoši Kredītiestāžu likumam un arī Civilprocesā noteiktajam, lemjot par šī te bankrota procedūras uzsākšanu tieši vērtē, vai administrators ir izpildījis Kredītiestāžu likumā noteiktos pienākumus, vai ir izvērtējis kredītiestādes faktisko stāvokli un iesniegtos sanācijas priekšlikumus.

Un tāpat, vai administrators ir pieņēmis pamatotu, faktiskajiem apstākļiem atbilstošu lēmumu. Un to arī tieši vērtē Rīgas apgabaltiesa Krājbankas maksātnespējas lietā. Un mēs uzskatām, ka to pierāda šis te Rīgas apgabaltiesas lēmums.

Tāpat vēlos uzsvērt kredītiestādes atšķirību no parastā komerciesību subjekta, ja mēs neskaitām manis jau nosaukto licenci, lai varētu darboties šajā tirgū, ir garantētā atlīdzība, kas ir jāņem vērā. Valsts ir izveidojusi šo īpašo kredītiestādes noguldītāju, kreditoru vai klientu, kā nu mēs viņus sauksim, aizsardzības shēmu. Tāpat atbilstoši minētajam regulējumam katra klienta noguldījums kredītiestādē līdz 100 tūkstošiem eiro ir pasargāts no maksātnespējas un ir garantēts. Garantēts kā atlīdzība bankas maksātnespējas gadījumā. Minētais regulējums ir balstīts uz direktīvu. Tas ir starptautisks un visā Eiropas Savienībā ir vienots. Un šādā veidā likumdevējs, nosakot šo te atlīdzību, ir papildus aizsargājis noguldītāju un es uzskatu, ka ir aizsargājis arī bankas kreditoru tiesības uz īpašumu.

Tāpat jāatzīmē, ka parastajā maksātnespējas procesā parastu komercsabiedrību gadījumā šie te komercsabiedrību kreditori nekādā veidā nav pasargāti no komercdarbības riska un šīs te savas sadarbības partneru un citas komercsabiedrības maksātnespējas un kur tā rezultātā pastāv iespēja neatgūt pilnīgi neko, atšķirībā no kredītiestāžu maksātnespējas.

Un vēl būtiski ir tas, ka bankas maksātnespēja ļoti būtiski ietekmē mūsu katru individuāli un tādu ikdienas sadzīvi, jo katra klienta ikdienas finanšu darījumi — pārtikas iegāde, rēķinu apmaksa, kaut kādas citas ierastās darbības — mūsdienās ir ļoti saistītas ar banku, maksājumu kartēm, to izmantošanu. Un tāpēc tas ietekmē mūs katru individuāli, ne tikai arī finanšu stabilitāti kopumā.

Šeit jau daudz tika runāts, es mēģināšu neatkārtot par tiesībām uz taisnīgu tiesu, šo te pieeju tiesai. Tāpat kredītiestādes maksātnespējas procesa ietvaros tiesas

kontrolē pār sanācijas lēmumu tiek nodrošināta gan tajā gadījumā, ja administrators ir pieņēmis lēmumu par sanācijas veikšanu, gan arī tajos gadījumos, kad administrators pieņem lēmumu neveikt sanāciju un iesniedz tiesā pieteikumu par bankrota procedūras uzsākšanu. Un tāpat to pierādīja jau šeit aplūkotais gadījums Rīgas apgabaltiesā.

Komisija savā rakstveida atzinumā ir sniegusi ieskatu citu Eiropas valstu tiesiskajā regulējumā. Attiecībā uz kredītiestāžu maksātnespējas procesu jāuzsver, ka Eiropā nav vienots regulējums un tiesiskie apstākļi atšķiras, bet tomēr, aplūkojamie piemēri norāda uz to, ka finanšu sistēmas uzraudzības iestāžu lēmumi tiek uzskatīti par īpaši nozīmīgiem un to darbības apturēšana nav vēlama, lai gan jebkurš no šiem lēmumiem potenciāli var ietekmēt kredītiestādes kreditoru iespējas saņemt savu prasījumu apmierināšanu.

Citās valstīs ar kredītiestāžu darbību un darbības izbeigšanu saistītajos jautājumos iesaistīto pušu tiesības uz taisnīgu tiesu tiek realizētas ar mehānismiem, kas ir pielāgoti tieši finanšu sektora stabilitātes nodrošināšanas prasībām.

Ievērojot minēto, mēs uzskatām, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmā daļa atbilst Satversmes 105. panta pirmajam teikumam un Kredītiestāžu likuma 179. panta otrā daļa atbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

G. Kūtris.

Paldies.

Lietas dalībnieki, jūsu jautājumi pieaicinātajai personai.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvis.

E. Radziņš.

Sakiet, lūdzu, ņemot vērā to, ka jūs minējāt, ka norma par kreditoru sapulces nepieciešamību ir tikusi ieviesta Kredītiestāžu likumā sakarā ar to, ka ir bijis problemātiski Komerbankas administratoram apzināt visus kreditorus, un, lai saskaņotu jautājumu par likviditātes nodrošināšanu... Jūs dzirdējāt paskaidrojumu, ko sniedza KPMG administratora pārstāvis, ka arī viņš ir... KPMG ir mēģinājis individuāli un dažādos veidos sazināties ar kreditoriem pēc viņa paša izvēles lielākajiem un vēl daži... Sakiet, lūdzu, vai jūs neuzskatāt, ka lietderīgāk būtu bijis šo jautājumu risināt, sasaucot kreditoru sapulci? Tāpat, kā gadījumā, ja, tiek lemts jautājums par sanācijas plānu apstiprināšanu.

I. Pētersone.

Administrators rīkojas atbilstoši tiesību aktos noteiktajam.

G. Kūtris.

Jums jautājums bija cits, nevis par to, ko regulē tiesību akti. Šobrīd mēs skatām šo normu.

E. Radziņš.

Vai nebūtu bijis samērīgi un leģitīmi, ka attiecīgi tiktu sasaukta kreditoru sapulce arī jautājuma izlemšanai par sanācijas plāna iespējamību gadījumā, ja šīs sanācijas plāna projekti administratoram šķiet nepietiekami.

I. Pētersone.

Kā jau es teicu, administrators rīkojas atbilstoši tam, kā ir noteikts. Likums skaidri nosaka, kā viņam ir jādara un vai tas būtu lietderīgi, ņemot vērā to, ka administrators skaidri izstāstīja, ka sanācijas priekšlikumi būtībā nebūtu iedzīvināmi dzīvē.

E. Radziņš.

Sakiet, lūdzu, FKTK rīcībā... vai bija šie sanācijas priekšlikumi? Vai FKTK bija informēta par šiem sanācijas priekšlikumiem, kas ir iesniegti administratoram?

I. Pētersone.

Jā, tie bija apkopoti administratora maksātnespējas risinājuma priekšlikumā.

E. Radziņš.

Līdz ar to... vai arī FKTK tos izvērtēja?

I. Pētersone.

Jā. FKTK vērtēja tos pēc manis nosauktajiem trīs pamatkritērijiem, kā kredītiestāde, kas nāk... tāpat, pirmkārt, tika vērtēts, vai ieguldījums kapitālā būs pietiekams, lai nosegtu kapitāla iztrūkumu, tāpat vai tālāk šis te ieguldītājs būs spējīgs ieguldīt nākotnē papildus līdzekļus, kā arī vai tiek iesniegts un vai tiek piedāvāts ilgtspējīgas bankas biznesa plāns.

E. Radziņš.

Kāpēc jūs to darījāt, ja administrators jau bija secinājis, ka viņi ir nederīgi šie plāni.

I. Pētersone.

Tāpēc, ka komisija nepieņem lēmumu sausi. Mēs vērtējam pēc būtības. Jo, ja gadījumā tomēr administrators kļūdītos, tad mums būtu savs vērtējums.

E. Radziņš.

Kreditoru sapulcei gadījumā, ja administrators kļūdītos, arī taču būtu savs lēmums. Vai ne?

I. Pētersone.

Mēs vērtējam kā uzraugi. No savām pozīcijām.

E. Radziņš.

Vai jūs no savām pozīcijām darbojoties kā uzraugi, neesat saskatījuši to, ka jūs vienlaicīgi realizējat pārāk daudz funkcijas, kas liek jums reizēm nonākt tā kā interešu konfliktā.

I. Pētersone.

Šeit jau bija šis jautājums un mēs nevērtējam to kā interešu konfliktu, jo mums ir kopīgas valsts un sabiedrības intereses šajā gadījumā. Komisijai nav savu interešu. Nav personīgo interešu.

E. Radziņš.

Un kas attiecas uz Noguldījumu garantiju fonda pārvaldīšanu? Proti, vai komisija nav ieinteresēta pēc iespējas ātrāk atgūt naudas līdzekļus šajā Garantiju fondā un attiecīgi konkrētajā gadījumā norēķināties ar valsti.

I. Pētersone.

Arī fonds ir izveidots visas sabiedrības interesēs nevis komisijas interesēs. Un komisija nav noteikusi termiņu administratoram, kādā šis te fonda prasījums būtu jāsedz. Tas notiek vispārējā maksātnespējas procesa gaitā.

E. Radziņš.

Jūs savā rakstā arī esat minējusi un arī tagad pieminējāt šo piecu Eiropas valstu pieredzi, kur kreditoru sapulce nav paredzēta, nekāda kreditoru uzraudzība nav paredzēta, tikai Austrijā. Vai, jūsuprāt, tomēr šī kreditoru līdzdalība jautājuma apspriešanā par sanācijas iespēju ir kaut kas prettiesisks, kaut kas nelietderīgs? Un ja jā, tad kāpēc.

I. Pētersone.

Tajās valstīs, kur tas noteikts, tas noteikti nav prettiesisks, bet arī gribētu vērst uzmanību uz to, ka arī valstīs, kur tiek sasauktas kreditoru sapulces, ir jāvērtē, kāda ir šīs kreditoru sapulces kompetence.

E. Radziņš.

Paldies. Man vairāk jautājumu nav.

S. Anča.

Man ir jautājums.

G. Kūtris.

Jā, lūdzu.

S. Anča.

Vai jūs uzskatāt, ka tā ir kļūda, ka es ieliku naudu Krājbankā?

I. Pētersone.

Es jums nevaru atbildēt uz šo jautājumu. Vai tas attiecas uz lietu? Es lūdzu tiesu izvērtēt šo jautājumu.

G. Kūtris.

FKTK pārstāvis saka, ka nezinot...

I. Pētersone.

Kā valsts iestāde es jums nevaru atbildēt uz šo jautājumu.

S. Anča.

Un vēl. Vai jūs apstiprinājāt bankas vadību un uzskatījāt, ka tie ir uzticami...
Vai jūs apstiprinājāt Krājbankas vadību.

I. Pētersone.

Bankas valde un arī bankas padome tiek apstiprināta Finanšu un kapitāla tirgus komisijā.

S. Anča.

Un jūs uzskatījāt, ka viņi ir uzticami.

I. Pētersone.

Tajā brīdī, kad viņi nāca ieņemt šo amatu un lūdza komisijai atļauju... jā.

S. Anča.

Man tāda maza emocionāla piezīme. Jo, taisnību sakot, es... netiesāju Antonovu, jo es uzskatu, ka zagļi ir bijuši vienmēr, bet man tās lielākās skumjas un, es domāju, arī Raimondam Paulam, ir tas, ka mēs uzticējamies savai valstij. Un es šeit esmu kā privātpersona. Bet es arī divdesmit gadus nodarbojos ar biznesu un mēs katru gadu nomaksājam vairāk kā miljons latu nodoklī un īstenībā es uzskatu, ka...

G. Kūtris.

Es atvainojos... Lūdzu uzdodiet jautājumu pieaicinātajai personai. Es saprotu emocijas, bet mēs vērtējam tiesību normas.

S. Anča.

Un es uzskatu, ka jūs esat tie, kuri man ir nodarījuši pāri. Un es esmu caur jums zaudējusi uzticību savai valstij. Un man ir jautājums. Ja jūs nespējāt nodrošināt šīs bankas uzraudzību, vai jūs spējat pieņemt lēmumu vai sanēt, vai nodot viņu bankrotam.

I. Pētersone.

Mēs uzskatām, ka mēs spējam objektīvi izvērtēt lietas faktiskos apstākļus un pieņemt objektīvu un lietas apstākļiem atbilstošu lēmumu.

G. Kūtris.

Vēl pieteikuma iesniedzējiem?

R. Pauls.

Man ir tāds jautājums. Tad, kad banka tika aizvērta ciet, tika noslēgti visi tie finanšu darījumi, jūsu darbinieks, ko, starp citu, neievēlēja Saeimā, pārskaitīja 80 miljonus naudas kaut kur kaut kādā virszemē. Kas viņam deva šīs tiesības?

I. Pētersone.

Jūs domājat to naudu, kas tika pārskaitīta un par ko ļoti skaļi notika publiskas diskusijas? Tad ir tā, ka tika izpildīti tie maksājumu rīkojumi, kuriem bija jāizpildās. Tātad attiecīgi, kuri bija doti balstoties uz... konkrētajos apstākļos kuriem bija jāizpildās, kuriem bija noteikta summa, kas pēc tam tika ierobežota, tāpat arī noteikts valutēšanas datums...

R. Pauls.

Un kam tas tika?

I. Pētersone.

Es nevaru jums sniegt šādu informāciju. Mana rīcībā arī nav šādas informācijas.

R. Pauls.

Skaidrs.

G. Kūtris.

Paldies.

Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

G. Kusiņš.

Jā, man ir viens īss jautājums. Cik es saprotu... paturpināt Paula kunga jautāto tematu. Sakiet, lūdzu, vai jūs esat saņēmuši kādas sūdzības par jūsu rīcību konkrētajā gadījumā gan no sanācijas plāna iesniedzējiem... vai kāds ir apstrīdējis jūsu rīcību?

I. Pētersone.

Nē, nav.

G. Kusiņš.

Paldies. Nav jautājumu.

G. Kūtris.

Paldies.

Viens jautājums. Cik es sapratu no bankas administratora pārstāvja teiktā, tad principā bankas administratoram, lemjot par sanācijas plāniem, bija sarunas arī ar FKTK pārstāvi par iespēju, ka Noguldījumu garantiju fonds varētu piedalīties ar zināmu līdzekļu iesaldēšanu, kamēr notiek, teiksim, kāds bankas sanācijas plāns. FKTK komisijas argumentācija, kāda varētu būt. Kāpēc nevarēja piedalīties sanācijā?

I. Pētersone.

Jā. Šīs sarunas bija ļoti daudzas un bija sarunas gan par zināmu, kā jūs tikko minējāt, gan par līdzekļu iesaldēšanu uz konkrētu laiku, gan prasījumu apmēra samazināšanu. Bet komisija vērta uzmanību uz to, ka Noguldījumu garantiju fonds ir šis te sabiedriskais veidojums vai valsts līdzekļi, pareizāk sakot, un to izmantošana ir uzskatāma par valsts atbalstu. Savukārt valsts atbalstam Eiropas komisija ir izveidojusi ļoti stingrus kritērijus un lēmumu par valsts atbalstu pieņem Ministru kabinets. Šajā gadījumā izpildvara. Un tā kā mēs nesaņēmām stratēģisku piekrišanu valsts atbalsta sniegšanai, tad mēs attiecīgi nevarējām reaģēt uz administratora lūgumu, bet par iemesliem valsts atbalsta nesniegšanai, es domāju, ka labāk būtu jautāt attiecīgās izpildvaras pārstāvjiem.

G. Kūtris.

Tas fonds veidojas no valsts budžeta līdzekļiem?

I. Pētersone.

No banku iemaksām.

G. Kūtris.

No banku iemaksām. Un tas automātiski kļūst kā valsts līdzekļi?

I. Pētersone.

Viņš ir sabiedrības interesēs veidots. Viņš nepieder... Tie nav naudas līdzekļi, kas pieder kādam konkrētam subjektam. Viņi ir veidoti sabiedrības interesēs.

G. Kūtris.

Un saki, lūdzu... Vai bankrota gadījumā Noguldījumu garantiju fonds atgūst visu summu, ko ieguldīja?

I. Pētersone.

Tas nav noteikts. Tas būs atkarīgs no tā...

G. Kūtris.

Bet jūsu aprēķini kaut kādi notiek.

I. Pētersone.

Administrators ir veicis aptuvenos aprēķinus jau izstrādājot un piedāvājot kā maksātnespējas risinājumu...

G. Kūtris.

Ko viņš ir teicis aptuveni?

I. Pētersone.

Tas būs atkarīgs no aktīvu pārdošanas, jo aktīvu pārdošanas vērtība un tirgus cena atšķiras no bilances vērtības, kas šeit tika pieminēta un tāpat arī no tā, vai tiks atgūti korespondējošās bankās kontos iesaldētie līdzekļi. Tāpēc tie aprēķini ir ļoti aptuveni.

G. Kūtris.

Un tur ir rožaināki vai pelēcīgāki...?

I. Pētersone.

Pelēcīgāki.

G. Kūtris.

Piedaloties sanācijā, iespējams, varētu vinnēt...

I. Pētersone.

Jā, bet šajā gadījumā jāvērtē ir sabiedrības intereses.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, vai jūs varētu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas viedokli paust... kādas sabiedrības intereses jūs liekat prioritāri pēc kārtas, kad jūs lemjiet par iespēju kādai bankai... nu, teiksim, valsts atbalstu... “Parex bankas” gadījumā summa un šīs bankas gadījumā 13 miljonu starpība.

I. Pētersone.

Godāta tiesa! Komisija nelemj... komisijas kompetence nav lemt par valsts atbalsta sniegšanu.

G. Kūtris.

Nē, es jautājumu par to... FKTK dod savu viedokli par bankas darbības atjaunošanu.

I. Pētersone.

Jā... Šajā gadījumā, ja mēs runājam par 13 miljoniem, tad ir ļoti viegli no pieteicēja puses spekulēt ar tādiem it kā samērā nelieliem cipariem, bet gribētu vērst uzmanību, ka 13 miljoni, pirmkārt, nav maza nauda. Arī jebkurš investors, mēģinot ieguldīt 13 miljonus, noteikti izvērtēs, vai šis ir drošs ieguldījums. Otrkārt, 13 miljoni pietrūka tikai līdz tam, lai nosegtu šo negatīvo pašu kapitālu. Bet šis investors, šinī gadījumā ja mēs runājam konkrēti par “Otkritije”, nepiedāvāja ne vīziju, ne arī radīju pārliecību, ka viņš spēs veikt ieguldījumus tālāk nākotnē un nebija nekādas bankas turpmākas darbības vīzijas. Tas ir, nopietna un dzīvotspējīga ilgtspējīga biznesa plāna. Jo jāņem vērā, kā šeit jau tika minēts, 200 tūkstoši kreditoru no bankas aizgāja divos mēnešos, kopā bankā bija 240 tūkstoši kreditoru... noguldītāju, pareizāk sakot... tāpat 240 tūkstoši klientu būtībā no bankas ir aizgājuši, mēs vēlamies atjaunot kredītiestādes darbību, kurai nav dzīvotspējīga plāna, kurai nav klientu un kurai ir tik daudz līdzekļu, cik nosegt negatīvu pašu kapitālu. Tāds bija piedāvātais sanācijas plāns. Un komisija arī pēc šiem kritērijiem viņu vērtēja un uzskatīja viņu par neīstenojamu dzīvē un neatbilstošu apstākļiem.

G. Kūtris.

Tiesnešiem ir vēl kādi jautājumi? Lietas dalībniekiem? Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim?

E. Radziņš.

Man ir viens precizējošs jautājums. Sakiet, lūdzu, ja jūs tikko kā apstiprinājāt, ka ar jums ir ticis saskaņots šis sanācijas plāns un jūs esat to analizējuši un vērtējuši, tad, ņemot vērā to, ka FKTK valdījumā ir arī šis nodrošinātais kreditors — Noguldījumu garantiju fonds, tad sakiet, kāpēc viens kreditors tiek nostādīts tādā situācijā, ka ar viņu saskaņo šo sanācijas iespēju, kamēr savukārt ar visiem pārējiem kreditoriem šis jautājums tā arī saskaņots netika. Ar ko jūs... izņemot to, ka jūs kā nodrošinātājs... kreditors, kurš pirmkārt saņem šos te līdzekļus, kāpēc jūs uzskatāt, ka arī šī sanācijas plāna saskaņošanas ziņā jūs esat prioritārā stāvoklī pret pārējiem kreditoriem.

I. Pētersone.

Pirmkārt, es gribētu vērst uzmanību uz nelielu neprecizitāti jūsu jautājumā, jo sanācijas plāni netika saskaņoti ar komisiju. Tika saskaņots... tāvad iesniegts komisijā apstiprināšanai administratora lēmums, kur bija minēti konkrēti iesniegtie sanācijas priekšlikumi. Un bija argumentēts un izsvērts, kāpēc šie sanācijas priekšlikumi nebūs piemērojami konkrētajā situācijā. Komisija pēc šādiem kritērijiem arī vērtēja.

Bet atbildot uz jūsu jautājumu precīzāk, tad šis te apstiprināšanai iesniegtais administratora lēmums tika iesniegts uzraugam un nevis kreditoram.

E. Radziņš.

Te ir arī jautājums, vai jūs šinī gadījumā nesaskatāt, ka atrodaties interešu konfliktā, vienlaicīgi esot gan uzraugs, gan arī šī te fonda turētājs.

I. Pētersone.

Mēs jau par šo runājām. Mēs nesaskatām šeit interešu konfliktu, jo komisijai nav personīgu interešu.

G. Kūtris.

Tiesnešiem būtu jautājumi? Paldies jums.

Aicinām nākamo pieaicināto personu. Tas ir, biedrība "Latvijas Komercbanku asociācija". Pārstāv zvērināta advokāte.

Lūdzu jūsu biedrības... Komercbanku asociācijas viedoklis šajā jautājumā. Un, kā jūs jau dzirdējāt tiesas sēdes gaitā, aktuālais jautājums — kreditoru sanāksmes loma un nepieciešamība kredītiestāžu maksātnespējas procesā.

K. Tola.

Godātā tiesa! Latvijas Komercbanku asociācija ir iesniegusi rakstisku viedokli, kurā paudusi to, ka uzskata pieteicēju prasību par nepamatotu.

Tātad prasības pieteikums sastāv no divām daļām. Un pirmajā daļā tiek apstrīdētu Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmās daļas atbilstība Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam.

Tātad es sākšu ar to. Gribētu vērst godātās tiesas uzmanību uz to, ka mūsu skatījumā šajā gadījumā Satversmes 105. pants nav piemērojams, jo šajā gadījumā nav noticis īpašumtiesību ierobežojums. Lai gan tiek citēts tas, ka Satversmes tiesa pati ir atzinusi, ka īpašumtiesības aptver arī tiesības lemt par jautājumiem, kas saistīti ar īpašumu, šeit mūsu skatījumā tomēr vajadzētu norobežot, kas ir šis īpašumtiesību priekšmets jeb objekts. Tā, piemēram, ja mēs salīdzinām ar akcijām. Ja akciju gadījumā... tieši jautājumu par īpašumtiesību ierobežošanu saistībā ar akcijām arī ir skatījusi Satversmes tiesa... ja gadījumā ar akcijām akciju īpašniekam ir tiesības balsot akcionāru sapulcēs, tās ir tiesības, kas ir tieši akciju īpašniekiem un bez šīm tiesībām viņa kā akcionāra tiesības būtu noteikti daudz mazāk vērtas. Kas ir noteikts arī likumā. Šīs tiesības akciju īpašniekam kā īpašniekam balsot.. Ja šīs tiesības viņam tiktu atņemtas vai ierobežotas, protams, ka šīs akcijas līdz ar to būtu mazāk vērtas un tad mēs varam runāt par īpašumtiesību ierobežojumu.

Ja mēs salīdzinām ar šo gadījumu, tad šeit īpašumtiesību priekšmets ir prasījuma tiesības. Tātad noguldītāja jeb, plašāk runājot, kreditora prasījuma tiesība... kas nozīmē tiesības atprasīt no bankas savu noguldījumu vai, plašāk runājot, kreditoru tiesības prasījumu izpildījumu. Mūsaprāt, būtu jāvērs uzmanību uz to, ka šim kreditoram vai šai prasījumu tiesībai īpašumtiesību sastāvā mēs nevaram vai nevarētu tomēr secināt, ka šajā te sastāvā ietilpst, piemēram, tiesības balsot kreditoru sapulcē. Jo, kā jau minēja arī FKTK, tad, piemēram, agrāk Kredītiestāžu maksātnespējas likumā vispār nebija noteikta kreditoru sapulce. Mēs varam atrast arī citas situācijas, kad kreditoram vispār nav tiesības balsot kreditoru sapulcē. Ja paņemam kaut vai

Maksātspējas likumu, kas ir nevis Kredītiestāžu maksātspējas likums, bet parastais Maksātspējas likums, tad, piemēram, tur nodrošinātam kreditoram vispār nav tiesību balsot kreditoru sapulcē.

Ja mēs vēl plašāk skatāmies šo situāciju ar prasījuma tiesībām, tad var būt tā, ka šis te kreditors grib atprasīt no otras puses savu šī prasījuma izpildījumu, bet pa to laiku šī otra puse, piemēram, ir nolēmusi, ka viņa sevi likvidēs. Arī šādā gadījumā nav kreditoru sapulces.

Tas, ko, mūsaprāt, var konstatēt, ka šīs te tiesības balsot par sanācību vai balsot par bankrotu vai tiesības balsot kreditoru sapulcē nebūtu uzskatāmas par īpašumtiesību sastāvdaļu. Līdz ar to gadījumā, kad valsts, izstrādājot īpašu regulējumu maksātspējas situācijai, ir noteikusi tād kaut kādā veidā un arī dažādas situācijās atšķirīgas šīs te tiesības, mēs nevaram runāt par īpašumtiesību ierobežojumu.

Līdz ar to Satversmes 105. pants vispār šajā gadījumā nebūtu piemērojams.

Tas, ka maksātspējas situācijas ir... kā lai saka... neteiksim, ka jūtīgas, bet viņas ir visai sabiedrībai ļoti svarīgas. Viņas ir svarīgas gan kreditoriem, gan pašam parādniekam, gan visai sabiedrībai. Par to liecina arī kaut vai tas, ja mēs paskatāmies uz tā saucamo parasto Maksātspējas likumu, kur ir pieņemts jau trešais Maksātspējas likums. Pēdējais likums tika pieņemts 2010. gadā un vēl joprojām notiek ļoti aktīvas diskusijas par to, kā tieši Maksātspējas likumā regulēt šīs te tiesības — gan kreditoru tiesības, gan... Starp citu, akcionāru... kreditoru sapulču institūts pēdējā Maksātspējas likumā tika arī sašaurināts, viņi nelemj vairs par tik daudz jautājumiem, kā agrāk. Tas tikai pierāda to, ka šis te regulējums ir īpašs regulējums noteiktai maksātspējas situācijai, kas prasa sabalansēt gan kreditoru intereses, gan sabiedrības intereses un to līdzsvaru nav nemaz tik viegli atrast.

Šis gadījums ar kredītiestādi ir īpašs tāpēc, ka, kā jau tika minēts arī šodien, kredītiestāde ir īpašs maksātspējas subjekts, un es neatkārtošos, bet tas ir raksturīgs gan ar to, ka šeit ir ļoti svarīgs tieši procesa ātrums, šeit ir svarīga klientu uzticība, arī šī te depozītu bāze un jo īpaši svarīga ir iesniegtā sanācības plāna ilgtspējība. Vai tur būs, kā jau minēja KPMG pārstāvis, vai tur būs pietiekama tād klientu uzticība, depozīta bāze, vai būs kapitālpietiekamība. Tas padara šo te maksātspējas regulējumu īpašu tieši kredītiestādēm.

Noklausoties iepriekšējo pušu un arī pieteicēju paskaidrojumus secinājums rodas tāds, ka varētu, iespējams, protams, runāt par maksātspējas regulējuma

uzlabošanu arī attiecībā uz kredītiestādēm, iespējams, ka varbūt varētu paredzēt kaut ko, kas nostiprinātu šo te administratora pienākumu sniegt informāciju par sanācijas plānu vai par citām lietām, ja tas šobrīd nav pietiekami nostiprināts, bet katrā ziņā, ja mēs runājam par to, kādas tiesības ir kreditoriem un vai viņi var balsot par bankrotu, vai viņi var balsot par sanācijas plānu un vai tieši viņiem būtu jābalso, vai viņi saskaņo kreditoru sapulcē... Mūsuprāt, kā jau es minēju, tā tad šeit nevar runāt noteikti par Satversmes 105. panta pārkāpumu. Un arī runājot, teiksim, par šīm lietām, cik plašām vajadzētu būt šīm te kreditoru tiesībām vai cik šaurām, jāatceras arī tas, kas tika šeit minēts, ka pati par sevi, teiksim, balsošanas kreditoru sapulcē par sanāciju nekādā gadījumā nenodrošina... nevar nodrošināt to, ka šis prasījums tiks atgūts, pirmkārt, simtprocentīgi, vai arī ka viņš tiks atgūts labāk nekā gadījumā, ja būs bankrota procedūra.

Ir daudzi piemēri arī ne saistībā ar kredītiestādēm, ka sanācijas process velkas ļoti ilgi un kreditori, tieši otrādi, viņi pat varbūt atgūst mazāk, jo tā tad iespējas atgūt šos aktīvus samazinās.

Bez tam būtiski ir arī norādīt, ka prasījuma tiesība pati par sevi viņa neietver, teiksim, drošību, ka šis prasījums tiks izpildīts simtprocentīgā apmērā. Tā ir tikai prasījuma tiesība. Un arī tad, kad, piemēram, prasījuma tiesība tiek cedēta, parasti tā tad cedents nekad neuzņemas šo te atbildību par to, ka tas prasījums tiks atgūts simtprocentīgā apmērā, jo tādas tiesības vienkārši šim īpašumam, kas ir zināms aktīvs, tādu tiesību vienkārši šajā īpašumā nav. Tā tad prasījuma tiesība ir, bet vai jūs šo te prasījumu varēsiet atgūt vai nē, tas šajā īpašumtiesībā netiek ietverts.

Vēl, ja runā par to, ka kredītiestāde ir īpašs gadījums maksātnespējas situācijā, šeit jau arī izskanēja, ka atšķirībā no parastajiem maksātnespējas procesiem šajā gadījumā tomēr šī drošība atgūt savu prasījumu ir zināmā valsts noteiktā apmērā, kas ir noteikts, pamatojoties uz direktīvu, kas ir visā Eiropas Savienībā vienots un arī obligāta šī prasība ir nodrošināt šo te garantēto noguldījumu, tie ir 100 tūkstoši eiro. Tā tad šajā gadījumā, tomēr mēs varam runāt par to, ka tā drošība ir, bet valsts noteiktajā apmērā un izmantojot likumā noteikto instrumentu. Un šis instruments ir tā tad Noguldījumu garantiju fonds, kas veidojās no banku iemaksām, bet arī ne vienmēr tas ir pietiekams, kā, piemēram, šajā Krājbankas gadījumā šie fonda līdzekļi pat nebija pietiekami un nācās aizņemties no Valsts kases. Tā tad tas ir tikai instruments, lai izmaksātu uzreiz šiem te noguldītājiem garantēto summu un, ja mēs vēl paturpinām, lai gan tas nav mūsu skatījumā būtiski, lai, teiksim, runātu par to, vai

tā norma... vispār par šīs normas atbilstību jeb nē, bet ir arī loģiski, ka šis te Noguldījumu garantiju fonds arī pēc tam kā pirmais iestājas un kļūst par kreditoru, jo tas ir tikai instruments, kā šie noguldītāji var dabūt šo te savu prasījumu apmierinājumu noteiktā apmērā, jo primāri tam būtu jānotiek no šīs te maksātspējīgās kredītiestādes līdzekļiem. Vienkārši tā kā var būt arī situācijas, ka šajā kredītiestādē šo līdzekļu... nu, teiksim, ir mazāk nekā priekš visiem, vai arī tas notiktu tik ļoti ilgi, tāpēc ir šis te Noguldījumu garantiju fonds. Bet tas ir tikai instruments un tāpēc viņam arī, protams, vēlāk ir jākļūst kā kreditoram, kas piedzen to naudu... nevis piedzen, bet iegūst tād šajā te turpmākajā procesā.

Principā par pirmo jautājumu tas arī būtu īsumā viss.

Runājot par otro jautājumu, par to, ka pieteicēji uzskata, ka Kredītiestāžu likuma 179. panta otrā daļa neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam... Faktiski šodien tiesas sēdē jau izskanēja, ka tomēr kreditoriem ir tiesības apstrīdēt maksātspējas administratora lēmumus. Tātad šādas tiesības uz tiesu likumā ir un ir arī kreditori, kas to ir izmantojuši. Līdz ar to šeit nevarētu būt runa par to, ka nav kreditoriem vispār iespējas uz taisnīgu tiesu. Un, ja mēs paskatāmies Kredītiestāžu likuma 179. panta otro daļu, tad tur ir tikai konkrētāk pateiktas sekas, kas notiek tajā gadījumā, kad tiek apstiprināts sanācijas plāns, respektīvi, sašaurinot tos gadījumus, kad sanācijas plāns var tikt apstrīdēts. Un tas, savukārt, ir vērsts uz to, lai... kā bija jau arī izskanējis arī citos procesos, kas saistīti ar kredītiestādēm, ka tomēr ir jābūt tādai nepārtrauktībai, noteiktībai un skaidrībai. Un tāpēc šī apstrīdēšana varētu būt notikt tiešām tikai kaut kādos tādos ļoti būtiskos gadījumos. Kā, piemēram, minēti arī šajā te otrajā daļā, respektīvi, ja ir lietoti viltus vai spaidi, vai ir notikusi maldība. Pārējos gadījumos šāda apstrīdēšana tomēr nebūtu pieļaujama, lai neveicinātu to, ka, teiksim, ja ir vairāki tūkstoši kreditori, ka katrs tagad apstrīd: vienam nepatīk tas, otrs vienkārši grib kaut kā izpausties vai tamlīdzīgi.

Tas ir vērsts uz to. Un Komercbanku asociācija uzskata, ka tas ir pareizi. Līdz ar to rezumējot, Komercbanku asociācija uzskata, ka pieteikums ir noraidāms un ka apstrīdētās tiesību normas atbilst Satversmei.

G. Kūtris.

Lietas dalībniekiem jautājumi būtu? Pieteikuma iesniedzējiem nav. Saeimas pārstāvim nav?

Tad varbūt par tieši to, ko jūs pašās beigās stāstījāt, par atbilstību 92. pantam. Komercbanku asociācijas viedoklis. Jūs pašā sākumā minējāt, ka tajā procedūrā, iespējams, nav īsti līdz galam tie administratora pienākumi pildot tiesības noregulēti likumā, lai viņi savlaicīgi uzzinātu dažādu informāciju. Tā bija? Es pareizi sapratu jūsu stāstīto?

K. Tola.

Nu, principā... mēs negribētu tā vienošķīmīgi novērtēt. Es vienkārši teicu, ka maksātnespējas procesa normas, protams, tāpat kā jebkuras likuma normas, var uzlabot un pilnveidot. Un ka varētu arī vērtēt, ka šis pienākums varbūt ir kaut kādā veidā jānostiprina. Bet tas, protams, būtu vērtējams.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, ja Komercbanku asociācija uzskata, ka kreditoriem ir iespējams iesniegt sūdzības par bankas administratora lēmumu iet uz bankrotu... tāpēc, ka attiecībā uz sanācību ir kreditoru sapulce, bet attiecībā uz sanācijas nepiemērošanu nav šādas kreditoru sapulces iesaistīšana. Sakiet, vai kreditori var apstrīdēt administratora... kā kreditors varētu apstrīdēt administratora rīcības atbilstību likumam, ja viņam nav īsti pieejama visa informācija kredītiestādes darbībā.

K. Tola.

Nē, nu tas jautājums šodien jau izskanēja vairākas reizes. Tātad pieteicēji uzskata, ka viņi nevar, ka viņi nav varējuši. Kā jau es minēju, iespējams, ka šīs informācijas pieejamības jautājums varbūt būtu jānostiprina, taču tajā pašā laikā es domāju, ka tas šīs tiesības neatņem, jo ja ir tiesības sūdzēties, nu principā...

G. Kūtris.

Par ko var sūdzēties?

K. Tola.

Nu tātad kaut kāda informācija, iespējams, ir un pēc tam var arī izprasīt administratoram informāciju.

Tajā pašā laikā, kā mēs šodien dzirdējām, tad administrators stāstīja par to, ka informācija ir bijusi un ir tikusi sniegta. Tātad šeit nu mēs kā asociācija nevaram

vērtēt šo konkrēto gadījumu, vai viņa bija iesniegta, vai viņa bija pieejama, kādā apmērā...

G. Kūtris.

Bet jūs nenoliegsiet, ka kredītiestādēm ir savdabīga informācijas aizsardzība tomēr. Visu informāciju par iespējamiem akcionāriem, par viņu ieguldījumiem iespējamiem... to jau nesniedz ikvienam kreditoram.

K. Tola.

Nu, protams, Kredītiestāžu likuma 63. pants nosaka tos gadījumus, kādā apmērā un kam vispār šī informācija par kredītiestādes klientiem un klientu datiem var tikt sniegta. Noteikti šī informācija var tikt sniegta maksātnespējas administratoram, kurš arī kļūst par uzņēmuma vai šajā gadījumā, kredītiestādes, pārstāvi, un protams, ka viņa rīcībā šī visa informācija ir. Tāpēc jau es teicu, ka tas jautājums par informācijas pieejamību būtu atsevišķi vērtējams un, teiksim, mēs neesam arī izstrādājuši nekādu priekšlikumu vai arī vērtējumu, vai tas būtu jāmaina un kas būtu jāmaina. Bet noteikti tas būtu jāņem vērā tiešām, lai nebūtu... visiem tūkstošiem šo te noguldītāju tiktu darīti ļoti plaši pieejami, ko varbūt pat... pieejama informācija, ko varbūt pat nepieļauj likums.

G. Kūtris.

Paldies. Saeimas pārstāvim tomēr ir jautājums.

G. Kusiņš.

Jā, man ir jautājums, kas radās no godātās tiesas uzdotā jautājuma. Sakiet, lūdzu, vai neizpaužamā informācija būtu izpaužama, ja kreditori sanāktu kreditoru sapulcē? Šobrīd likums nepieļauj izpaust individuāli. Vai šo informāciju varētu darīt tad, kad viņi atnāk kopā?

K. Tola.

Es nedomāju, ka šī te kopā sanākšana kaut kādā veidā maina to, ko var un ko nevar izpaust. Tātad šī te neizpaužamā informācija, kā jau es teicu, ir noteikta likumā stingri, kādos gadījumos un kam viņa var tikt izpausta. Un būtību nevarētu mainīt tas, vai tas tiek izpausts vienam cilvēkam vai, teiksim, diviem tūkstošiem. Varbūt tieši

otrādi. Bet tāpēc jau tas arī ir jāapsver un jārisina īpašā šajā te sadaļā par kredītiestāžu maksātnespēju, jo tad ir cita šī te situācija un būtu jāapsver tas informācijas daudzums, ko maksātnespējas administrators var sniegt kreditoriem. Protams, ka ir no vienas puses grūti saprast, ja nav visas informācijas, bet, no otras puses, vienkāršs noguldītājs arī... nu, labi, varbūt nerunāsim par to kompetences līmeni un par to, ka ir iespējams to visu novērtēt. Bet noteikti nevarētu pieļaut arī to, ka pilnīgi visa administratora rīcībā esošā informācija nonāktu ļoti plašam personu lokam. Noteikti...jā...

G. Kusiņš.

Vai es pareizi saprotu, ka neatkarīgi no tā, vai kreditors individuāli prasa vai kreditoru sapulcē viņi sapulcējas, tad neaizskaramās informācijas aizsardzība ir tāda pati. Es pareizi sapratu, ja?

K. Tola.

Jā. Pilnīgi pareizi. Un tas jautājums, ko es jau sākumā minēju, ka vienkārši likumā varētu kaut ko paredzēt, bija vairāk saistīts ar šo sanācijas plāna pieejamību. Jo tā tad pieteicēji uzskatīja, ka viņiem nebija pieejami sanācijas plāni. Un sanācijas plānu, mūsaprāt, varētu un pat vajadzētu darīt pieejamu kreditoriem. Tātad tur, piemēram, varētu iestrādāt, ka tiek paziņots, ka sanācijas plāns ir iesniegts un tad tie kreditori, kurus tas interesē, piemēram, paprasa administratoram, vai tamlīdzīgi. Bet sanācijas plāns jau... viņš, visticamāk, nesaturēs šos te klientu datus, informāciju par klientiem. Vai arī viņš saturēs kaut kādu kopīgo varbūt aktīvu vērtību, kas ir kredītiestādei, bet tas ir kas cits. Tie ir tādi kopīgie cipari.

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, vai šobrīd likums liedz jebkuram kreditoram paprasīt administratoram, vai kādi sanācijas plāna projekti ir iesniegti un administrators ir saistīts ar informācijas neizpaušanu, vai šobrīd var pajautāt?

K. Tola.

Šobrīd var pajautāt. Un tas arī šodien izskanēja, ka principā šādas tiesības ir un principā administratoram arī šī informācija būtu jāsniedz par sanācijas plāniem,

piemēram. Nu tas, ka tur varbūt nav ierakstīts viens teikums likumā, tas jau neatņem tiesības sniegt šo informāciju.

G. Kusiņš.

Un vēl pēdējais jautājums. Es sapratu, ka jūs esat arī speciāliste parastās maksātnespējas jautājumos, kas tiek pēc Maksātnespējas likuma jautājuma izšķirti. Sakiet, lūdzu, ja mēs salīdzinām to termiņu ilgumu, kas ir šeit, kredītiestādēm, ar to termiņa ilgumu, kas ir kreditoru sapulcei pie vispārējās maksātnespējas. Sakiet, lūdzu, vai ir iespējams tā, ka kreditoru sapulces sanākšana, ja mēs ejam pēc vispārējās maksātnespējas un visvisādas iespējamās sapulces atlikšanas kvoruma neesamības vai vēl... vai tas varētu atlikt šo kreditoru sapulces lēmuma pieņemšanu, ja tā kā pieteikuma iesniedzēji saka, ka tam jābūt pašam pirmajam lēmumam.

K. Tola.

Es nerunāšu tagad... neminēšu konkrētus termiņus, precīzi nevarēšu pateikt, bet noteikt es piekrītu tam, ka... ko es jau arī minēju, ka kredītiestādes gadījumā, un kas arī šodien izskanēja, ka ātrums tiešām ir ļoti būtisks. Protams, arī parastai uzņēmēj sabiedrībai būtu svarīgs ātrums, taču šis te maksātnespējas process, kas ir ne kredītiestādēm, paredz šo te kreditoru sapulci un iedomāsimies, ja kredītiestādes gadījumā lemtu tikai kreditoru sapulce, tad tiešām vienreiz varbūt nebūtu kvorums, vienreiz būtu varbūt vēl kāds cits jautājums un tas varētu ievilkties, kas nebūtu pieļaujami tāpēc, ka tikko tiek zaudēta noguldītājiem šī te sabiedrības uzticība, tā jau faktiski būtībā kredītiestādes vērtība un iespējas arī veikt sanāciju būtiski samazinās.

G. Kusiņš.

Vai ir iespējama tāda situācija, ka kāds individuāls kreditors paliek mazākumā? Viņš būtu gatavs, teiksim, piekāpties par 50 procentiem, bet viņam saka, nē, mēs esam lielie, mums ir vairākums, pat ja tu esi gatavs piekāpties par 50 vai 70, mums ir vairākums un mēs izlemjam, ka nedarīsim to. Vai šinī gadījumā nesanāk tā, ka individuāls kreditors ir neizdevīgākā situācijā, viņa tiesību realizēšana notiek caur kreditoru sapulces balsu vairākumu.

K. Tola.

Nu, šeit ir grūti spekulēt par to, kas kurā gadījumā būtu izdevīgāk vai neizdevīgāk, jo situācijas ir dažādas. Viens, kas ir atšķirīgs, ko es jau minēju... kredītiestāžu gadījumā ir šī te garantētā atlīdzība. Tas ir tas, ko nodrošina tieši šis te likums. Par pārējām tām situācijām tas ir atkarīgs arī no tā, kas jūs esat un kāds ir jūsu prasījums un no daudziem citiem, teiksim, apstākļiem.

G. Kusiņš.

Paldies. Vairs nav jautājumu.

G. Kūtris.

Paldies.

Vēl ja runājam par to, kas būtu ja būtu... Sakiet, lūdzu, vai varētu būt noregulēta likumā situācija, ka kreditoru sapulci kredītiestādē var sasaukt nedēļas laikā caur publisko informāciju... noregulētu nosacījumu, un kas neatnāk, neatnāk...

K. Tola.

Nu es tagad nevaru uz to jautājumu atbildēt, jo šis jautājums ir jāaskaņo ar Tieslietu ministriju un citiem gudriem speciālistiem. Principā...

G. Kūtris.

Jūs neesat valsts iestāde, Komercbanku asociācija, jūsu viedoklis vienkārši... ja jāsasauk būtu kreditoru sapulce... Vai tiešām tas kavē procesu? Vai nevar būt likumā regulējums tāds, ka viņa tiek sasaukta, izsludinot "Vēstnesī", nedēļas laikā?

K. Tola.

Noteikti, ka šī te sasaukšana, izmantojot elektroniskos kanālus, noteikti būtu atbalstāma. It īpaši tādos gadījumos, tad tas ir jāizdara steidzami, bet tas, par ko es it kā nepieminēju, bet kas arī šodien izskanēja, ka šajā gadījumā noteikti nevajadzētu būt tā, ka par šiem risinājumiem lemj tikai kreditoru sapulce. Un to es it kā neskaidroju, jo negribēju atkārtoties, par to te ļoti daudz tika runāts. Jo šajā gadījumā ir svarīgs tieši gan uzraugošās institūcijas viedoklis, kas tieši pārziņa visus tos jautājumus, kas ir saistīti ar banku darbību, gan arī šajā gadījumā tieši administratora viedoklis, kurš ir pilnīgi izpētījis šīs te kredītiestādes visus tos jautājumus.

G. Kūtris.

Tiesnešiem jautājumu nav? Paldies.

Tad, ja jau Komerčbanku asociācija pieminēja Tieslietu ministriju, tad mums pēc saraksta arī ir Tieslietu ministrija. Un Tieslietu ministriju pārstāv valsts sekretāra vietniece tiesību politikas jautājumos Laila Medina.

Lūdzu, Tieslietu ministrijas viedoklis konkrēto apstrīdēto normu jautājumā.
Lūdzu!

L. Medina.

Labdien, godājamā tiesa! Tātad Tieslietu ministrija, līdzīgi kā iepriekšējie runātāji savus faktiskos apsvērumus tiesai ir iesniegusi un tāpēc es savā uzrunā mēģināšu viņus atreferēt īsi un koncentrēti un, ja būs jautājumi, arī centīšos uz tiem atbildēt.

Kā jau tas arī ir norādīts mūsu rakstveida apsvērumos, Tieslietu ministrija uzskata, ka apstrīdētā norma, proti, Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmā daļa atbilst Satversmes 105. pantam un mēs savu analīzi esam balstījuši vērtējot uz to, ka starptautiski atzītajos vispārējas prakses apkopojumos mēs neesam kredītiestāžu maksātnespējas procesa zinātāji un vairāk pārzinām kopējo maksātnespējas procesu, tomēr mūsu skatījumā tās pamatlīnijas ir salīdzināmas un tie principi ir izmantojami. Var redzēt, ka starptautiski tiek pieļautas vairākas iespējas, lai pārstāvētu iesaistīto pušu intereses un tajā skaitā arī tādā veidā, ka kreditoru intereses tiek pārstāvētas caur kompetentu un īpaši kvalificētu personu, šajā gadījumā administratoru, un šādā situācijā arī tiek rekomendēts, ka valsts savā likumdošanā nosaka īpašas prasības administratora kompetencei un izvēlēšanas kārtībai, tādējādi nodrošinot maksātnespējas procesa efektīvu un likumīgu gaitu.

Un vērtējot Kredītiestāžu likumu kopumā jāsecina, ka tieši šāda pieeja ir izvēlēta, ka šajā gadījumā, lai sabalansētu visu iesaistīto pušu intereses, gan paša parādnieka, proti, konkrētās bankas, gan sabiedrības kopumā un arī kreditoru intereses, ir izvēlēts šis ceļš, ka pamatlēmumu iesaistīšanā primāri iesaistīts administrators, kas ir īpaši kompetenta persona. Plus šajā procesā ir iesaistīta arī uzraugošā iestāde, proti, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, un noteiktas kompetences apjomā arī kreditoru kopums, proti, tajos gadījumos, kad ir iespējams lēmums par sanāciju.

Līdz ar to mūsu skatījumā šāda izvēle atbilst tajā skaitā pasaules iespējamām praksēm. Vai tā ir labākā, vai sliktākā, tas ir droši vien lietderības apsvērumi, kurus mēs kā Tieslietu ministrija izvērtēt nevaram. Tomēr mūsu skatījumā šis izvēlētais risinājums atbilst Satversmes 105. pantam, lai arī var diskutēt par to, ka pastāv kreditoru tiesību ierobežojums, jo lēmumu par to, kāds būs konkrētajā gadījumā parādnieka turpmākais risinājums, pieņem trīs iesaistītās puses, proti, administrators, Finanšu un kapitāla tirgus komisija un kreditori, un šīs tiesības tomēr katrai iesaistītajai pusei ir noteiktas to kompetences apmērā. Šīs tiesības ir izvērtētas, ņemot vērā to iespējamo ietekmi gan uz kreditoru, gan uz parādnieka situāciju, gan uz valsti kopumā. Un mūsu skatījumā šiem ierobežojumiem ir leģitīms mērķis, proti, primāri tā ir kopējā valsts finanšu situācijas stabilitāte, tas, ko vērtē Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Otrkārt, tā ir administratora īpašā kompetence, kurš, iepazīstoties ar faktisko situāciju, arī ko mums sīki un detalizēti izklāstīja administrators konkrētajā lietā, kā tika vērtēti faktiskie apstākļi konkrētā parādnieka situācijā, pieņem arī lēmumu par to, kā tad turpmāk virzīt šo situāciju attiecībā uz konkrēto parādnieku.

Šeit ir jāpievērš arī uzmanība tai būtiskajai atšķirībai, kas ir attiecībā uz maksātnespēju parastajā situācijā un kredītiestāžu gadījumā. Ja mēs paskatāmies uz pašreizējo regulējumu maksātnespējas vispārējā situācijā, tad lēmumu par maksātnespēju divām iespējamām virzībām, proti, vai tā būtu reorganizācija, kas parastajā gadījumā tiek saukta par tiesiskās aizsardzības procesu vai tā ir maksātnespēja, jebkurā gadījumā pieņem tiesa un tā ir viena tiesas sēde, kurā šis jautājums attiecīgi tiek lemts

Tad kredītiestāžu gadījumā šie ir divi procesi. Pirmkārt, tā ir faktiskās maksātnespējas situācijas konstatēšana, kad atbilstoši faktiskajiem apstākļiem tiek ierosināts maksātnespējas process, jo ir konstatēta bankas faktiskā maksātnespēja, proti, tie ir likumā noteiktie apstākļi, kad saistības pārsniedz aktīvus un konkrētā banka vairs nespēj pildīt savas saistības un tad atbilstoši noteiktajā procedūrā tiek vērtēti iespējamie maksātnespējas stāvokļa risinājumi.

Tātad mēs atšķirībā no parastas komercsabiedrības, kur tiesiskā aizsardzība tiek piemērota gadījumos, kad ir īslaicīgas finanšu grūtības, proti, nav konstatēta faktiskā maksātnespēja, bet parādniekam ir finanšu grūtības un tiek meklētas iespējas, kā šīs grūtības atrisināt, tad kredītiestāžu situācijā likums tiek piemērots gadījumos, kad tiek konstatēta faktiskā maksātnespēja, kuru tai skaitā ir apstiprinājusi tiesa.

Un šajā gadījumā Tieslietu ministrijas skatījumā ir pamatoti un leģitīmi, ka tiek iesaistītas kompetentas personas un šī lēmuma pieņemšana tiek sadalīta par tiem turpmākajiem risinājumiem starp trīs kompetentajām personām, proti, administratoru, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju un kreditoriem. Un šajā gadījumā būtisks ir arī Kredītiestāžu likuma 161. pants, kurš arī nosaka administratora pienākumu, izvērtējot visus finanšu un ekonomiskos rādītājus attiecībā uz konkrēto parādnieku, arī pieņemt lēmumu, vai virzīt tālāk jautājumu par sanācijas plāna apstiprināšanu atbilstoši likumā noteiktajai procedūrai, vai sagatavot pieteikumu un atbilstoši noteiktajai procedūrai virzīt lēmumu par bankrota pasludināšanu, kas arī šajā gadījumā ir noticis. Un, kā jau iepriekš vairāki runātāji minēja, tad gala lēmumu par bankrota pasludināšanu vai nepasludināšanu, izvērtējot visus apstākļus, pieņem tiesa un, proti, šajā gadījumā tad administratora rīcība ir pakļauta tiesai.

Līdz ar to mūsu skatījumā ir izvēlēti samērīgi līdzekļi, kādā veidā sabalansēt šīs pušu intereses un attiecīgi noteikt kompetenci katrai no iesaistītajām pusēm.

Attiecībā uz Kredītiestāžu likuma 179. panta otrās daļas atbilstību 92. panta pirmajam teikumam ir diezgan daudz jau izskanējis par to, ka principā kreditoriem ir iespēja aizstāvēt savas intereses tiesā gan aktīvi sekojot līdzī informācijai, pieprasot to no administratora, gan arī iesniedzot sūdzības tiesā.

Papildus varbūt tas, kas nav izskanējis un uz ko Tieslietu ministrija ir vērsusi uzmanību savā rakstveida paskaidrojumā, ir tas, ka gadījumā, kad tiesa ir lēmusi un pieņēmusi... izvērtējusi administratora pieteikumu par bankrota piemērošanu, un ir šādu attiecīgu lēmumu pieņēmusi, atbilstoši Civilprocesa likuma 60. nodaļai, ja iesaistītās personas uzskata, ka šāds lēmums pieņemts, pieļaujot būtiskus materiālo vai procesuālo tiesību pārkāpumus, tad iespēja izmantot arī protesta regulējumu, un proti, ar ģenerālprokurora starpniecību lūgt šo lēmumu pārskatīt Augstākajā tiesā un atkārtoti izvērtēt, vai šajā procesā veiktās darbības un piemērotās tiesību normas ir atbilstošas un līdz ar to vēlreiz pakļaut šo lēmumu tiesas kontrolei un izvērtēt šādā veidā arī vai ir pietiekamā veidā aizsargātas kreditoru intereses.

Līdz ar to Tieslietu ministrijas skatījumā kreditoriem nav ierobežotas tiesības uz pieeju tiesai šajā gadījumā un mūsu skatījumā 179. panta otrā daļa kontekstā ar pārējām normām, kas regulē kreditoru tiesības aizsargāt savas intereses tiesā ir atbilstošas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

G. Kūtris.

Paldies. Vai lietas dalībniekiem ir jautājumi Tieslietu ministrijas pārstāvei?
Lūdzu!

E. Radziņš.

Sakiet, lūdzu, viens jautājums tikai un tīri situācijas modelējums... Ja tiek iesniegti sanācības plāni administratoram, ja administrators par šo plānu esamību informē publiski kreditorus un sasauk kreditoru sapulci, sanāk kreditoru sapulce un nobalso pretēji administratora rekomendācijām — nobalso par kādu no šiem iesniegtajiem sanācības plāniem. Saskaņā ar 179. panta otro daļu Kredītiestāžu likumā Finanšu un kapitāla tirgus komisija var griezties ar pieteikumu tiesā par šāda lēmuma par sanācības piemērošanu atcelšanu. Tiesa to izvērtētu apmēram mēneša laikā. Sakiet, lūdzu, kur ir draudi valsts finanšu stabilitātei, izejot šādu kreditoru interešu aizsardzības risinājumu... proti, tiek iesniegti sanācības plāni, sasaukta kreditoru sapulce un gadījumā, ja kreditori ar visiem saviem rožainajiem sapņiem nobalso par to un ja FKTK uzskata, ka tas ir pilnīgi nepamatots sanācības plāna apstiprinājums, FKTK griežas tiesā par šī plāna atcelšanu, ir tiesas spriedums, kurš ir galīgs un nepārsūdzams. Kur ir aizskārums valsts finanšu stabilitātei, ātrumam, kā tiek izskatīts jautājums un tā tālāk?

L. Medina.

Cik es saprotu... Kredītiestāžu likuma 179. pantu... es saprotu, ka sanācības plāns, lai viņš tiktu apstiprināts, ir nepieciešami trīs pozitīvi lēmumi. Jūs pieļaujiet gadījumā, ja administratora lēmums būtu negatīvs, un tomēr tiek sasaukta kreditoru sapulce, kas... Tas ir tā kā spekulatīvi, kā būtu ja būtu...?

E. Radziņš.

Tas nav spekulatīvi, tas ir mūsu pieteikumā... būtība... kāpēc šis 179. pants tiek interpretēts un piemērots šobrīd pretēji, mūsaprāt, Satversmes 105. panta pirmajam teikumam, proti, liedzot tiesības aizstāvēt savas īpašumtiesības pieteicējam, ļaujot viņiem lemt par šiem iesniegtajiem sanācības plāniem gadījumā, ja pat administrators nepiekrīt...

L. Medina.

Ņemot vērā, ka kredītiestādēs ir īpaši regulēta komercdarbība un principā, ja jebkura kredītiestāde vispār var sākt darboties tikai tad, ja tā atbilst noteiktiem kritērijiem un tie nav kreditoru... teiksim, vēlme, kā būtu ja būtu... Tieslietu ministrijas skatījumā to, vai sanācijas plāns ir vai nav darboties spējīgs, pamatā būt jāvērtē gan īpaši kompetentai izvērtētai iestādei un administratoram, kas ir iedziļinājies šajā situācijā. Un pēc tam šo darbību tiesiskumu pārbauda tiesa. Manuprāt, tas ir tas regulējums, ko arī attiecīgi Kredītiestāžu likums paredz.

E. Radziņš.

Paldies.

G. Kūtris.

Pieteikuma iesniedzēju jautājums bija saistīts ar viņu piedāvāto alternatīvu... līdzekļiem, kas būtu saudzējošāks kreditoriem...

L. Medina.

Mēs arī savos rakstveida apsvērumos esam vērtējuši, ka, pirmkārt, kreditoru sapulces sasaukšana tiešām varētu prasīt laiku. Un ņemot vērā, ka kredītiestāžu gadījumā kreditoru kopums varētu būt ļoti plašs un pietiekami daudzveidīgs, ir pietiekami liela iespējamība, ka šāds lēmums arī varētu... neliela iespējamība, ka tas lēmums varētu būt arī viendabīgs un, teiksim tā, saskanētu ar visu kreditoru interešu kopumu. Savukārt lēmuma pieņemšana ar balsu vairākumu... tad jebkurā gadījumā tas ir pietiekami sarežģīts mehānisms un tas nav izlemjams ātri. Un to jau mēs varējām dzirdēt no tiem speciālistiem, kas uzstājās pirms tam un kas labāk pārzina banku sektoru. Un visi kā viens uzsvēra šī lēmuma pieņemšanas ātrumu un tur noteikti šādu sanācijas plānu nebūtu iespējams izvērtēt, sasaucot sapulci, teiksim, vienas nedēļas laikā uzzinot to plānu dienu iepriekš un... ja kreditori visi kopumā nav šīs jomas... banku ilgtspējas pārzinātāji, tad konstruktīvu un tādu lēmumu izlemt, var vai nevar... vai būt sanācijai, manuprāt, tā pievienotā vērtība varētu būt pietiekami neliela un viņa arī varētu prasīt pietiekami ilgu laiku.

Gadījumā par sanācijas plānu... kāpēc ir iesaistīts kreditoru kopums. Mūsu skatījumā tas varētu būt tieši saistīts ar to, ko arī pieminēja Saeimas pārstāvis, proti, šajā situācijā var būt arī iesaistīta kreditoru vēlme piedalīties plānā, varbūt daļēji

atteikties no saviem prasījumiem vai kā savādāk sekmēt šī sanācības plāna īstenošanu, kur, protams, bez kreditoru viedokļa šāda plāna īstenošana tad nebūtu pieļaujama.

G. Kūtris.

Paldies. Vēl ir jautājumi?

E. Radziņš.

Jūs jau izteicāt kritiku attiecībā par to, kādā veidā varētu pieņemt lēmumu kreditoru sapulce par sanācības plānu. Sakiet, lūdzu, vai jums ir zināms, kādā veidā pieņem lēmumu administrators?

L. Medina.

Administrators? Nu... To, kādā veidā administrators pieņem lēmumu, tas būtu jājautā pašam administratoram. Bet atbilstoši likumā noteiktajam, viņam ir jāizvērtē faktiskie apstākļi un plāna realizēšanas iespējamība.

E. Radziņš.

... kādā veidā tur viņš ir ticis pieņemts... administratora lēmums... vispirms akceptē, tas jau ir vislabākais, kas var būt. Bet mēs nezinām, kā viņš ir tapis.

L. Medina.

Administratora lēmums ir tas, ko pēc tam pārbauda Finanšu un kapitāla tirgus komisija un pēc tam arī tiesa. Kā iekšēji administrators savā iekšējā struktūrā šo lēmumu pieņem, šajā gadījumā likums to neregulē un tā ir viena persona... Un es nezinu, kā vienas personas iekšējās darbības varētu likumā regulēt.

E. Radziņš.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

G. Kusiņš.

Jā. Tikai, lai noprecizētu šeit šo redakciju. Vai jūs saprotat tāpat kā mēs šo 179. panta tekstu... tāpat otrā daļa. Kā rāda izklāsts, ir pēc pirmās daļas. Un tāpat pirmajā

daļā ir norādīts, ka sanācijas plāns stājas spēkā pēc tā apstiprināšanas komisijā un kreditoru sapulcē, savukārt otrajā daļā tas teksts ir tāds: lēmumu par sanācijas piemērošanu šinī gadījumā lēmumu par spēkā stājušās sanācijas piemērošanu... es saprotu, ka tā ir secīga darbība. Vai jūsu teiktajā arī ir tāda pati interpretācija?

L. Medina.

Vismaz Tieslietu ministrijas skatījumā tā būtu secīgi lasāms, ka runa ir par tādu lēmumu par sanācijas piemērošanu, par kuru jau plāns ir apstiprināts.

G. Kusiņš.

Tātad otrā daļa attiecas uz tādu sanāciju, kas jau ir stājusies spēkā, jo spēkā nestājušos sanāciju acīmredzot diez vai būtu jēgas tiesai atcelt.

L. Medina.

Nu, ja nav spēkā, tad līdz ar to nav ko atcelt.

G. Kusiņš.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Man ir viens jautājums saistībā ar jūsu teikto... Tieslietu ministrija saka, ka tad, kad ir bankrota procedūra, tas ir, administrators iet ar pieteikumu uz tiesu un komisija ir akceptējusi arī šādu virzienu, jūs sakāt, ka tad ir tiesas kontrole un viss ir kārtībā. Tātad tiesa ir vērtējusi, viss atbilst likumam. Tajā pašā laikā pieteikuma iesniedzēju izvirzīto versiju, kas būtu, ja administrators saka “nē” sanācijai, kreditoru sapulce saka, ka mēs gribam, kāpēc šajā gadījumā jūs uzskatāt, ka tiesa nevarētu vērtēt un tiesas vērtējums nebūtu...

L. Medina.

Es nesaku, ka... es personīgi uzskatu, ka principā tie ir hipotētiski... tiesa var vērtēt praktiski jebkādu situāciju un pieņemt kompetentu lēmumu, ja likumā šāda kompetence tiesai ir piešķirta.

G. Kūtris.

Bet šobrīd tā tad nav.

Otrs jautājums, kas ir saistīts. Vai jūs varētu pateikt... tajā brīdī, kad tiek iesniegts pieteikums par bankrota procedūru, administrators iesniedz šo pieteikumu tiesai, ir komisijas akcepts. Sakiet, lūdzu, vai tiesa šajā tiesas sēdē saskaņā ar likumu vērtē iespējamās sanācijas risinājumus, vai vērtē tikai administratora rīcības atbilstību procedūrai?

L. Medina.

Man būtu ļoti grūti pateikt, ko tiesa vērtē, bet atbilstoši likumam tas... kā mēs Tieslietu ministrijā esam to diskutējuši un analizējuši, ka šajā gadījumā tiesa vērtē, vai administratora argumenti par to, ka sanācija nav iespējama un ir iesniedzams pieteikums par bankrotu, ir pamatoti un argumentēti un atbilst likumam. Ja mēs paskatāmies 179. pantu kontekstā ar 161., kur ir pateikts, ka administratora pienākums ir izanalizējot faktisko situāciju un visus dokumentus, un apstākļus, izlemt maksātspējas stāvokļa risinājumu. Tātad vienu vai otru. Līdz ar to administratoram tiesai ir jāargumentē, kāpēc viņa piedāvātais risinājums, šajā gadījumā bankrots, ir tas, kas atbilst gan likumā noteiktajiem kritērijiem, gan faktiskajiem apstākļiem.

G. Kūtris.

Tātad pēc būtības arī jāpārliedzina... administratoram ir jāpārliedzina tiesa, ka piedāvātie sanācijas plāni nenodrošina bankas dzīvotspēju nākotnē.

L. Medina.

Es tā argumentētu... ka likums tā ir uzbūvēts. Vai tiesa tā vērtē, tas droši vien ir Tieslietu ministrijas kompetencē to novērtēt.

G. Kūtris.

Vai tiesnešiem būtu jautājumi? Nav. Iesniedzējiem? Paldies

L. Medina.

Paldies.

G. Kūtris.

Un aicinām šodien arī nākamo pieaicināto personu — Tiesībsarga pārstāvi... Tiesībsarga biroja Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas vadītāja pienākumu izpildītāja Ineta Rezevska.

Lūdzu Tiesībsarga viedokli par apstrīdēto normu atbilstību abiem Satversmes pantiem.

I. Rezevska.

Godātā tiesa! Tiesībsargs savu viedokli rakstveida vēstulē ir iesniedzis 3. augustā. Un ļoti daudzi viedokļi jau ir izskanējuši, tajā skaitā arī minēti tie, ko tiesībsargs ir minējis savā argumentācijā, tāpēc šobrīd minēšu tikai tos pašus svarīgākos apsvērumus, kas mūsu ieskatā... kam ir nozīme lietā.

Nepieskaršos vairs Satversmes 105. pantam un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 1. panta sīkākam izklāstam, jo tiesībsarga ieskatā apstrīdētā norma ietver tiesības uz īpašumu, Eiropas tiesību eksperti ir atzinuši, ka tiesības uz īpašumu ietver arī tajā skaitā nemateriālās tiesības, līgumattiecības ar dažādu ekonomisko vērtību un dažādas ekonomiskās intereses. Proti, līdz ar to, arī to, ko pieteicēji ir teikuši — tiesības lemt ar īpašumu saistītus jautājumus.

Attiecīgi mēs analizējam tiesu praksē nostiprināto principu, respektīvi, vai šie te ierobežojumi ir noteikti ar likumu, vai ir leģitīms mērķis, vai tie ir samērīgi.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa, interpretējot konvencijas 1. protokola 1. pantu ir secinājusi, ka pants pamatā ietver trīs atsevišķas normas. Pirmkārt, tātad īpašnieka tiesības netraucēti valdīt īpašumtiesības, otrkārt, patvaļīgas atņemšanas aizliegumu un treškārt, ir noteikts, ka valstij ir tiesības kontrolēt īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm. Pirmo aizskārumu vērtējot, ja situācija bijusi līdzvērtīga faktiskā īpašuma atsavināšanai. Otro, ja ir noticis apzināts īpašumtiesību aizskārumus.

Ar kredītiestādes maksātnespējas lietas ierosināšanu kreditoram tiesībsarga ieskatā tātad tiek liegtas tiesības lemt un veikt darījumus ar saviem līdzekļiem, līdz ar to tiek ierobežotas viņa ar konvencijas 1. protokolu 1. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu.

Tajā pat laikā analizējot apstrīdēto normu, mēs secinām, protams, ka sanācija ir kreditoru interesēm vislabvēlīgākais risinājums. Un arī dzan esam konstatējuši, ka minētā lēmuma pieņemšana nav iespējama bez Finanšu un kapitāla tirgus komisijas

piekrišanas.. un respektīvi, to, ko mēs vērtējam... tāpat, vai šim nosacījumam ir leģitīms mērķis un vai tas ir samērīgs.

Analizējot Kredītiestāžu likumā noteiktos Finanšu un kapitāla tirgus komisijas kā uzraudzības darbības instrumentus, mēs konstatējam, ka uzraudzības mērķis saskaņā ar likumu, ir panākt kredītiestāžu sektora drošību, stabilitāti un attīstību. Un respektīvi, mēs vērtējam, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija, izvērtējot šos te iesniegtos sanācības priekšlikumus, pamatā darbojas ņemot vērā šo te likumā izvirzīto mērķi, tāpat tas mērķis ir finanšu sektora stabila darbība, lai novērstu jebkādas traucējumus sniegt finanšu pakalpojumus, kas varētu radīt ievērojamus zaudējumus visā valsts tautsaimniecībā. Līdz ar to kopumā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas kā uzraugošās institūcijas darbības mērķis ir vērsts uz sabiedrības finansiālās drošības un labklājības saglabāšanu.

Līdz ar ko mēs konstatējam, ka šī te sanācības plāna projekta kontrole Finanšu un kapitāla tirgus komisijā viennozīmīgi ir ar leģitīmu mērķi. Un savukārt gribam uzsvērt to, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 5. pantu darbojas ieguldītāju un noguldītāju, tajā skaitā arī pieteicēju interesēs un viņu uzdevumu izvērtēt visus apstākļus, kas varētu aizskart kredītiestādes klientu un kreditoru tiesības.

Attiecībā uz kredītiestāžu likuma 179. panta otro daļu, mēs pamatā vērtējam, vai minētais pants liedz pieteicējiem aizstāvēt savas intereses tiesā, ja maksātnespējas administrators noraida iesniegtos sanācības priekšlikumus. Un otrs gadījums, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija neapstiprina šos te sanācības priekšlikumus.

Un vēl nosaukt, ka Satversmes 92. pants un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. pants garantē personas tiesības uz taisnīgu tiesu. Lai gan tiesības uz taisnīgu tiesu nav absolūtas, tomēr Satversmes tiesa un arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinušas, ka tiesības uz taisnīgu tiesu var tikt ierobežotas tiktāl, ciktāl tās netiek atņemtas pēc būtības. Un jau šobrīd... šīs dienas sēdes laikā izskanēja viedokļi, ka, respektīvi, gan sanācības priekšlikums, gan bankrota procedūra tiek pārbaudīta tiesā un galējais noregulējums vai lēmums ir tiesas lēmums. Respektīvi, tiesa nedrīkstētu pieņemt lēmumu par bankrota procedūras apstiprināšanu neizvērtējot, vai nav iespējama sanācija, protams, vadoties arī no Finanšu un kapitāla tirgus komisijas apsvērumiem. Un savukārt tiesa nedrīkstētu apstiprināt sanāciju, ja no iesniegtajiem dokumentiem ir redzams, ka šī sanācija nav iespējama.

Attiecībā uz administratoru un administratora atbildību. Tiesībsargs gribētu norādīt, ka administrators ir īpašā kārtībā izvēlēta noteiktiem kritērijiem atbilstoša amatpersona un papildus tā darbību uzrauga Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Un turklāt tā atbildība ir pilnā saskaņā ar likumu... viņš ir pilnā mērā atbildīgs par zaudējumiem, ko tas ar savu lēmumu ir radījis kreditoriem. Turklāt, likums paredz arī administratora civiltiesisko atbildību.

Papildus tam, kā jau izskanēja rīta pusē, kreditoriem ir tiesības iesniegt sūdzību par administratora rīcību Civilprocesa noteiktajā kārtībā. Te gan izskanēja jautājums par to, cik ir ļoti pieejama šī informācija... lai gan neguvām apstiprinājumu tam, ka informācija, ja kreditori pēc tādas būtu vērsušies pie administratora, būtu tiem liegta.

Līdz ar to kopumā tiesībsargs rezumējot nonāk pie secinājuma, ka gan sanācijas, gan bankrota gadījumā galējo nolēmumu pieņem tiesa un šie te procesi tiek pakļauti tiesas kontrolei. Līdz ar to arī likumdevējs ir nodrošinājis pietiekamu kreditoru interešu aizsardzību.

G. Kūtris.

Paldies. Vai pieteikuma iesniedzēju pārstāvim būtu jautājumi?

E. Radziņš.

Nav, paldies.

G. Kūtris.

Saeimas pārstāvim?

G. Kusiņš.

Nav jautājumu.

G. Kūtris.

Tiesnešiem? Sakiet, lūdzu, arī sanācijas gadījumā tiesai ir jāakceptē sanācijas izvēle?

I.Rezevska.

Vai sanācijas plāns ir apstiprināms tiesā?

G. Kūtris.

Jā.

I. Rezevska.

Jā. Administrators izstrādā... Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir apstiprinājusi..

G. Kūtris.

Visi trīs ir akceptējuši šādu risinājumu, tad notiek sanācības īstenošana. Jautājums ir tikai par to, ka tikai bankrota gadījumā tiesa vērtē... Sakiet, lūdzu, jūs tā teicāt, ka tiesību ierobežojums, visticamāk, ir... caur to, ka ir liegtas iespējas īsti lemt par savu ieguldījumu turpmāko likteni. Sakiet, lūdzu, vai Tiesībsarga viedoklis būtu tāds, ka kreditoru sapulcei... kreditoriem, arī individuāli sanākot kopā... vai viņiem nebūtu tiesības teikt arī savu viedokli par risinājumu?

I. Rezevska.

Tas, kas iepriekšējo runātāju laikā jau bija izskanējis, respektīvi, mēs modelējam to situāciju, ka administrators saka, ka sanācija nav iespējama un kreditoru sapulce sanāk kopā un nobalso, ka ir iespējama... Finanšu un kapitāla tirgus komisija saka, ka nē... un nesam šo jautājumu uz tiesu, respektīvi, tādā gadījumā administrators...

G. Kūtris.

Jūs teicāt, ka tiesai būtu jāvērtē, vai tie sanācības plāni nav tiešām iespējami. Tiesai nāk šobrīd divi pārstāvji un kuri saka, ka nē, nav iespējami... Bet ja tiesā nāktu vēl trešais un teiktu: nē... redziet, tomēr ir iespējams šeit?

I. Rezevska.

Es gribētu teikt, ka tiesai ir jāvērtē un tiesa to arī dara, apstiprinot sanācijas priekšlikumus.

G. Kūtris.

Nē... apstiprinot bankrota procedūru, tiesa neuzklausa kreditoru viedokli.

I. Rezevska.

Kreditoru viedokli neuzklausa, jo viņai ir kompetents... kredītiestādes administratora iesniegts viedoklis, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas viedoklis...

G. Kūtris.

Kas tiesā pārstāv kreditoru intereses?

I. Rezevska.

Es uzskatu, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Ņemot vērā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 5. pantā noteikto komisijas mērķi darboties... tā tad veicināt ieguldītāju noguldītāju, tajā skaitā... mūsu ieskatā arī pieteicēju interešu aizsardzību. Pēc būtības kreditoru intereses pārstāv Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

G. Kūtris.

Vai vēl būtu kādi jautājumi? Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim? Nav. Saeimas pārstāvim? Nav. Paldies jums.

Tiesa nolemj šobrīd pieaicināto personu uzklauššanu pārtraukt. Atlikušās divas pieaicinātās personas — abus zinātniekus — uzklaušīt pēc nedēļas.

Tā tad tiesas sēdi tupinām nākamo otrdien, 29. janvārī pulksten 10.00.

Paldies.

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2013. gada 22. janvārī

turpinājums

2013. gada 29. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Gunārs Kūtris.

G. Kūtris.

Labdien, lūdzu, sēdieties.

Turpinām tiesas sēdi.

Izskatām lietu Nr. 2012-07-01 *“Par Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam un Kredītiestāžu likuma 179. panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam”*.

Šodien tiesas sēdē turpinām uzklaut pieaicinātās personas.

Saskaņā ar pagājušās sēdes laikā panākto vienošanos, mēs uzklautsim tād vispirmām kārtām Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes docentu, juridisko zinātņu doktoru Aivaru Lošmani.

Lūdzu! Tātd aicinām jūs izteikt kā pieaicinātās personas viedokli par abām apstrīdētajām normām, par to atbilstību Satversmes pantiem.

Lūdzu, jūsu viedoklis!

A. Lošmanis.

Jā... Labdien, godātā tiesa! Godātie pieteicēji! Atbildētāji!

Es gribēju varbūtās tikai vērst uzmanību uz dažiem aspektiem, kas, manuprāt, liekas svarīgi šajā lietā, jo atzinums ir pieejams lietas materiālos pilnā apmērā un līdz ar to tātd ir iespēja rūpīgi ar to iepazīties.

Vispirms es gribēju uzsvērt to, ka mums ir jāņem vērā tomēr maksātnespējas procesa mērķis. Un maksātnespējas procesa mērķis ir kreditoru prasījuma apmierināšana. Tātd līdz ar to šis aspekts pagājušajā tiesas sēdē varbūt bija nedaudz tā kā piemirsts. Tomēr es vēlētos viņu šeit uzsvērt, jo no tā ir atkarīgi visi pārējie secinājumi, jo tātd kreditoru prasījums... vai viņu tiesības tātd ietilpst īpašumtiesību

tvērumā, ņemot vērā to, ka, lūk, ja jau kreditors nevar parastā kārtībā saņemt parāda piedziņu, tad līdz ar to likumdevējs garantē viņam citas tiesības, tātad tajā skaitā arī šīs nemantiskās tiesības tātad lemt par savu prasījumu likteni, kas tādā veidā tātad tiek saistīti tieši ar atsevišķām pilnvarām šajā maksātnespējīgajā uzņēmumā. Tostarp, arī, teiksim, lemt par maksātnespējas stāvokļa risinājumu. Un tas ir pamatlieta maksātnespējas tiesībās.

Līdz ar to no šī viedokļa raugoties... protams, ka šīs nemantiskās kreditora tiesības ietilpst Satversmes 105. panta tvērumā.

Savā atzinumā es biju uzsvēris arī to un vērsis uzmanību arī uz to... uz tiem tiesību aktiem, kas bija spēkā paralēli ar Kredītiestāžu likuma maksātnespējas regulējumu un tātad šeit es biju norādījis tātad nevis uz pašreiz spēkā esošo Maksātnespējas likumu, bet uz iepriekš spēkā esošajiem maksātnespējas likumiem, kuri paredzēja sanācijas institūtu. Un tātad 2007. gada 1. novembra maksātnespējas likuma 116. pants šo lietu ļoti skaidri regulēja un šeit tātad šajā normā bija norādīts, ka administrators kreditoru sapulcē sniedz atzinumu par sanācijas iespēju. Un tātad ko dara kreditoru sapulce šajā gadījumā? Kreditoru sapulcei bija jāpieņem viens no lēmumiem, tas ir, vai nu atbalstīt sanācijas iespēju vai noraidīt sanācijas iespēju. Un tālāk. Tātad, ja kreditoru sapulce būtu atbalstījusi sanācijas iespēju, tātad tiek uzdots... viņa uzdod personai vai personu grupai izstrādāt sanācijas plānu un nosaka šī plāna izstrādāšanas termiņu. Un tātad pēc tam seko nākamā kreditoru sapulce, kur tātad lemj par šī plāna apstiprināšanu. Un arī dzan iepriekšējais likums par uzņēmuma un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju ne tik detalizēti, bet arī principā visus šos jautājumus līdzīgi arī regulēja.

Šeit varbūt ir vērts pievērsties arī citu valstu regulējumam. Cik man ir izdevies to izpētīt, šeit mēs arī dzirdējam par atsevišķām valstīm, tad, ja jautātu, vai ir kaut kāds modelis kredītiestāžu maksātnespējā, tad man nācās saskarties ar to, ka būtībā tātad maksātnespējas... kredītiestādēm tiek piemērots vispārējais maksātnespējas regulējums ar atsevišķām īpatnībām, līdz ar to, teiksim, runāt par to, ka atsevišķās valstīs, ka būtu kaut kas stipri... šis maksātnespējas regulējums stipri atšķirīgs vai pilnīgi atsevišķs no vispārējās maksātnespējas tiesībām, nu, tādus piemērus es diemžēl nosaukt nevaru.

Tā, piemēram, Vācijas kredītiestādēm ir piemērojams Vācijas Maksātnespējas likums un tātad tur savukārt pašā Kredītiestāžu likumā ir noteikts, ka ir noteikta uzrauga kompetence. Bet tātad viss pārējais, visa procedūra norisinās saskaņā ar

vispārējām maksātnespējas tiesībām. Es esmu arī šeit norādījis, ka arī tad, ja tiek lemts par sanāciju mūsu tiesību izpratnē, tātad šajā gadījumā administrators ziņo kreditoru sapulcei par parādnieka saimniecisko stāvokli un tātad sniedz arī savu redzējumu par to, kā tad šis te uzņēmums... vai viņš ir laižams uz bankrotu vai viņš ir sanējams. Un tātad līdz ar to tālāk arī kreditoru sapulce pieņem šo te lēmumu.

Un faktiski, ja tā vērtē, tad Latvijas tiesiskais regulējums ir tāds zināmā mērā unikāls. Varbūtās tas ir saistāms ar 90. gadu situāciju. Mēs jau dzirdējām šo aspektu. Tātad tiešām 90. gados bija tāda situācija, ka kreditori bija daudz un acīmredzami tika meklēts risinājums, kā padarīt šo maksātnespējas procesu efektīvāku, ātrāku un līdz ar to toreiz likumdevējs faktiski pilnībā bija atteicies no kreditoru sapulces institūta un tikai 2002. gada otrajā gadā, balstoties uz vienu konkrētu sanācijas gadījumu tātad atzina par nepieciešamu piešķirt... izveidot kreditoru sapulci kā institūciju un piešķirt šai sapulcei kompetenci apstiprināt sanācijas plānu. Bet tajā pašā laikā, tomēr tātad jautājums par to, vai sanācija ir veicama, joprojām šis jautājums tātad nav un nebija kreditoru sapulces kompetencē.

Tātad es vēlos uzsvērt, ka šī te... šāda veida kārtība drusku tātad neatbilst... nevis drusku, bet diezgan nopietni neatbilst maksātnespējas kārtībai iesaistīto pušu kompetencei, jo administratoru mēs nevaram uzskatīt par kaut kādu kreditoru pārstāvi, kas rīkojas kreditoru vārdā, jo, teiksim, līdzīgi kā tas ir sabiedrību tiesībās, arī maksātnespējas tiesībās tomēr ir jāņem vērā tas, ka administratora un kreditoru sapulces kompetences tiek nodalītas. Tātad Kredītiestāžu likums skaidri un gaiši nosaka, ka tā kompetence, kas parasti ir kreditoriem, tātad tiek iedalīta administratoram. Tātad līdz ar to skaidrs, ka ir runa par īpašumtiesību ierobežojumu.

Vai ir uzskatāms, ka šis ierobežojums ir samērīgs? Es uzskatu, ka, manuprāt, nē, jo tātad manā ieskatā ir iespējams paredzēt kreditoru līdzdalību... tātad ir iespējams paredzēt to, ka kreditori lemj par šo sanācijas stāvokli un teiksim, es nedomāju, ka šis te... ka šeit būtu grūtības ar kreditoru sapulces sasaukšanu. Tātad šeit var atsaukties arī uz jau iepriekšējām lietām Satversmes tiesā, kur diezgan vai arguments... nu, ja, lūk, mēs sakām, ka akcionāru sapulci var sasaukt diezgan ātri, es domāju, ka kreditoru sapulci arī šeit sasaukt nebūtu nekādas problēmas.

Protams, jāņem vērā šī te īpatnība... ka runa ir par kredītiestādes kreditoru sapulci... Protams, ka likumā šeit varētu apredzēt dažādus ierobežojumus, bet tātad jebkurā gadījumā es uzskatu, ka šis tātad... bija iespējams panākt šo situāciju, ka kreditoriem ir vismaz līdzlēmšanas tiesības šajā te jautājumā.

Un arī manā rīcībā nav ziņu par to, ka likumdevējs šādā tvērumā šo jautājumu kādreiz ir skatījis.

Es tāpat arī tiesību literatūrā... teiksim, tajā pašā avotā, ko Saeima ir citējusi savā atbildes rakstā, ir norādīts tas, ka ja viena no likumdošanas alternatīvām ir speciāli maksātnespējas noteikumu iekļaušana banku darbību regulējošo tiesību aktā, tad likumdevējam nāksies pielāgot vispārējos maksātnespējas noteikumus bankas maksātnespējas specifikai, pārliecināties, ka tiek nodrošināti atsevišķi kreditoru interešu aizsardzības aspekti. Savukārt, ja likumdevējs dod priekšroku nodalīt banku un maksātnespējas tiesisko regulējumu, tad tam jānodrošina šo abu tiesību aktu gluda savstarpēja mijiedarbība. Tātad tas ir tādas vispārējs doktrināls atzinums par šo visu un manā ieskatā, teiksim, pašreizējā situācija šo gludo savstarpējo mijiedarbību, manuprāt, tomēr nenodrošina.

Un es... man arī, teiksim, ir grūti... faktiski es arī neredzu pamatu tam, ka maksātnespējas procesa mērķis, kas ir kreditoru prasījuma apmierināšana, ka tas tiktu pretstatīts valsts finanšu stabilitātei. Manuprāt, šāds pretnostatījums konkrētajā gadījumā... es neredzu tam nekādu pamatu.

Līdz ar to es esmu sniedzis savu atzinumu tādu, ka 179. panta pirmās daļas regulējums, ciktāl tas neparedz kreditoru sapulcei lemt par iespēju piemērot sanācību, manā ieskatā ir neatbilstošs Satversmes 105. pantam.

Kas attiecas uz otru jautājumu. Šajā gadījumā es esmu sniedzis atzinumu, vadoties no tiem materiāliem, kas man tika piestādīti. Cita starpā, šo materiālu vidū nebija Rīgas apgabaltiesas nolēmuma Krājbankas lietā, tāpēc es viņu diemžēl nevaru komentēt šajā gadījumā. Bet varu vadīties tikai no tā, kas man bija iesniegts...

Protams, ir runa par to, ka tiesa var un izskata sūdzības par administratora rīcību un tas ir Civilprocesa likumā noteikts. Un proti, tas ir minēts 379. panta otrajā daļā. Un tāpat 386. panta pirmajā daļā ir teikts, ka tiesa var pieprasīt administratora vai likvidatora darbības pārskatu un FKTK atzinumu par administratora vai likvidatora darbību. Tātad, līdz ar to, ja mēs vērtētu viņu atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, tad formāli... tad es teiktu, ka šī norma šādā veidā viņa atbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, jo tāpat arī, teiksim, administratora bezdarbība, ja tāda būtu konstatēta, arī tiktu uzskatīta par rīcību.

Un tāpat arī doktrīnā, ja mēs runājam tieši par to, kas ir tiesīgs iesniegt šo sūdzību, doktrīnā ir norādīts... Civilprocesa likuma komentāros ir norādīts, ka

sūdzības par administratora un likvidatora rīcību var iesniegt arī dzan likvidējamās un maksātnespējīgās kredītiestādes kreditori un kredītiestādes pārstāvji.

Līdz ar to mans secinājums ir tāds, ka 179. panta otrā daļa tā tad man šķiet, ka atbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Un tas būtu īsumā viss.

G. Kūtris.

Paldies. Sāksim ar jautājumu uzdošanu, ko uzdod lietas dalībnieki.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim būtu jautājumi?

E. Radziņš.

Paldies. Man būtībā tikai viens jautājums. Sakiet, lūdzu, vai jums ir arī viedoklis attiecībā par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lomu maksātnespējas procesā kredītiestādē, ņemot vērā to, ka FKTK lemj gan par licences anulēšanu, gan arī vienlaicīgi ir Noguldījumu garantiju fonda pārstāvis. Paldies.

A. Lošmanis.

Jā. Es šim jautājumam esmu savā atzinumā tā kā nedaudz pieskāries... un esmu paudis viedokli, ka, protams, ja mēs skatāmies uz to, cik lielai jābūt FKTK iesaistei maksātnespējas procesā, tad, protams, un kā to rāda arī ārvalstu tiesiskais regulējums, finanšu uzraugs iesaistās maksātnespējas procesā, viņš iesaistās no paša sākuma. Tātad, kā mēs zinām, maksātnespējas pieteikumu, ja viņu iesniedz, piemēram, kreditori, tā tad iziet cauri tā saucamajam FKTK sietam, kurš lemj, vai pieteikums ir tālāk virzāms vai nē... arī dzan kas attiecas uz šo jautājumu, ka FKTK ir reizē arī Noguldījumu garantiju fonda turētājs saskaņā ar Noguldījumu garantiju likumu... redziet, nu šis jautājums manā ieskatā ir vairāk, teiksim, es teiktu tā — tiesību politisks... Pati par sevi šī te sistēma, kas ir Latvijā, ka FKTK ir Noguldījumu garantiju fonda turētājs, nu... tas, manuprāt, nevarētu tikt vērtēts no tāda tīri juridiska viedokļa. Tas ir, manuprāt, vairāk tiesību politisks jautājums un es gribētu piekrist tam, ka tomēr kaut kāda, nu, teiksim, interešu konflikta, nu es negribētu teikt, ka te rastos kaut kāds interešu konflikts šajā gadījumā.

Līdz ar to, protams, mēs varam diskutēt par to, cik tas ir labi, ka FKTK ir reizē kreditors un noguldījumu uzraugs un Noguldījumu garantiju fonda turētājs. Ir valstis, kur, piemēram, šo Noguldījumu garantiju fondu tur pašu kredītiestāžu izveidots

veidojums un uzraugs tur nemaz neiesaistās. Bet šajā gadījumā es domāju, ka tā ir vairāk tiesību politiska diskusija.

E. Radziņš.

Paldies.

G. Kūtris.

Vairāk jautājumu nav pieteikuma iesniedzējiem? Saeimas pārstāvim?

G. Kusiņš.

Jā. Paldies, godātā tiesa. Man ir vairāki jautājumi.

Vispirms jau es Lošmaņa kungu pazīstu kā kolēģi Universitātē. Tad pirmais jautājums varbūt mazāk attieksies uz pašu šo atzinumu, bet uz tādu lietu, kas man, ņemot vērā, ka nākas vairākās šajās tiesas sēdēs raudzīties uz pieaicināto personu iesniegtajiem viedokļiem, tāpēc pirmais jautājums būs tāds, uz kuru es lūgtu jūs atbildēt tā ļoti pārdomāti un skaidri, lai procesa dalībniekiem būtu skaidrs. Sakiet, lūdzu, vai jums kādreiz ir bijušas izsniegtas pilnvaras pārstāvēt kādu kredītiestādi tiesiskajās attiecībās ar Krājbanku. Vai šīs pilnvaras ir tikušas izsniegtas beidzamo kaut kādu gadu laikā?

A. Lošmanis.

Nē, es te uzreiz jums no galvas nepateikšu.

G. Kusiņš.

Tātad jūs neatceraties, vai jums ir bijušas izsniegtas pilnvaras pārstāvēt kādu SIA attiecībās ar Latvijas Krājbanku un administratoru?

A. Lošmanis.

Es to neatceros... tiešām...

G. Kusiņš.

Neatceraties. Labi, paldies

Otrais jautājums. Sakiet, lūdzu, vai... jūsu atzinuma 2. lapaspusē jūs esat teicis, ka ir... arī jūs atzīstat, ka ir manāmas atšķirības... Jūs dzirdējāt arī kolēģes teikto

attiecībā uz šīm prasījuma tiesībām un izpratni par Satversmes 105. pantu. Vai jūs aizvien uzstājat, ka no šīm prasījuma tiesībām, tad izriet arī tiesības piedalīties kreditoru sapulcē? Tas bija nedēļu atpakaļ.

A. Lošmanis.

Es atceros, jā. Tieši tāpēc es arī to teicu. Es uzskatu, ka tās... no kreditora statusa izriet ne tikai mantisks prasījums prasīt parāda atmaksu, bet šajā gadījumā tur ietilpst arī nemantiska rakstura tiesības tātad lemt par sava prasījuma tālāko likteni.

G. Kusiņš.

Tātad jūs uzskatāt, ka nav pareiza tā pozīcija, ko ir norādījusi...

A. Lošmanis.

Komerbanku asociācija...

G. Kusiņš.

Jā...

A. Lošmanis.

Nē, es uzskatu, ka tā nav pareiza.

G. Kusiņš.

Paldies. Nākamais jautājums. Tas jau tika uzdots, bet nedaudz papildināt... Vai jūs uzskatāt, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija... es saprotu, ka jūs arī tā uzskatāt... ir īpašs statuss un, vai ir iespējama kredītiestādes darbība, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija uzskata, ka viņai nav iespējama darbība. Vai ir iespējama darbība...

A. Lošmanis.

Es lūgtu precizēt jautājumu. Ko nozīmē...

G. Kusiņš.

Vai ir iespējama sanācija, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija uzskata, ka nav iespējama sanācija.

A. Lošmanis.

Finanšu un kapitāla tirgus komisija vērtē konkrētu sanācības plānu.

G. Kusiņš.

Jā... Vai ir iespējama, ja viņa saka, ka nē... tad vai sanācija ir iespējama?

A. Lošmanis.

Jūs domājat pēc pašreizējā regulējuma vai pēc kāda hipotētiska...

G. Kusiņš.

Vispār... Jūs norādījāt, kā es sapratu, ka arī Vācijā tiek iesaistīta.

A. Lošmanis.

Jā, protams. Tātad... protams, ka šajā gadījumā un arī, teiksim, Igaunijā ir viennozīmīgi pateikts, ka šāda veida plāni... viņi stājas spēkā tikai pēc uzrauga akcepta.

G. Kusiņš.

Paldies. Tātad nepieciešams uzrauga akcepts.

A. Lošmanis.

Protams. Es to esmu arī apgalvojis atzinumā.

G. Kusiņš.

Atzinuma 3. lapā ir norādīts, ka jūs esat vērtējis arī citu valsti praksi. Un par šo citu valstu praksi ir norādīts... tas ir atzinuma 3. lapaspusē...

A. Lošmanis.

Jā, šeit Vācija bija minēta.

G. Kusiņš.

Jā... un nedaudz es atradu vēl vienā citā lapaspusē jūs pieskārāties Igaunijai. Sakiet, lūdzu, ai jūs esat vērtējis citas valstis? Piemēram, Austrijas regulējumu, kas bija pieejams vācu valodā...

A. Lošmanis.

Jā, es esmu vērtējis, jā. Par Austriju es apzināti noklusēju tāpēc, ka es neuzskatīju, ka tas varbūt ir īpaši interesanti. Bet nu tomēr. Kas attiecas uz Austriju, tad Austrijas tiesiskais regulējums balstās uz šo te principu, ko es jau minēju. Tātad ir piemērots vispārējais maksātnespējas regulējums... un tātad līdz ar to, teiksim, runāt par to, ka tur ir tieši tā noteikts, ka tur kreditoriem nav nekādas tiesības, es tātad to tā neredzu.

G. Kusiņš.

Lietas materiālos bija Finanšu un kapitāla tirgus komisijas viedoklis un pētījums, ka Austrijā netiek sasaukta kreditoru sapulce.

A. Lošmanis.

Man to ir grūti komentēt.

G. Kusiņš.

Jūs tikai Vācijā...

A. Lošmanis.

Es tomēr šo apgalvojumu vērtētu piesardzīgi.

G. Kusiņš.

Bet tad... Vācijā ir kreditoru sapulce jeb nav kreditoru sapulce pie sanācības? Es atvainojos... Austrijā... ir kreditoru sapulce vai nav? Jeb jūs neesat pētījis?

A. Lošmanis.

Es zinu tikai to, cik nu man izdevās noskaidrot... tātad, lai gan teiksim tā... es vienkārši to biju spiests darīt, vai es to izdarīju pēc tā, ko es te dzirdēju... Austrijā diskusija ir par to, vai ir veidojamas atsevišķas kredītiestāžu maksātnespējas tiesības. Un līdz ar to tas nozīmē to, ka līdzšinējā... tātad viņi piemēro vispārējo kredītiestāžu... vispārējo maksātnespējas regulējumu, kas paredz kreditoru sapulces iesaistīšanu. Protams. Tas ir mans redzējums. Tas, protams, ir atkarīgs arī no interpretācijas.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies. Jūs uzskatāt, ka Austrijā ir.

Nākamais jautājums. Nedaudz precizējot jūsu atzinumu. Patiešām es rūpīgi iepazīnos, izmantojot iespēju. Sakiet, lūdzu, 3. lapaspusē jūsu atzinumā ir norādīts, ka.. pirmā garā rindkopa un beidzamais teikums... “tādu izšķirošo lēmumu par sanāciju pieņem kreditoru sapulce”. Ko jūs saprotat ar vārdiem “izšķirošo lēmumu”? Vai Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lēmums nav izšķirošs lēmums?

A. Lošmanis.

Tas nozīmē, ka... Es gribētu te ieviest zināmu skaidrību, lai vienkārši izvairītos no tādām interpretācijām nevajadzīgām.

Runa gāja par to, ka tātad mūsu likumā tātad ir teikts, ka tātad lēmumu par kredītiestādes sanāciju pieņem administrators. Ja tā tēlaini izsakās, tad starta šāviens ir atkarīgs no administratora. Mans viedoklis ir, ka šim starta šāvienam ir jābūt no kreditoru sapulces nevis no administratora. Kā jau es minēju, tātad šāda funkcija izlemēt par to, vai būs sanācija vai bankrots, tātad ir neraksturīga vispārējam maksātnespējas procesam... Administrators šādas lietas vispārējā maksātnespējas procesā tik būtiskas lietas nelemj.

G. Kusiņš.

Bet tas izšķirošais lēmums... tas starta šāviens...

A. Lošmanis.

Tas ir starta šāviens... Protams, ar to sākas šī te procedūra. Es nenoliedzu... es saprotu jautājumu, jūs vēlaties it kā nostādīt... nu, apmēram pateikt tā: nu ja jau FKTK nosaka, vai būs tā sanācija vai nebūs, tad nu nemaz tik būtiska tā kreditoru sapulce šeit nav, ja?

G. Kusiņš.

Nu, tas ir jūsu pieņēmums.

A. Lošmanis.

Nu es tā vienkārši saprotu jūsu jautājumu.

G. Kusiņš

Tātad jūs ar “izšķirošo lēmumu” saprotat, ka tas ir starta šāviens.

A. Lošmanis.

Nu tas... jā... Ar to sākas, teiksim, šī procedūra. Manā ieskatā tā tam būtu jābūt. Jo, protams, ne jau FKTK... mēs nevaram piešķirt... jo FKTK nevada kredītiestādi, tajā skaitā viņa arī nevada kredītiestādi maksātnespējas procesā. Priekš tam ir citas institūcijas, FKTK ir tikai uzraugs. Un galu galā, protams, ir jāņem vērā... Mēs zinām, ka Kredītiestāžu likumā... mēs nevaram teikt, piemēram, ka... piemēram, ka FKTK dibina kredītiestādi, izsniedzot licenci. Tas būtu nepareizs apgalvojums. Dibina dibinātāji, bet FKTK pasaka, vai viņi drīkst dibināt. Te ir tā... Vai mēs varam līdz ar to uzskatīt, ka FKTK arī ir dibinātājs? Manuprāt, ka nē.

G. Kusiņš.

Jā... Tad jūsu atzinumā mēs nonākam pie tā, ka tas ir izšķirošais šāviens un tas subjekts, cik es saprotu, ir kreditoru sapulce. Šobrīd mēs spriežam par personu individuālām konstitucionālām tiesībām. Sakiet, lūdzu, vai kreditoru vēršanās pie administratora arī nav starta šāviens tādā tēlainā salīdzinājumā, kā jūs minējāt... ka kreditori vēršas pie administratora. Mēs dzirdējām nedēļu atpakaļ, ka bija septiņi dažādi priekšlikumi gan no kreditoriem, gan no citiem. Vai tie nav starta šāviens? No individuāliem kreditoriem... Jo šeit ir cits subjekts.

A. Lošmanis.

Redziet, likums jau neparedz to, ka jebkādā veidā... kā administrators oficiāli izklāsta savu redzējumu un sniedz priekšlikumus. Tas, ko tagad... kas notiek, protams, mēs varam teikt, ka likums to neaizliedz, bet tajā pašā laikā likums arī neparedz skaidru šo te procedūru. Jo mēs jau zinām to, ka kreditori var galu galā arī neuzzināt to, ko tad īsti administrators ir izpētījis un kāds tad ir viņa redzējums par uzņēmuma, par bankas tālāko likteni.

G. Kusiņš.

Bet sakiet, tad atbilstoši šobrīd spēkā esošajam regulējumam Latvijā tad kreditoriem ir tiesības... Sakiet, lūdzu, vai Vācijā kreditoriem ir tiesības bez kreditora sapulces vērsties pie administratora? Šeit jūsu citētajā likumā... Vācijas regulējumā...

A. Lošmanis.

Nu, uz to, teiksim, tā... Visticamāk, ka ir tiesības... jā...

G. Kusiņš.

Jūs varat norādīt atbilstošo...?

A. Lošmanis.

Es nevaru to norādīt. Nē...

G. Kusiņš.

Bet tad ir jautājums attiecībā arī uz Vācijas normatīvo regulējumu, kuru jūs esat pētījis. Sakiet...

A. Lošmanis.

Tik tālu, cik tālu tas saistās ar šo lietu.

G. Kusiņš.

Jā... Sakiet, lūdzu, Vācijā kura institūcija lemj par kreditoru sapulces dibināšanu?

A. Lošmanis.

Kā tas ir — par dibināšanu? Kreditoru sapulce pati par sevi pastāv.

G. Kusiņš.

Vācijas likuma 74. pantā tas ir rakstīts. Vai, jūsuprāt, tam ir kāda izšķiroša nozīme šajā lietā?

A. Lošmanis.

Pirmkārt, tas ir... ja jūs runājat par Maksātnespējas likumu...

G. Kusiņš.

Tieši tā.

A. Lošmanis.

Tātad dibināšanas... tātad kreditori tiek apzināti un tad administrators viņus sasauc.

G. Kusiņš.

74. pantā ir, ka tiesa... ja es nemaldos...

A. Lošmanis.

Jā, nu bet ne jau tā, ka “dibināšana”... kā jūs to izteicāties...

G. Kusiņš.

74. panta teksts ir diezgan skaidrs.

A. Lošmanis.

Nu, un kāds viņš ir?

G. Kusiņš.

Nu es varētu jums iesniegt.

A. Lošmanis.

Jā, varbūt vēlāk.

G. Kusiņš.

Paldies. Vēl jautājums. Tas nebija jūsu atzinumā, bet sakiet, lūdzu, jūs pieminējāt to Vācijas regulējumu... Sakiet, lūdzu, vai šis Vācijas regulējums ir radies nu kaut kādu vēsturisko apstākļu dēļ, piemēram, kāds Vācijā ir apstrīdējis, kad Vācijā bija tieši tāpat kā Latvijā un tad kāds ir vērsies Vācijas konstitucionālajā tiesā un tiesa atzinusi, ka nav pareizi un izveidojusi šādi. Jeb arī jūs vienkārši skatījāties, kā ir Vācijā, vērtējot tikai normatīvo aktu tekstu?

A. Lošmanis.

Redziet, Vācijā ir maksātnespējas likums... pirmkārt sāksim ar to, ka Vācijā maksātnespējas tradīcijas ir stipri lielākas nekā pie mums un tātad šis likums ir stipri vecāks. 1999. gadā Vācijā tika veikta maksātnespējas tiesību reforma. Tika pieņemts jauns Maksātnespējas likums, uz ko es šeit arī esmu atsaucies. Un tātad pa lielam tam

nav bijis nekāda sakara ar kredītiestādēm, jo, kā jau es teicu, tā tad ir daži tikai noteikumi, kas atrodami Vācijas Kredītlikumā, kur ir noteikta uzrauga kompetence. Tā tad teikt, ka te būtu kāds sakars ar kredītiestādēm, te tāda nav. Vienkārši tas ir tradicionāls Vācijas regulējums. Tas ir arī... teiksim, kreditoru sapulces kompetence bija noteikta arī īpaši pie sanācības, kā jau es teicu, arī 2007. gada likumā.

G. Kusiņš.

Tad vēl ir... cik es saprotu, tad tas jūsu secinājums balstās uz tādu konstrukciju: Latvijā ir šādi, kā šobrīd likumā ir noteikts, Vācijā ir citādi, līdz ar to Latvijas regulējums neatbilst Latvijas Satversmei.

A. Lošmanis.

Nē, tā es gan neesmu teicis. Es esmu centies... ja jūs esat lasījis atzinumu, es esmu arī centies tā tad pateikt to, ka ir zināmas... ir tiesības kreditoriem un salīdzinājumā... es nesalīdzināju ar Vāciju, es salīdzināju ar to tiesisko regulējumu, kas bija paralēli spēkā Kredītiestāžu likumā.

G. Kusiņš.

Bet viens bija Vācija.

A. Lošmanis.

Nē, par Vāciju neiet runa. Es teicu, ka es salīdzināju ar iepriekšējo tiesisko regulējumu, kas bija Latvijā. 2007. gada Maksātnespējas likums.

G. Kusiņš.

Jā, bet tas jau šobrīd vairs nav spēkā.

A. Lošmanis.

Jā, tas vairs nav spēkā. Bet viņš bija spēkā uz to brīdi, kad bija spēkā arī šis te sanācības regulējums. Tādā veidā... es tā neesmu rakstījis atzinumā, ka, ja Vācijā ir tā, ka tad līdz ar to tā ir jābūt. tā tur nav rakstīts.

G. Kusiņš.

Tad nedaudz no tā, ko jūs arī šobrīd izteicāt. Jūs teicāt, ka regulējuma mērķis ir tikai kreditoru intereses... šis maksātspējas procesa mērķis ir tikai kreditoru intereses un kreditoru prasījuma apmierināšana. Sakiet, lūdzu, vai tad kredītiestāžu maksātspējas procesā nav vēl kaut kas papildus? Jūs teicāt, ka to nevar pretnostatīt...

A. Lošmanis.

Jā, es teicu, protams, ka...

G. Kusiņš.

Es uzdošu varbūt jautājumu līdz galam. Vai, jūsuprāt, pie kredītiestādēm nav vēl kaut kāds papildu mērķis jeb pie kredītiestādēm ir tikai un vienīgi kreditoru intereses?

A. Lošmanis.

Pie kredītiestādēm ir kreditoru intereses, protams...

G. Kusiņš.

Vai tikai?

A. Lošmanis.

Ne tikai. Nu, ja jūs domājat šo valsts finanšu stabilitāti, tad, protams... Bet tāad es vēlreiz uzsveru, ka es nedomāju, ka šie divi mērķi ir savā starpā pretnostatāmi tādā veidā, ka, teiksim, finanšu stabilitātes vārdā, teiksim, būtu kaut kādā veidā jāapcērp kreditoru tiesības.

G. Kusiņš.

Tad jūsu atzinumā bija norādīts, ka tiek izslēgtas... tas ir 6. lapaspusē... jāliedz tiesības lemt par maksātspējas stāvokļa risinājumu. Tas ir 6. lapaspusē... astotā rindiņa no apakšas. Varbūt atradīsiet... Astotā rindiņa no apakšas... "ziņā, ka kreditoriem, lai nodrošinātu valsts finanšu stabilitāti, būtu jāliedz tiesības lemt par maksātspējas stāvokļa risinājumu".

A. Lošmanis.

“No iepriekš teiktā izriet, ka nav nepieciešamības pretnostatīt kredītiestādes darbības tiesiskā regulējuma mērķi...”

G. Kusiņš.

Jā, to mēs izrunājām...

A. Lošmanis.

“...tādā ziņā, ka kreditoriem būtu jāliedz tiesības lemt par maksātnespējas stāvokļa risinājumu...”

G. Kusiņš.

Jā, sakiēt, lūdzu, vai tiek izslēgtas kreditoru tiesības lemt par maksātnespējas stāvokļa risinājumu, ja administrators atzīst, ka sanācija būtu veicama.

A. Lošmanis.

Nu, tā tad, protams, nē... šajā aspektā nē. Protams, ka nē. Jo tā tad kreditori, ja... ja administrators uzskata, ka sanācija ir veicama, tā tad līdz ar to kreditori, protams, arī... kreditori vai nu balso “par” vai “pret”.

G. Kusiņš.

Vai arī noraidoši...

A. Lošmanis.

Var arī noraidīt, jā...

G. Kusiņš.

Jā, to jūs bijāt norādījis. Sakiēt, lūdzu, nu jūs esat speciālists kolēģis... sakiēt, lūdzu, jūs salīdzinot šos divus procesus.. šo vispārīgo maksātnespējas procesu, kas ir jau plaši izplatīts un to, kas paredzēts šajā likumā... Sakiēt, lūdzu, termiņu ziņā... Vai vispārīgais maksātnespējas process dod kaut kādu lielāku ātrumu? Ir ātrāks? Dod kaut kādus labākus rezultātus? Lietas materiālos bija kaut kādi tādi fakti un arī nedēļu atpakaļ izskanēja, ka tas ir ilgāks termiņš. Vai jūs varat apstiprināt vai noliegt šo?

A. Lošmanis.

Pēc vispārējā, es teiktu... protams, ka termiņi šeit ir garāki tajā ziņā. Bet jautājums par to, vai šāds “ja” būtu kreditoru sapulcē šajā gadījumā, kā es to uzskatu... termiņa jautājums ir diezgan, teiksim tā... ir diezgan viegli atrisināms. Un, kā jau es minēju, sapulču sasaukšana, kā tas jau izskanēja vienā iepriekšējā Satversmes tiesas lietā attiecībā uz akcionāru sapulcēm, tātad tas nebūtu tas izšķirošais šajā gadījumā. Tātad termiņus var saīsināt.

G. Kusiņš.

Sapulču sasaukšana nebūtu izšķirošais...

A. Lošmanis.

Termiņu jautājumā es domāju.

G. Kusiņš.

Ā... termiņu jautājumā nav izšķirošais.

Un visbeidzot. Jūs teicāt, ka jūs nevērtējāt šos te apgabaltiesas nolēmumus. Tur bija kaut kāds īpašs nolūks, jo šie nolēmumi bija maijā, bet jūsu dokuments ir iesniegts... ja šeit ir pareizi norādīts, 8. augustā.

A. Lošmanis.

Jā...

G. Kusiņš.

Vai tur bija īpaši kaut kas...

A. Lošmanis.

Tur nebija absolūti nekāds īpašs nolūks un man ar šo lietu nav nekāda sakara. Kā jau es teicu, es vērtēju tikai to, ko man Satversmes tiesa ir atsūtījusi. Un Satversmes tiesa man atsūtīja pieteikumu un Saeimas atbildes rakstu. Es tiešām nezinu, vai man ir pienākums...

G. Kūtris.

Pieaicinātās personas tiesas procesā netiek iepazīstinātas ar pārējiem lietas materiāliem. Tiek prasīts viņu viedoklis, zinot problēmu.

G. Kusiņš.

Jā, bet tas jautājums bija vairāk... nedēļu iepriekš... tad Lošmaņa kungs bija klāt šeit...

G. Kūtris.

Jā jūs dzirdējāt... *(runā visi reizē)*

A.Lošmanis.

Es neesmu lietas dalībnieks. Un es nezinu, vai šie spriedumi... vai šie nolēmumu ir publiski pieejami. Man viņus neviens nav rādījis un es arī, teiksim, procesuāli es arī nevaru ar viņiem iepazīties.

G. Kusiņš.

Un visbeidzot. Pēdējais jautājums, kas izrietēja no jūsu pašreiz pateiktās frāzes. Jūs teicāt, ka jums nav nekāda sakara. Sakiet, lūdzu, tā ir tieši tāda paša pozīcija, kā jūs teicāt iepriekš, ka jums nav bijis nekāda sakara... ka jūs neatceraties... Jo jūs neatceraties, tā ir viena pozīcija, bet, ka jums nav nekāda sakara, ir cita pozīcija.

A. Lošmanis.

Nē... tajā ziņā, ka man nav bijis nekāda procesuāla statusa šajā konkrētajās lietās... ja jūs to gribējāt noskaidrot... Nē, man nav.

Jo jūs uzdevāt jautājumu apmēram tā: vai man vispār kaut kad ir bijis sakars ar Krājbanku?

G. Kusiņš.

Vai jums ir bijušas izsniegtas kādas pilnvaras...

A.Lošmanis.

Jūs to vērtējat uz leju... Es arī... cik es atceros, nē.

G. Kusiņš.

Cik jūs atceraties...

A. Lošmanis.

Cik es atceros, tad nē. Kas attiecas uz šo konkrēto lietu, pavisam viennozīmīgi — nē.

G. Kusiņš.

Paldies Nav jautājumu.

G. Kūtris.

Paldies

Tiesnešiem ir jautājumi? Viens jautājums. jūs runājāt par tiesību uz īpašumu aizskārumu. Tur jūs analizējāt, ka šo tiesību aizsardzības, tā teikt, saudzējošāks līdzeklis būtu, ja jebkurā gadījumā kreditoru sapulcei būtu tiesības lemt par iespējamo risinājumu — sanāciju vai uz bankrotu. Sakiet, lūdzu, ja šajā pašā procesā saglabājas gan administratora lēmuma nozīme, gan komisijas kā uzrauga lēmuma nozīme... Kāda būtu nozīme kreditoru sapulces lēmumam, teiksim, virzīt sanāciju, bet ja šie abi pārējie saka “nē”.

A. Lošmanis.

Es varbūt nedaudz precizēšu. Es biju to domājis tā, ka manā ieskatā administratoram šeit... nu, teiksim, tas īstais lēmumu pieņēmējs pēc vispārējā maksātnespējas principiem un tiesiskā regulējuma tam jābūt kreditoru sapulcei. Administratoram šeit ir vairāk atzinuma sniegšanas nozīme, tātad viņš sniedz atzinumu un sniedz ieteikumus kā profesionālis, kas ikdiena stādā ar šo konkrēto maksātnespējīgo uzņēmumu.

Es uzskatu, ka šajā gadījumā administratoram ir jābūt nevis šīs te lēmuma pieņemšanas tiesībām, bet ieteikuma tiesībām. Tātad lēmumu pieņemtu kreditoru sapulce, kuru tālāk kontrolē FKTK, protams.

G. Kūtris.

Bet jūs piekritīsiet tam ka kreditoru sapulce, vai arī kreditori atsevišķi ņemot, ne vienmēr būs speciālisti kredītiestāžu jeb finanšu tirgus jautājumos, lai zinātu par iespējamo sanāciju vai... kā saka, perspektīvi.

A. Lošmanis.

Jā, bet redziet, manā ieskatā tas īsti nav arguments, jo tādā gadījumā mēs varam teikt, ka arī, teiksim, akcionāri arī bieži vien īpaši publiskās sabiedrībās nav uzskatāmi par, teiksim... par profesionāliem sabiedrības pārvaldības lietās, finansēs. No vienas puses, teiksim tā... tas manā ieskatā īsti nav arguments. Tomēr, ja... protams, nevar būt tā, ka kreditoru sapulce pieņem lēmumu vienkārši un tā uz "urrā", tā maigi izsakoties... bez jebkāda pamatojuma. Šim pamatojumam ir jābūt un tas, protams, ir administratora darbības rezultāts. Tātad viņa atzinums un viņa redzējums par šo. Bet to galveno šo "jā" vārdu vai "nē" vārdu pasaka kreditoru sapulce un es domāju, ka šeit īsti... tas nebūtu tā pamatoti teikt... ka personiskās īpašības neļautu viņam lemt par savu īpašumu.

G. Kūtris.

Sakiet, lūdzu, tas var nedaudz skart atbilstību 92. pantam par tiesībām uz tiesu. Ja gadījumā administrators un komisija ir izlēmuši virzīt uz bankrotu, ne sanāciju... atbilstoši mūsu šībrīža regulējumam, kur kreditoru sapulcei nav nekāda teikšana... Sakiet, lūdzu, vai kreditoriem, apstrīdot administratora izvēlēto virzību, tātad administrators vēlas virzīt uz bankrotu, komisija atbalsta, lieta nonāk tiesā, tiesai jālemj par bankrota procedūras uzsākšanu... Vai kreditoru tiesības apstrīdēt administratora rīcību un prasīt tiesai izvērtēt šāda lēmuma pareizību, neatrisinātu šādu iespēju?

A. Lošmanis.

Mans viedoklis ir tāds... un vērtējot arī iepriekš, jo bieži vien izskan šāds arguments, ka teiksim, kaut kādu tiesību neesamība tiek, vai viņu būtisks ierobežojums, tiek kompensēts ar iespēju apstrīdēt vai prasīt zaudējumu atlīdzību un tamlīdzīgi. Manā ieskatā, ka šajā gadījumā tas tomēr nebūtu līdzvērtīgs kompensējošs mehānisms. Manuprāt, ir tā, ka vai nu tās tiesības ir, vai nu viņas nav. Bet nu nevar gluži... manā ieskatā... pateikt, ka, ja piemēram, tiesību nav, bet ir kaut kādi citi

līdzekļi, kas ir, teiksim, apstrīdēšana un tamlīdzīgi... ka tie pilnvērtīgi to kompensē. Manā ieskatā tas tā nav.

G. Kūtris.

Jautājums. Tiesnese Krūma.

K. Krūma.

Es varētu vēl paturpināt. Kā, jūsuprāt, teiksim, tās tiesības, kas kreditoriem ir gan iesniegt sanācijas plānu administratoram, gan saņemt no Noguldījumu garantiju fonda atpakaļ kaut kādu naudu, kas viņiem tiek garantēta, gan, teiksim, saglabāt prasījuma tiesības... Vai tie arī nebūtu uzskatāmi par tādiem saudzējošiem līdzekļiem īpašuma tiesību aizsardzībā?

A. Lošmanis.

Redziet, kas attiecas uz Noguldījumu garantiju fondu, tad mēs zinām to, ka Noguldījumu garantiju fonda izmaksu apmērs ir ierobežots. Tātad jebkurš kreditors... jebkuram kreditoram ir tiesības uz 100 tūkstošu... summu, kas ir adekvāta 100 tūkstošiem eiro saskaņā ar šo likumu. Taču runa ir par tādiem kreditoriem, kuru prasījumu apmēru ir lielāki. Un līdz ar to mēs nevaram... manā ieskatā... īsti nav pareizs arguments un nevarētu teikt, ka ja jau ir lielāka summa, tad tu, kreditor esi... tad, lūdzu apmierinies ar šiem simt tūkstošiem, ko tu no valsts dabūsi jebkurā gadījumā... Praktiski jau... es varbūt paturpināšu savu domu, tātad par šo kreditoru iesaisti. Pašreizējais tiesiskais regulējums faktiski noved pie tā, ka šo kreditoru manā ieskatā ir ļoti maz. Un līdz ar to vēl jo vairāk šī problēma tā kā samazinās. Faktiski paliek bieži vien šie lielie kreditori, institucionālie kreditori, kuri attiecīgi var tātad tikt iesaistīti šajā te lēmumu pieņemšanā. Protams, kolīdz runa neiet par mazajiem kreditoriem, līdz simt tūkstošiem eiro, jo viņiem prasījuma tiesības zūd saskaņā ar Noguldījumu garantiju likumu... tātad šie prasījumi tiek cedēti attiecīgi Finanšu un kapitāla tirgus komisijai un līdz ar to tur problēma nerodas par šāda veida kreditoriem. Runa ir tieši par šiem kreditoriem, kuriem ir virs simt tūkstošiem un es uzskatu, ka viņu tiesībām ir arī jābūt aizsargātām.

G. Kūtris.

Vēl ir jautājumi? Pieteikuma iesniedzējiem jautājums. Lūdzu!

S. Anča.

Man īstenībā ir jautājums, kas man neliek visu laiku mieru... jau pagājušajā reizē, bet nu es izmantoju jūs, ka jūs esat tā kā tāds neatkarīgāks no visiem... Es gribu jums pajautāt. Tas ir tāds filozofiskas dabas jautājums, kādu parasti laikam neuzdod, bet, ja nu reiz es šeit esmu, es gribu to uzdot. Sakiet, vai jums liekas, ka tas ir godīgi, ka valstij ir pirmās rokas tiesības saņemt šo atgūto naudu... Es pagājušo reizi, kas mani ļoti aizskāra... ir tas, ka man tiek uzskatīts komercrisks... labi, es pieņemu, man bija komercrisks... Bet es uzskatu, ka valsts arī ar kaut ko nav izpildījusi savas attiecības ar mani. Tātad, ja mēs neesam abi divi kaut ko izdarījuši, tad man liekas, ka pēc godīguma principiem, visi ciešam vienlaicīgi. Kāpēc valstij ir pirmās nakts tiesības uz to, ko atgūst tagad to naudu?

A. Lošmanis.

Paldies par jautājumu. Jā, nu es saprotu, ka tas jautājums attiecas uz to daļu, par ko Satversmes tiesa lietu neierosināja. Bet nu tomēr... Es jau teicu tātad, ka jautājums par to, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija kā uzraugs kļūst par ļoti lielu kreditoru, kam tiek garantētas šīs te tiesības. Faktiski tie ir pirmās kārtas kreditori, kuri saņem kaut ko pirmajā kārtā pie bankrota procedūras. Protams, to var vērtēt dažādi. Taču no otras puses, man ir jāatzīmē arī tas, ka savulaik arī Eiropas Kopienų tiesa bija uzsvērusi attiecībā uz noguldījumu... diemžēl man tas ir jāuzsver... no pieteicēja viedokļa, ka Eiropas Kopienų tiesa savulaik bija uzsvērusi, ka noguldījumu garantiju sistēmas, kā viņas strādā... Tātad viņu mērķis ir nevis, kā izrādās, noguldītāju interešu apmierināšana, bet izrādās, ka viņas tas primārais mērķis ir valsts finanšu stabilitātes nodrošināšana. Un līdz ar to no šī viedokļa raugoties noguldījumu garantiju sistēma tātad ir... teiksim, tā, vairāk vērsta tieši ... tātad tas noguldītāju aizsardzības moments it kā pēc šī konkrētā nolēmuma tā kā parādās otrajā plānā.. Nu, protams, mēs varam diskutēt, cik tas ir labi vai pareizi, bet nu tā tas diemžēl ir.

S. Anča.

Labi, bet man ir vēl viens jautājums. Un tad es vairs neko nejautāšu.

Valsts finanšu stabilitāte. Bet vai jums liekas, ka tas, ka tagad cilvēkiem, kuri ar savu darbu ir nopelnījuši naudu, ja viņi to naudu neatgūst... vai jums liekas, ka tas tālākā nākotnē nodrošina valsts finanšu stabilitāti? Patiesībā, visi jau skatās uz šo

notikumu, uz to, vai man ir vērts strādāt Latvijā vai nav vērts strādāt... vai man ir vērts stiprināt viņas finanšu stabilitāti, ja es tieku apzagta.

A. Lošmanis.

Jā, es saprotu. Ir lieta tāda, ka šī te... protams, nevar runāt, no otras puses, par finanšu stabilitāti kā par kaut kādu abstraktu jēdzienu, jo tie finanšu stabilitātes... finanšu sistēmas elementi mēs esam katrs no jums un arī, protams, arī noguldītājs ar savu naudu, kurš ir aiznesis viņu uz banku un viņu noguldījis tur. Tas arī, protams, ir... no tā viedokļa es jums absolūti piekrītu. Un, teiksim tā... protams, ir jāraugās arī uz to, cik efektīvi strādā uzraudzības sistēma katrā konkrētajā valstī. Mēs varam, protams,... bet tas nebūtu šeit vietā, diskutēt par to, cik labi vai slikti banku uzraugi ir rīkojušies konkrētajā gadījumā. Banku uzraudzības mērķis ir tāpat garantēt šo finanšu stabilitāti, respektīvi, arī tāpat veikt šo uzraudzību tik labi, lai šādas situācijas turpmāk vispār neatkārtotos.

G. Kūtris.

Paldies. Vai kādi vēl jautājumi būtu? Paldies, Lošmaņa kungs.

Tālāk aicinām Banku augstskolas asociēto profesoru, juridisko zinātņu doktoru Jāni Grasi.

Jūsu rakstveida viedoklis lietā nebija prasīts iepriekš. Jūs esat aicināts tikai uz tiesas sēdi, bet jūs piedalījāties arī pagājušajā tiesas sēdē un tiesā skatāmo jautājumu zināt. Lūdzu, jūsu viedoklis par šo divu apstrīdēto normu ietekmi uz cilvēku tiesībām, kas Satversmē ir ierakstītas. Lūdzu!

J. Grasis.

Godājamā tiesa! Godājamie lietas dalībnieki! Atvainojos par savu balsi šodien, bet mazliet manas balss saites ir ne tādas, kā parasti.

Runājot par šo lietu, ņemiet vērā, ka konkrētajā gadījumā mēs runājam nevis par parastu tiesību subjektu, bet tomēr par finanšu tirgus dalībnieku. Un, manuprāt, viens no galvenajiem vārdiem, kas to raksturo, ir finanšu tirgus stabilitāte.

Līdz ar to, runājot par sanācību, protams, kā tādu, tad, manuprāt, no finanšu tirgus stabilitātes viedokļa sanācija ir viens no labākajiem risinājumiem – gan no uzticības viedokļa bankām, gan arī kopumā no sistēmas viedokļa.

Runājot par konkrēti Latvijas likumu... Kredītiestāžu likumu... par šīm sadaļām par bankrotu un par sanāciju... Te tika iepriekš jau minēta citu valstu pieredze un prakse. Lai cik nebūtu mums līdzīgi gan komercregulējums, gan arī, pieņemsim, regulējums uz maksātnespēju, tomēr katrai valstij ir savas īpatnības un ņemiet vērā, ka piemēram, Baltijas valstīs ir tā, ka tomēr šajos speciālajos likumos, kas viens ir banku darbība, otrs kredītiestāžu... šis regulējums par maksātnespēju ir pietiekoši liels.

Kāda ir Latvijas īpatnība? Likumdevējs ir paredzējis tomēr pietiekošu lomu arī kreditoru sapulcei. Kā te tika minēts, tad daudzās valstīs patiešām viss tiek pieņemts bez kreditoriem. Latvijas īpatnība — ka tomēr mēs esam paredzējuši, ka kreditoriem ir sava teikšana daudzos gadījumos. Kā jau te tika minēts, šajā pašā 179. panta pirmajā daļā, piemēram, par sanācijas plāna piemērošanu mēs prasām kreditoru viedokli. Tāpat arī par jebkura izmaiņām attiecībā uz šo pieņemto plānu mēs prasām arī kreditoru piekrišanu.

Ja mēs paskatāmies uz šo Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmo daļu, un paskatāmies sistēmiski, kā tad mēs interpretējam saistībā ar sanāciju... tad, manuprāt, šis te pirmais teikums, “lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators”, viņš krīt ārā no kopējā konteksta, jo, ņemiet vērā... lielākais smagsvars jebkura lēmuma pieņemšanā ir FKTK kā sektora uzraugs. Un, ja mēs paņemam citus... teiksim, paņemam pēc piemēra lēmumu par sanācijas piemērošanu, sanācijas plānu un turpmākos lēmumus par grozījumiem šajā plānā... Tātad iesniedz FKTK kā priekšlikumu. Jau mans kolēģis Lošmanis minēja, ka būtībā administratora galvenie pienākumi ir sniegt atzinumus un sagatavot priekšlikumus. Tāpēc manā skatījumā 179. panta pirmajai daļai bija jābūt pavisam savādāk noformulētai, ka administrators iesniedz savu lēmumu par sanācijas piemērošanu un sanācijas plānu FKTK un kreditoru sapulces apstiprināšanai. Tas, manuprāt, ja mēs skatāmies sistēmiski visu šo nodaļu, būtu pareizais formulējums.

Ir grūti pateikt, kāpēc šajā gadījumā, kur jāatzīst pēc ironijas, viens no pieteicējiem pats ir nobalsojis par šiem te attiecīgajiem panta punktiem... Ja mēs prasām kreditoru piekrišanu gan pie plāna apstiprināšanas, gan arī pēc tam pie iespējamiem grozījumiem šajā plānā, tad, manuprāt, man nav skaidrs, kāpēc tomēr arī, ja ir šis negatīvais priekšlikums, kāpēc tad netiek piesaistīti kreditori. Kāpēc? Tīri no lietvedības apsvērumiem. Protams, es arī daļēji biju pirmajā tiesas dienā un dzirdēju šos argumentus. Protams, KPMG izsūtīja daudz piedāvājumus potenciālajiem akcionāriem, kuri pelna (?) ar šo kapitālu un tā tālāk... bet, ņemiet vērā, ka arī

kreditori izteica savus priekšlikumus. Kāpēc šī kreditoru sapulces līdźdalība kaut vai konsultatīvā līmenī būtu nepieciešama? Redziet, tā ir pēdējā iespēja tomēr panākt sanāciju konkrētajā lietā.

Es saprotu, ka daudzi kreditori paši piesakās un iesniedz savus priekšlikumus. Citi individuāli arī prasa informāciju un mēģina rast dalību citu personu iesniegtajos sanāciju plānos. Te, teiksim, jau izskanēja pagājušā reizē, ka, piemēram, pietrūka 13 miljoni,... cik es sapratu... Tad, lūk, sanāk kreditoru sapulce, kas tiek sasaukta un attiecīgi tiek iepazīstināti kreditori ar šiem te iesniegtajiem priekšlikumiem. Un, piemēram, administrators var piedāvāt... redziet, ir viens varbūt perspektīvs plāns, bet tomēr ir nedaudz kapitāla nepietiekamība. Respektīvi, vajadzīga papildus nauda. Un tad, lūk, notiek šīs sarunas starp kreditoriem, kad... piemēram, ja ņemam vērā šīs metodes, ko izmanto, teiksim, kā prasījuma diskontēšanu, kapitalizāciju savu prasījumu... un tā tālāk... Lūk, varbūt visi kreditori kopā, kad viņi sanākuši, viņi var piekrist šiem nosacījumiem, piedāvāt citu un tamlīdzīgi... Respektīvi, es redzu šajā gadījumā kreditoru sapulci kā vēl pēdējo salmiņu, lai tomēr panāktu sanāciju attiecīgajā lietā. Un, manuprāt, tas būtu tikai lietderīgi.

Pilnīgi ignorēt šajā procesā kreditorus, ja ir negatīvs lēmums par sanāciju, manuprāt, nav pareizi un tas tomēr aizskar šo personu tiesības uz īpašumu un, manuprāt, arī nemateriālās prasības ir viennozīmīgi pieskaitāmas pie šīm kreditoru interesēm.

Tas ir mans personīgais viedoklis un es uzskatu, ka tas ierobežo šo personu tiesības uz savu noguldījumu.

Attiecībā uz šīm te tiesībām pārsūdzēt... tad manā skatījumā, pirmkārt jau, ja kreditoru piesaiste notiek lēmumu pieņemšanā, tad šis te pārsūdzēšanas jautājums vēlāk pēc tam nav aktuāls. Viņi ir ņēmuši dalību un piedalījušies attiecīga lēmuma pieņemšanā, izsakot savu viedokli.

Bet jebkurā gadījumā es domāju, ka no maksātnespējas efektivitātes, no ātruma un no lietderības viedokļa ilgstoši tiesas procesi par šiem pieņemtajiem lēmumiem nav aktuāli.

Ja galu galā ir pieņemts lēmums par sanācijas nepiemērošanu vai piemērs par šo bankrotu, attiecīgi tiesvedība var tikai pagarināt šos procesus un tikai pasliktināt attiecīgi šo finansiālo stāvokli. Un tas nenoved pie stabilitātes.

Tas ir mans personīgais viedoklis. Tāpēc uzskatu, ka šī te otrā daļa attiecīgi atbilst mūsu Satversmes 92. pantam.

G. Kūtris.

Sāksim ar jautājumiem. Pieteikuma iesniedzēji. Lūdzu!

E. Radziņš.

Jautājums man ir tikai viens. Patiešām ar skepsi parasti attiecos pret tāda jēdziena lietošanu kā “visur pasaulē” vai “nekur pasaulē”. Tas bieži vien saistās tikai ar Eiropu jeb arī ar Eiropu tādu, kāda tā bija zināma šī pasaule 15. gadsimtā bez Indijas un Ķīnas. Tad, kad jūs minējāt, ka daudzās valstīs iztiek bez kreditoru sapulces... tad ar šo jēdzienu “daudzās valstīs” bez Austrijas vēl kāda valsts ir zināma?

J. Grasis.

Arī Baltijas balstīs.... Igaunijā... kreditoru tiesības ir mazākas nekā pie mums. Mums likumā viņas ir pietiekoši plaši un jāņem vērā šī īpatnība, ka mēs paredzam kreditoru līdzdalību visu procesu pieņemšanā. Bet ņemsim vērā, ka FKTK ir lielākais smagsvars lēmumu pieņemšanā, jo viņa atbild par šo tirgu un līdz ar to, teiksim, bez FKTK faktiski neviens lēmums nevar tikt pieņemts.

E. Radziņš.

Paldies

G. Kūtris.

Saeimas pārstāvim būtu jautājumi?

G. Kusiņš.

Jā. Godātā tiesa! Ņemot vērā, ka jūs esat arī pieaicināts kā no akadēmiskās puses pārstāvis, es saprotu, ka jūs esat Banku augstskolas mācībspēks un kolēģis jurists... jūs arī nebijāt iesniedzis rakstveida viedokli un izklāstījāt savu pozīciju tikai tagad, tad es arī gribētu vispirms noskaidrot... Sakiet, lūdzu, vai jūs esat savā vārdā vai arī kādu citu klientu vārdā sazinājies ar administratoru, pārstāvot kaut kādus investorus... Vācijas, Itālijas...

J. Grasis.

Nē.

G. Kusiņš.

Neesat sazinājies. Sakiet, lūdzu... tad turpinot to jautājumu, ko minēja jau Radziņa kungs... Sakiet, lūdzu, citās valstīs tad iztiek... dažās, nenosauksim... iztiek bez kreditoru sapulces. Jūsaprāt, tad tas varētu būt kaut kāds izšķirošs apstāklis Latvijā, ka arī mums ir jāiztiek vai savukārt Vācijas piemērs ir tas izšķirošais, kāpēc mums jābūt... jo mēs redzam, ka ir valstis, kurās nav šīs kreditoru sapulces. Savukārt jūsu secinājums bija tāds, ka neatbilst Satversmes 105. pantam. Tātad īpašumtiesības Igaunijā vai Austrijā tad ir mazāk aizsargātas un neatbilst... vai kā?

J. Grasis.

Nē, nu kā jau teica kolēģis... pieteicēju pārstāvis, tad, manuprāt, šis te jēdziens “pasaules prakse” ir reizēm bezjēdzīgs, skatot vienas valsts iekšējās tiesības, skatoties uz to sistēmu, kas mums ir. Un es uzskatu, ka... tas ir mans personīgais viedoklis... ka kreditori ir viena no ieinteresētajām personām. Un attiecīgi... it sevišķi sanācijas procesā viņu loma ir ļoti nozīmīga. Protams, tas nenozīmē, ka piedaloties sanācijā un pieņemot šos te lēmumus nozīmē, ka kreditori vienmēr apmierinās savas intereses. Pieņemsim, Rīgas komercbankas gadījumā kreditori piekrita diskontēt par 50 procentiem savas prasījuma tiesības.

Es saku, ka manā skatījumā mūsu likums ir... teiksim, manuprāt, pārdomātāks nekā Austrijas likums. Jo es uzskatu, ka kreditoru dalība šajos te procesos ir visnotaļ atbalstāma un pozitīva.

G. Kusiņš.

Pārdomātāks, ja?

J. Grasis.

Es domāju, ka mums ir pārdomātāks.

G. Kusiņš

Jā. Paldies.

Un vēl pēdējais jautājums. Cik es saprotu, tad jums ir arī vairākas publikācijas un man izdevās atrast arī “Banku darbības tiesiskā vide”... šādu publikāciju, kuru 2008. gadā... un arī tiesnesis Kaspars Baloža ir recenzents... Es gribētu uzdot jums jautājumu no šīs grāmatas saistībā ar prasījuma tiesībām. Šeit jau bija diskusija par to,

vai prasījuma tiesības ir tādā pašā apmērā, vai nav. Sakiet, lūdzu, vai prasījuma tiesību apmērs šinī gadījumā arī ir izšķirošs, jo prasījuma tiesības nav samazinājušās. Tātad šie simts tūkstoši ir samaksāti, pārējā daļā prasījuma tiesības ir palikušas. Sakiet, lūdzu, vai tam ir kaut kāds izšķirošs apstāklis?

J. Grasis.

Es domāju, ka summai nav nozīmes kā tādai pēc būtības.

G. Kusiņš.

Bet prasījuma tiesības...

J. Grasis.

Ja man ir prasījuma tiesības, tad es uzskatu, ka es varu piedalīties kreditoru šajās sapulcēs.

G. Kusiņš.

Paldies. Nav jautājumu vairs.

G. Kūtris.

Jautājums tātad attiecībā uz īpašumtiesību ierobežošanas daļu. Jautājums par samērīgumu. Tātad, cik es sapratu, jūs piedāvājat, ka nebūtu slikti, ja kreditoru sapulci tomēr iesaistītu šajā procesā. Tas ir... tā kā sanācijas procesā jau ir iesaistīti, kreditoru sapulcei vajadzētu būt arī pie izvēles pretējā virziena, tas ir, pie nepiemērot sanāciju. Jautājums līdzīgs, kā iepriekš pieaicinātajai personai Lošmaņa kungam: kāds būtu svars kreditoru sapulces lēmumam, ja administrators saka, ka es nesaskatu iespēju bankas turpmākai dzīvotspējai, lai arī investīcijas atbilstu... Tā kā pagājušajā sēdē administrators teica, ka nauda varbūt būtu, bet perspektīvas nav. Un arī uzraugs, komisija, saka tā: mēs uzskatām, ka nevajag. Bet kreditoru sapulce saka, ka mēs uzskatām, ka vajag.

J. Grasis.

Nu, kā jau es minēju, tad, protams, šajā procesā vislielākais svars vienmēr būs FKTK. Pat ja kreditori piedāvā, teiksim, fantastisku kaut kādu savu biznesa plāna attīstību, nākotnes perspektīvu un tā tamlīdzīgi... ja FKTK saskatīs tajā problēmas,

tad, protams, šis plāns nebūs apstiprināms. Bet katrā gadījumā... šajā gadījumā kreditori, izmantojot savas Satversmes dotās tiesības aizsargāt savu īpašumu, attiecīgi var piedāvāt savu risinājumu, papildus ieguldījumu un tamlīdzīgi.

Es saskatu šo... Protams, es piekrītu, ka FKTK lēmumam ir lielāka nozīme, jo viņi ir uzraugs. Bet šajā gadījumā tā tad mēs nepārkāpjām kreditoru tiesības būt iesaistītiem šajā procesā, piedāvāt savu papildus kapitālu, ja tas nepieciešams un tamlīdzīgi.

G. Kūtris.

Paldies. Un otrs jautājums. Lai gan šajā lietā mums nav... šī lieta nav ierosināta par komisijas vienlaicīgi kā vienas no kreditoriem tiesībām... bet jautājums ir attiecībā uz sanācības vai bankrota procedūras izvēli. Sakiet, lūdzu, kā finanšu tiesību speciālists... vai tas, ka komisija vienlaicīgi ir fonda turētājs, varētu ietekmēt viņas kā uzrauga lēmumu, kādā virzienā virzīties kredītiestādei maksātnespējas procesā?

J. Grasis.

Manā skatījumā, nē. Šeit nav interešu konflikta.

G. Kūtris.

Nevarētu būt interešu konflikts. Paldies.

Vēl ir jautājumi? Jautājumu nav.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim?

E. Radziņš.

Sakiet, lūdzu, tīri teorētiskas dabas jautājums. Sakiet, lūdzu, jēdziens "sistēmiski nozīmīga kredītiestāde". Kādi ir kritēriji, kurā brīdī kredītiestāde kļūst par sistēmiski nozīmīgu? Paldies.

J. Grasis.

Manā skatījumā mūsu šajā tiesas procesā mēs neskatām, vai valstij bija jāglābj šī te banka no sistēmiskuma viedokļa. Līdz ar to, man ir par to savs viedoklis, bet es uz šo jautājumu neatbildēšu, jo, manuprāt, tas nav attiecībā uz konkrēto lietu... atbilstību Satversmei un tamlīdzīgi.

G. Kūtris.

Paldies. Vai vēl būtu jautājumi? Saeimas pārstāvim? Tiesnešiem? Jautājumu nav. Paldies jums par jūsu viedokli.

Tā... vai pieteikuma iesniedzēju pārstāvim vai arī Saeimas pārstāvim ir vēl kādi lūgumi vai vēlēšanās kaut ko teikt, pirms mēs pārejam pie tiesu debatēm?

E. Radziņš.

Godājamā tiesa! Man ir viens jautājums administratora pārstāvim, ja drīkstētu...

G. Kūtris.

Administratora pārstāvis... lūdzu, varētu...

E. Radziņš.

Viens īss jautājums.

Sakiet, lūdzu, vai jūs šobrīd esat noskaidrojuši, cik jums ir kreditoru?

S. Jangs.

Esam saņēmuši paziņojumus no kreditoriem kopskaitā apmēram 600. 420 no tiem mēs esam pieņēmuši saskaņā ar likumu. Un daļēji esam akceptējuši 15-20. Pārējos esam noraidījuši.

E. Radziņš.

Paldies. Vairāk nav jautājumu.

G. Kūtris.

Saeimas pārstāvis. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Godātā tiesa! Vai es varētu lūgt pārtraukumu, pirms jautājuma uzdošanas FKTK pārstāvim, ņemot vērā tās atbildes, ko sniedza Lošmaņa kungs un Graša kungs... Desmit minūtes pārtraukumu, lai apspriestos ar biroja pārstāvjiem, kas atrodas šeit pat zālē.

G. Kūtris.

Pagaidām paldies administratoram... Bankas administratoram...

Tiesa nolemj, ka mēs izsludinām pārtraukumu uz 10 minūtēm nedaudz atpūtai un tad pāriesim pie pēdējiem jautājumiem un tiesu debatēm.

Paldies.

(Pārtraukums)

G. Kūtris.

Aicinām, lūdzu, maksātnespējas administratora pārstāvi... jums turpina uzdot jautājumus Saeimas pārstāvis.

G. Kusiņš.

Viens jautājums, ko es gribētu pēc pārtraukuma. Iepriekšējā tiesas sēdē nedēļu atpakaļ jūs stāstījāt par šiem iesniegtajiem dažādajiem priekšlikumiem jeb sanācijām. Un šodienas tiesas sēdē arī jau pieaicinātās personas norādīja šo teorētisko iespēju, ka administrators varētu sasaukt kreditorus un prasīt, lūk, pietrūkst kaut kāds noteikts miljonu skaits un vai jūs esat gatavi piekāpties.

Tad mans jautājums ir konkrēti. Sakiet, lūdzu, jūs iepriekšējā tiesas sēdē neizteiciāties pamatojoši attiecībā uz vairākiem priekšlikumiem. Cik es saprotu, šis lielākais bija "Otkritije" piedāvājums, kuru jūs nosaucāt tikai par tādu iesniegumu un ne vairāk kā sanācijas plānu. Iedomāsimies teorētisku situāciju. Ja jūsu rīcībā šobrīd ir tie septiņi plāni, vai jums būtu ko uzrādīt kreditoriem un prasīt... teikt, ziniet, šeit ir septiņi iesniegumi, pietrūkst konkrēts naudas daudzums... vai vēl kaut kas... Mēģiniet modelēt šo priekšlikumu.

S. Jangs.

Tātad mums bija atvēlēts viens mēnesis un tā mēneša laikā mēs saņēmām septiņas idejas un piedāvājumus. Dažas dienas pēc mūsu iecelšanas mēs tikāmies ar abiem Antonovu kungiem, kuri mums iesniedza plānu mutiski. Mēs tikāmies ar Zalāna kungu vienu vai divas reizes, lai apspriestu viņa plānus. Un šī mēneša laikā mēs apspriedāmies ar visiem plānu iesniedzējiem par to, kā tos plānus varētu īstenot. Divi no šiem plāniem bija saistīti ar Krievijas banku, ko es pieminēju pagājušonedēļ. Mēs uzskatījām, ka mēs varētu sazināties ar viņiem tieši un uzzināt, vai viņi ir tiešām saistīti ar šiem iesniegtajiem plāniem. Un tāpēc mēs pieprasījām vēl vienu nedēļu laika. Mums bija ilgas sarunas ar šo banku un tās pārstāvji ieradās Rīgā. Un ar viņiem

notika līdzīgas sarunas, kā ar jebkuru citu personu, kura bija iesniegusi savas idejas. Pēc sākotnējās tikšanās Antonovu kungi neiesniedza nekādus dokumentus. Banka, kuru mēs uzskatījām par visiespējamāko no visiem piedāvājumiem, nekad savu piedāvājumu formālā veidā neiesniedza. Mums tāpat bija tikšanās protokols, sarakste, bet nebija nekādu formālu plānu. Šajā īsajā laika posmā mēs centāmies pēc iespējas biežāk informēt FKTK par notiekošo. Viņi zināja par to, ka mēs pieprasām ilgāka laika pagarinājumu un viņi to arī apstiprināja.

Tāpat, ja es pareizi saprotu jautājumu, tad atbilde ir tāda, ka mums bija daudz plānu, bet nevienu no tiem mēs nevarām uzrādīt kā reālu iespēju. Par informāciju, ko mēs saņēmām no potenciālajiem sanācības piedāvātājiem, mēs vienmēr informējām FKTK. Un FKTK bija iecēlis arī... bija lūdzis "Price Waterhouse Cooper" izskatīt mūsu darbu un dot savus ieteikumus par mūsu lēmumu. Tāpat laikā, kad mēs mēģinājām pieņemt lēmumu, tad mēs tikāmies vairākas reizes arī ar "Price Waterhouse Cooper" pārstāvjiem.

Tāpat, kā jau es teicu pagājušajā nedēļā, ja būtu organizēta kreditoru sapulce, tad man nebūtu viņiem plāna, ko piedāvāt, tāda, ko varētu arī īstenot.

Paldies, es esmu atbildējis.

G. Kusiņš.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Varbūt saistībā, ja tika uzdots jautājums... kas būtu, ja būtu... Sakiet, lūdzu, zinot jūsu kā administratoru pieredzi šādās lietās, vai administratoram nebūtu vieglāk, ja tad, kad ir iesniegti dažādi pieteikumi, iespējami uz bankas sanācības virzienu vērsti, sasaucot kreditoru sapulci, piemēram, sasaucot lielākos kreditorus, kam ir miljoniem un arī desmit miljoniem varbūt prasījuma tiesības pret konkrēto kredītbanku... aprunājoties ar kreditoriem sapulcē secinātu, ka kopā tomēr visi ir gatavi atbalstīt kādu sanācības plānu. Jo, cik es saprotu, konkrētajā gadījumā šāda sapulce saskaņā ar likumu nebija jāsasauca, tā netika sasaukta un līdz ar to kreditoru viedoklis jums īstenā nav zināms.

S. Jangs.

Ja likumā būtu pieprasīts sasaukt kreditoru sapulci, mēs to, protams, darītu. Dažādās jurisdikcijās kreditoru sapulces loma ir atkarīga no dažādiem aspektiem. Dažās jurisdikcijās kreditoru sapulcēm ir tikai konsultatīvs raksturs un viņa nepieņem nekādus noslēguma lēmumus. Tādus lēmumus pieņem administrators. Citās jurisdikcijās varbūt ir citādāk. Noguldījumu garantiju fonda loma ir būtiska, jo viņš parasti ir lielākais kreditors jebkurā bankā šādā situācijā.

Tātad atgriezoties pie jautājuma. Ja mums būtu jāuzzina kreditoru viedoklis, tad lielākais kreditors ir Noguldījumu garantiju fonds un tā viedokli mēs uzzinājām. Tātad kreditoru sapulces loma varētu būt pārstāvēt visus kreditorus nevis kādu daļu... nevis atsevišķu kreditoru personīgās intereses, bet visu kreditoru intereses. Tātad mūsu situācijā bija Noguldījumu garantiju fonds, kurš ir liels kreditors un tad vēl daudzi mazi kreditori, kuriem kopā būtu jālemj. Teorētiski tas būtu iespējams... būtu iespējams uzzināt viņu viedokli. Teorētiski tomēr Noguldījumu garantiju fonda lēmumiem būtu liela nozīme, jo tas ir liels un būtisks kreditors.

Gara atbilde, bet es ceru, ka tā dos atbildi uz jūsu jautājumu.

G. Kūtris.

Lūdzu!

K.Krūma.

Sakiet, lūdzu, teorētiski cik ilgs laika posms nepieciešams tāda kreditoru sapulces sasaukšanai? Un cik lielu būtisku ietekmi tas varētu atstāt uz, teiksim, finansiālo stabilitāti valstī?

S.Jangs.

Ja man būtu pieprasīts, kreditoru sapulce tiktu sasaukta dienā, kad mūs iecēla par administratoru. Mēs runātu ar viņiem par viņu pienākumiem, kas būtu noteikti likumā. Mēs viņiem pieprasītu, lai viņi ieceļ kaut kādu komiteju. Tā kā mums ir tikai viens mēnesis, lai pieņemtu lēmumu, es ceru, ka viņi to komiteju spētu izveidot stundas vai divu laikā. Es teiktu, ka process varētu būt diezgan ātrs, ja kreditori sadarbotos savā starpā. Tad mēs viņiem iesniegtu piedāvājumus un sagaidītu no viņiem norādījumus par to, ko darīt. Ja būtu kaut viena ideja, kas atbilstu mūsu

kritērijiem, tad mēs piedāvātu sanācību, paziņojot par arī regulatoram, kuram ir jāpieņem gala lēmums.

G. Kūtris.

Paldies jums, Janga kungs.

Vai tiesnešiem būtu kādi jautājumi vēl kādam? Jautājumu nav.

Tiesa paziņo, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta. Tiek atklātas tiesas debates.

Lietas dalībnieki, kāds ir jūsu viedoklis par jums nepieciešamo laiku debašu runām. Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim?

E. Radziņš.

Godājamā tiesa, es domāju, ka es varētu aprobežoties ar minūtēm divdesmit.

G. Kūtris.

Ar divdesmit minūtēm. Saeimas pārstāvis?

G. Kusiņš.

Varētu piecpadsmit... bet man nav iebildumu, ja divdesmit.

G. Kūtris.

Tad abām pusēm vienāds laiks — apmēram divdesmit minūtes jums ir tiesības uzstāties.

Tātad pirmais tiesas debatēs runā pieteikuma iesniedzēju pārstāvis. Lūdzu!

E. Radziņš.

Paldies.

Godājamā tiesa! Kad tiek izskatīta konstitucionālā sūdzība, tad, nenoliedzami, situācija veidojas tāda, ka no vienas puses mēs runājam par normas atbilstību... materiālās tiesību normas atbilstību Satversmei, skatoties no vispārējā viedokļa un mēģinot distancēties no konkrētā kāzusa, taču, no otras puses, pieaicinātās personas pārsvarā runā par konkrēto lietu un šī konkrētā lieta kalpo par labu ilustrējošo materiālu šīs normas darbībai dzīvē.

Kā jau mēs minējām pašā pieteikumā un arī sniedzot paskaidrojumus par to... un arī tas tika apstiprināts lietas izskatīšanas laikā, tad konkrētās normas, proti, kredītiestāžu maksātnespējas regulējošās normas līdz šim dzīvē vispār nebija piemērotas vairāk kā desmit gadu ilgumā, kopš to pieņemšanas. Un līdz ar to šis ir pirmais un vienīgais gadījums, kur mēs redzam, kā šīs normas darbojas.

Vispār, ja mēs runājam par kredītiestāžu maksātnespēju, tad būtiski ir saprast, ka, kā jau arī norādīja pieaicinātās personas, tad būtiski ir saprast, ka kredītiestāžu maksātnespējas principiem jau ir tomēr jābūt līdzvērtīgiem vispārējam maksātnespējas regulējumam valstī ar savām specifiskām, kas saistās tieši ar kredītiestādes darbību.

Ja mēs skatāmies uz maksātnespējas regulējumu valstī, tad pa šo laiku, pa šiem desmit gadiem ir bijušas trīs Maksātnespējas likuma redakcijas, kur normu skaits ir variējis no 120 līdz 177 pantiem, kādā veidā tiek reglamentēts maksātnespējas process. Kredītiestādes maksātnespēja tiek reglamentēta ar 55 pantiem daudz vienkāršākā veidā, kaut arī no klātesošajiem mēs dzirdējām, ka tas ir daudz svarīgāks un daudz sarežģītāks, daudz ātrāk risināms jautājums. Ja mēs runājam par ātrumu, tad likvidācijas process bankai "Baltija" joprojām nav beidzies. Līdz ar to teikt, ka kaut kādā veidā kreditoru sapulces sasaukšana varētu ietekmēt bankas likvidācijas ātrumu, kā mēs redzam, tad desmitgadēm kredītiestādes likvidācijas gadījumā nav lielas nozīmes. Kamēr, kā mēs dzirdējām tikko no administratora pārstāvja, tad sasaukt kreditoru sapulci... to varētu bezmaz vai dienas laikā un attiecīgi izlemt arī nepieciešamos jautājumus.

Bet pārejot pie konkrētās lietas. Tad, lai iesniegtu konstitucionālo sūdzību, nenoliedzami, jānorāda uz interešu aizskārumu. Un, kas attiecas uz pieteicēju interešu aizskārumu, tad ir specifiska situācija, ka kredītiestāžu maksātnespējas gadījumā personas intereses tiek aizskartas vairāk nekā parasta uzņēmuma maksātnespējas gadījumā, pie tam, personas nonāk nevienlīdzīgā situācijā. Kāpēc?

Tāpēc, ka, kā jau es minēju pašā sākumā, tad konkrētajā gadījumā aktīvu īpatsvars pret saistībām bija 75 procenti. Tas ir redzams no lietas materiāliem. Tā ir publiski pieejamā informācija. Parasta uzņēmuma maksātnespējas gadījumā kreditoriem ir viss pamats cerēt uz 75 procentu atlīdzības saņemšanu. Kredītiestādes maksātnespējas gadījumā — jo lielāks ir tavs ieguldījums, jo mazāk procentu tu saņemsi, jo darbojas Garantiju fonds, Noguldījumu garantiju fonds, ar savu regulējumu. Kur savukārt Noguldījumu garantiju fonda regulējums... nu, lai cik tas

varbūt nebūtu vulgāri un banāli teikt, mums ir ienācies no Eiropas, tādā veidā, ka Noguldījumu garantiju fonda regulējums paredzēja, ka 2008. gadā, un proti, arī uz šīs kredītiestādes maksātspējas iestāšanās brīdi garantētā summa būtu 13 tūkstoši lati. Un gadījumā, ja būtu 13 tūkstoši lati, tad, godājamā tiesa, kaut arī cienījamais zinātnu doktors neatbildēja uz jautājumu, ko nozīmē sistēmiskas nozīmes banka, tad, ja izmaksātu tikai 13 tūkstošus latu, tad arī Krājbanka droši vien kļūtu par sistēmiskas nozīmes banku, jo tur būtu ļoti, ļoti daudz neapmierināto noguldītāju, kam nevarētu tikt izmaksāta nauda.

Bet pateicoties finanšu krīzei un direktīvu regulējumam, mēs bijām spiesti palielināt šo Garantiju fondu uz 100 tūkstošiem eiro vienam cilvēkam. Kā rezultātā no vienas puses mums ir vesela rinda, es pieņemu, tūkstoši simtprocentīgi apmierināto Krājbankas noguldītāju, kuriem absolūti nav nekādu problēmu ar konkrēto normatīvo risinājumu un mums ir attiecīgi šie četri simti noguldītāju, kuriem, iespējams, nāksies samierināties ar šo prasījumu zudumu jeb neapmierināšanu sakarā ar to, ka, kā jau mēs noskaidrojām, prioritāri pēc patreizējās likumdošanas varētu tikt apmierināts Garantiju fonda noguldījums. Un līdz ar to tīri skaitliski mēs jau redzam, ka pēc norēķiniem ar administratoriem, pēc viņu atalgojuma izmaksas, pēc izdevumu segšanas nekas pāri vairs šiem kreditoriem nepaliks.

Tāpēc arī tika uzskatīts par ierobežojošu un īpašuma tiesības aizskarošu normatīvais regulējums, kas liedz šīm personām, šiem noguldītājiem, lemt par iespējamo kredītiestādes sanāciju kreditoru sapulces ietvaros, ko attiecīgi izslēdz patreizējais Kredītiestāžu likuma 179. panta pirmās daļas pirmajā teikumā ietvertais noregulējums, ka, proti, par kredītiestādes sanāciju lemts tiek tikai tādā veidā, ka lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators, neprezentējot šos sanācijas plānus kreditoru sapulcē, nesaucot to gadījumā, ja uzskata, ka sanācijas plāna nav.

Saeimas pārstāvis minēja par to, ka būtībā jau šīs īpašumtiesības nav aizskartas, jo noguldījums ir aizstāts ar prasījuma tiesībām. Un te, godājamā tiesa, būtiski ir izvērtēt, kas tad šīs ir par prasījuma tiesībām, proti, gadījumā, ja ir pieņemts lēmums par kredītiestādes bankrotu, tad šīs prasījuma tiesības jau pat likums vairs neparedz, ka varētu tikt apmierinātas pilnā apmērā, bet gan pēc iespējas. Kamēr, savukārt, sanācijas gadījumā, patiešām saglabājas šīs prasījuma tiesības līdz brīdim, kad vai nu sanācijas plāns ir izpildīts jeb arī diemžēl neveiksmes gadījumā tiek pieņemts lēmums par virzību uz bankrotu.

Un drusku kritiku neiztur šis apgalvojums, ka kreditoru sapulce ir jāsasauc par sanācijas plāna apstiprināšanu tā iemesla dēļ, ka šādā gadījumā kreditori, iespējams, atteiktos daļēji no saviem prasījumiem. Nē. Ja notiek sanācija, tad likumsakarīgi ir tas, ka tiek beigu beigās atjaunota kredītiestādes darbība. Līdz ar to runa var būt par šo prasījumu atlikšanu, proti, par viņu apmierinājuma atlikšanu uz ilgāku un ilgāku laika posmu, jo kredītiestādes darbība beigu beigās tiek atjaunota. Un tādēļ ir būtiski nodalīt šīs lietas — prasījuma tiesības, kādas pastāv uz maksātnespējas iestāšanās brīdi no prasījuma tiesībām, kādas tās paliek pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par kredītiestādes bankrotu, par tās likvidāciju.

Pie šādiem apstākļiem es uzskatu, ka, liedzot personām piedalīties kreditoru sapulcē un balsot attiecībā uz administratora lēmumu nepiemērot sanāciju, tiek ierobežotas viņu īpašumtiesības, proti, tiek aizskartas viņu prasījuma tiesības uz noguldījumu atgūšanu bankā.

Vēl kas ir būtiski. Godājamā tiesa! Daudz tika runāts par komerciālā riska uzņemšanos. Te ir būtiska atšķirība starp kreditoru vispārējā maksātnespējas procesā un kreditoru kredītiestādes maksātnespējas procesā, jo, stājoties attiecībās ar jebkuru komersantu, persona patiešām brīvi slēdz līgumu, pēc savas brīvas gribas izvērtē pēc savām iespējām šo te komersantu, viņa leģitimitāti, viņa likviditāti un visus citus rādītājus. Un vispārējās konkurences apstākļos izvēlās, vai viņš ir uzticams vai neuzticams darījumu partneris. Attiecībā uz kredītiestādi, valsts pilsoņu kopums šīs tiesības ir deleģējis valstij, kas tās realizē caur Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, proti, valsts garantē, ka šīs iestāde izvērtēs šo komersanta uzticamību, leģitimitāti un personai, stājoties attiecībās ar kredītiestādi, šobrīd, kad pastāv šāda uzraudzības struktūra, vairs nav jāvērtē riski par to, ka viņa tagad ar kaut ko riskē, ar saviem naudas līdzekļiem. Nē, persona, tieši otrādi, paļaujas uz to, ka valsts nodrošina šo te pakalpojuma drošumu un gadījumā, ja valsts to nespēj nodrošināt, tad valstij ir jādod vismaz tiesības personai attiecīgi pašai censties aizstāvēt savas intereses, savas tiesības lemjot kreditoru sapulcē par iespējamo kredītiestādes sanāciju. Konkrētajā gadījumā tas ir izslēgts.

Kas notiek dabā? Mēs redzam, ka dzīvē jau viss patiešām notiek savādāk nekā likumā. Un prakse jau apliecina to, ka administrators savā būtībā, veicot pienākumus, ir veicis šo saskaņojumu. Tikai te nu ir tā nianse, ka administrators pēc saviem ieskatiem ir izvēlējis, ar kuriem kreditoriem runāt, ar kuriem nerunāt. Un galu galā ir gājis, kā mēs te dzirdējam pirmajā tiesas dienā, ir gājis uz FKTK ēku, kur ir runājis ar

personām, kas droši vien pārstāvēja Noguldījumu garantiju fondu un kuras iebilda pret iespējamo sanācijas plāna risinājumu tādā veidā, kā tas bija prezentēts administratoram, proti, pēc administratora ieskata tika apjautāti kreditori, tad kāpēc administrators... es pieņemu, varbūt administrators, būdams no citas valsts, nav informēts par Raimonu Paulu, vēl jo mazāk par Jevgēniju Dimperi, Santu Anču un Inu Inkēnu... Bet tajā pašā laikā ir kaut kādi kritēriji, kāpēc viņš neinteresējās pie šiem cilvēkiem par to, ko viņi domā attiecībā par iespējamo sanāciju.

Un te mēs redzam šo personu tiesību aizskārumu, ka, veicot savas it kā likumā noteiktās funkcijas, administrators, no kura lēmumiem ir daudz kas atkarīgs, tajā pašā laikā voluntāri izvēlās, ar kuriem kreditoriem saskaņot šo iespējamo sanāciju. Bet tas likumā vispār nav apredzēts.

Līdz ar to, lai novērstu šādu te pašdarbību, kas nenoliedzami, ir bijusi daļēji nepieciešama, lai saprastu iespējamo risinājumu sanācijas, ir nepieciešams normatīvais regulējums.

Daudz tika runāts arī par to, vai Noguldījumu garantiju fonds šādā gadījumā nerealizēs kreditoru sapulces funkciju, jo viņam, lūk, ir vairākums. Godājamā tiesa! Gadījumā, ja tiesa atzīs par prettiesisku minēto normu, tad, nenoliedzami, šo normu pārstrādājot un paredzot iespējas kreditoru sapulcei lemt arī par negatīvu lēmumu, nenoliedzami, ka likumdevējam būs jāizvērtē nevis tikai 179. panta pirmās daļas pirmais teikums, un jāpārformulē viņš savādāk, nenoliedzami, ka likumdevējs tajā gadījumā atvērs likumu un pieies šim jautājumam vispārēji, atrisinot arī jautājumu, kādā veidā ir jāsasauca šinī gadījumā kreditoru sapulce, kādā veidā notiek balsojums šajā kreditoru sapulcē un tā tālāk... Jo protams, ka gadījumā, ja tiek nolemts, ka kreditoru sapulces ir jāsasauca jebkurā sanācijas plāna gadījumā, tad, protams, ir nepieciešamas iespējamās izmaiņas ne tikai šajā normā vien.

Kas attiecas uz sanācijas plānu. Tad, ja mēs skatāmies normatīvo regulējumu, tad 176. pants nosaka, ka kredītiestādes sanācija notiek saskaņā ar likumā noteiktajā kārtībā pieņemtu sanācijas plānu. Un, kas var iesniegt sanācijas plānu. Tajā pašā laikā, kam ir jābūt sanācijas plānā, mums ir vispārēji norādījumi pa to, ka tiem ir jābūt sagatavotiem atbilstoši FKTK normatīvajam regulējumam.

Mēs nonākam pie situācijas, ka administrators pasaka: nu, būtībā tie sanācijas plāni nebija nekādi sanācijas plāni... Gadījumā, ja situācija ir tāda, ka ir iesniegts vienkārši pieteikums un nosaukums "sanācijas plāns", un tajā pašā laikā tā ir vēstule administratoram, tad, protams, ka administrators attiecīgi dara zināmu, ka nav pamata

sasaukt kreditoru sapulci, jo nav iesniegts sanācijas plāns. Tajā pašā laikā, ja mēs skatāmies šo tiesas nolēmumu, mēs redzam, ka sanācijas plāni ir bijuši iesniegti un viņi ir tikuši vērtēti. Bet tajā pašā laikā viņi ir tikuši izvērtēti kā neatbilstoši FKTK normatīvu prasījumam. Un līdz ar to loģiski, ka šādā gadījumā viņi bija prezentējami kreditoru sapulcē, kura tad attiecīgi būtu vai nu apstiprinājusi vai arī noraidījusi tos.

Te mēs pamatā nonākam arī pie nākošā jautājuma par 179. panta otrās daļas atbilstību Satversmes 92. pantam par tiesībām uz taisnīgu tiesu. Protams, ka tas viss ir kopsakarā ar pirmās daļas vērtējumu, jo, ja pirmā daļa tiek atstāta tādā redakcijā, kā šobrīd, tad, protams, otrajai daļai, var teikt, nav nekādas vainas, neskatoties uz to, ka vainas mēs tur saskatām.

Tajā pašā laikā gadījumā, ja mēs izvērtējam, ka ir nepieciešams arī kreditoru sapulces lēmums attiecībā par negatīvu administratora lēmumu par sanāciju, tad mēs secinām, ka, protams, šādos gadījumos ir jābūt regulējumam, ar kādu kreditori var apstrīdēt šādus plānus jeb arī, precīzāk sakot... ja mēs skatāmies uz patreizējo situāciju, tad būtībā jau tas, kas nonāk tiesas izvērtēšanai, nav sanācijas plānā... tiesas izvērtēšanā nonāk tikai administratora lēmumi par to, ka kāds sanācijas plāns nav derīgs. Bet tajā pašā laikā par šī sanācijas plāna saturu zina runāt un izteikties tikai tā sagatavotājs un iesniedzējs un viņu intereses ir aizsargātas. Tajā pašā laikā pārējo kreditoru intereses, kuri arī būtu ieinteresēti iepazīties ar šo plānu, viņu intereses tiek ignorētas un viņi tiesā var griezties tikai vispārēji, bet griešanos tiesā mēs nevaram pasludināt par formālu tiesību šeit. Tiesībai griezties tiesā ir jābūt pamatotai, jo katrai prasībai, katram pieteikumam ir jābūt pamatam, ir jābūt priekšmetam. Mēs nevaram vienkārši teikt, ka cilvēku intereses... personas intereses ir ievērotas, dodot viņiem iespēju iesniegt tiesā jebkāda veida pieteikumu. Tā tas nav. Un, lai cilvēks varētu... persona sagatavot pamatotu pieteikumu... par sanācijas plānu... apstiprināšanu vai neapstiprināšanu, viņam ar šo sanācijas plānu ir jābūt nodrošinātam ar likumu iespējai arī iepazīties, nevis pēc tāda principa, kā mēs redzam, ka administrators it kā deva, it kā nedeļa... nevar zināt, cik dienu laikā deva...

Un visbeidzot. Attiecībā par pieņēmumu, izteikto apgalvojumu, ka kāda gan jēga spriest par šiem sanācijas plāniem kreditoru sapulcēs, ja beigu beigās tik un tā lēmumu pieņem FKTK. Manuprāt, tas ir kļūdainais pieņēmums, ka tas būtu bezjēdzīgi. Jo, kā mēs zinām, tad FKTK pieņem lēmumus arī par licences izsniegšanu kredītiestādei, par licences anulēšanu un vēl dažnedažāda veida lēmumus, kuri kā administratīvie akti ir pārsūdzami tiesā. Tā rezultātā gadījumā, ja kreditoru sapulce ir

pieņēmusi lēmumu par sanācijas plānu un FKTK šo plānu neapstiprina, tad par šādu plānu var griezties tiesā un tādā gadījumā šo plānu patiešām izvērtē tiesa, kas, protams, nevar uzlikt par pienākumu apstiprināt ar tiesas spriedumu konkrētu plānu, bet norādot, gadījumā, ja konstatē nepilnības FKTK darbībā... tad, norādot uz šīm te kļūdām normatīvu piemērošanā, var uzdot par pienākumu pārskatīt šo jautājumu līdz brīdim, kamēr FKTK lēmums ir tiesisks, ar likumu pamatots attiecībā uz to, ir vai nav bijis pamatots atteikums par sanācijas iespējamību. Uz konkrēto brīdi šādas iespējas praktiski lemt par... sniegt pieteikumu par FKTK lēmumu formāli jau pastāv, bet tajā pašā laikā, protams, ka kreditori nav kompetenti par to runāt, jo attiecīgi nav zināms vispārībā, kas tad galu galā ir bijis izvērtēts FKTK pirms lēmuma pieņemšanas.

Pie šādiem apstākļiem, godājama tiesa, es uzskatu, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies.

Saeimas pārstāvis, lūdzu, jums vārds.

G. Kusiņš.

Jā, godātā tiesa! Vispirms mēs vēlamies atkārtoti norādīt, ka mēs uzturam spēkā savu pozīciju, ka apstrīdētās normas atbilst gan Satversmes 105. pantam, gan Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Un, mūsaprāt, lietas izskatīšanas gaitā šīs divas dienas, kurās izskanēja ļoti atšķirīgi viedokļi, manuprāt, tika gūti pietiekoši skaidri un pārlicinoši pierādījumi, ka apstrīdētās normas nerada Satversmes pārkāpumu.

Kā pirmais un būtiskākais, ko es vēlētos akcentēt šajās īsajās debatēs, būtu tas, ka vairākas arī pieaicinātas personas norādīja uz to, ka pārstāvāmo personu prasību summa nav samazinājusies. Es to varu apliecināt arī ar pieteikumu kā tādu, jo arī pieteikumā ir norādīts... konstitucionālās sūdzības 2. lappusē ir norādīts, ka sakarā ar garantēto atlīdzību izmaksu, sūdzības iesniedzēju prasījuma summa ir samazinājusies. Prasījuma summa ir samazinājusies, bet prasījuma summa ir palikusi.

Līdz ar to pie šādiem apstākļiem pamatotāks būtu secinājums, ka nav Satversmes 105. panta aizskārums pie šādiem apstākļiem.

Otrkārt... kur es varētu piekrist arī pieteikuma iesniedzēju pārstāvja teiktajam, ka man liekas, ka ir tāda maldīšanās par to, kas ir sanācijas plāns. Un šī maldīšanās patiešām var novest pie kļūdaina secinājuma.

Mēs vēlamies vērst Satversmes tiesas uzmanību uz to, kā tad ir strukturēts Kredītiestāžu likuma 179. panta teksts. Tātad ir divas daļas un Satversmes 179. panta otrā daļa būtu analizējama tikai tajā gadījumā, ja likuma 179. panta noteiktais būtu realizējies... tātad, ja pirmā daļa būtu realizējusies, tikai tajā gadījumā būtu aplūkojama Satversmes... es atvainojos, likuma 179. panta otrā daļa. Uz to skaidri un nepārprotami norāda arī normā lietotā valoda. Tātad secīgi veicamas darbības. Pirmā daļa ir par to, kādā kārtībā tiek pieņemts lēmums par sanāciju un kādi ir nosacījumi, lai tas stātos spēkā. Tātad tas ir jāapstiprina gan Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, gan kreditoru sapulcē. Savukārt otrā daļa, par ko iebilda pieteikuma iesniedzēju pārstāvis un ko viņi norādīja arī pieteikumā... kādā kārtībā un pēc kāda subjektu pieteikuma tiesa var lemt par šāda jau spēkā esoša, tātad gan Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, gan kreditoru sapulcē jau apstiprināta sanācijas plāna, kā var lemt par šāda plāna atcelšanu.

Līdz ar to ir jābūt pilnīgai skaidrībai par to, ka sanācijas plāns ir tas plāns... patiesībā būtu jārunā, ka sanācijas plāns ir tas plāns, kas ir apstiprināts. Visi pārējie ir sanācijas plāna projekti, ieceres, vīzijas un tā tālāk. Līdz ar to, man liekas, nebūtu īsti pareizi mēģināt interpretēt likuma 179. panta otro daļu atrauti no pirmās daļas.

Un mūsaprāt pie pašreizējiem apstākļiem otrā daļa šobrīd nekādi nevarēja aizskart konstitucionālo sūdzību iesniedzēju tiesības.

Ja tomēr tiesa uzskata, ka ir saskatāms Satversmes 105. panta aizskārumš, tādā gadījumā, acīmredzot, strīds nav par to, ka tas ir noteikts ar likumu. Es saprotu, ka divās tiesas sēdēs īsta strīda nebija par to, kas ir... kāds ir šā ierobežojuma leģitīmais mērķis.

Vienlaikus es gribu pakavēties pie tā, ka man liekas, nav pareizi teikt, ka maksātnespējas procesā ir tikai kreditoru intereses. Un iebilstu kolēģa Lošmaņa apgalvojumam, ka tikai kreditoru intereses... Es saprotu, ka Lošmaņa kungs arī piekrita, ka ne tikai kreditoru intereses. Līdz ar to man liekas, ka nav pareizi mēģināt teikt, ka šeit ir kaut kāds pretnostatījums. Kredītiestāžu maksāšanas procesā ir ne tikai kredītiestāžu kreditoru intereses, te ir arī citas intereses. Un šis ir tas izšķirošais apstāklis, kas atšķir kredītiestāžu maksātnespēju no pārējiem citiem. Man liekas, ka ļoti pamatoti uz to norādīja Graša kungs, kas teica, ka finanšu stabilitāte ir, protams,

vērtība un ir pilnīgi skaidrs, ka tas var skart citu cilvēku tiesības un sabiedrības labklājību kā tādu.

Līdz ar to mēs uzskatām, ka šai normai... pat ja tiesa uzskata, ka ir ierobežojums, šim ierobežojumam ir neapstrīdams leģitīms mērķis.

Es saprotu, ka pieteikuma iesniedzēju pārstāvis arī piekrīt tam, ka kredītiestādes ir īpašs subjekts. Tas izrietēja arī gan no augsti godātā tiesneša Kūtra kunga jautājuma... Man liekas, ka kredītiestādes ir kā īpašs subjekts un šis īpašais statuss arī pieļauj šo atšķirību, kas atšķir kredītiestāžu maksātnespēju no vispārējās maksātnespējas procesa.

Godātā tiesa! Pieteikuma iesniedzēja pārstāvim ir taisnība tajā ziņā, ka šī ir pirmā reize, ka Satversmes tiesas telpās tiek izskatīta konkrēta lieta un, lai gan mēs skatāmies it kā abstrakti šo tiesību normu, mēs neizbēgami laiku pa laikam sākam vērtēt arī konkrēto gadījumu. Un šeit arī ir klāt konkrētās kredītiestādes kreditori...

Tajā pašā laikā man liekas, ka nav pareizi mēģināt šo lietu vērtēt tādās kategorijās... nu, uzburt kaut kādu tādu priekšstatu, ka pietrūka tikai daži miljoni un redziet, nu tad lieta būtu notikusi. Man liekas, ka uz to ļoti precīzi šodien norādīja arī vēlreiz KPMG pārstāvis ar to, kādi šie pieteikumi būtu, ja vērtētu šos pieteikumus nu.. bez tiem kritērijiem, ko KMPG pārstāvis nosauca iepriekšējā tiesas sēdē. Man liekas, normas piemērošanu nevar īsti balstīt uz tādiem pieteikumiem, kas būtu, ja būtu... lai gan tas ir tāds diezgan labs tests. Taču, manuprāt, pilnīgi nepamatoti ir mēģinājumi šo Satversmes tiesas procesu izmantot kā veidu, kā... es gribētu teikt... kā pa sētas durvīm pārskatīt Rīgas apgabaltiesas pieņemto nolēmumu. Man liekas, ka tas būtu ārpus tādas normālas izvērtēšanas, jo Satversmes tiesa nepārvērtē šo apgabaltiesas 2012. gada 8.maija lēmumu.

Godātā tiesa! Banka nav tikai kaudze ar naudu. Nav naudas kaudze. Banka ir arī iestāde, kurai ir tiesības pieņemt noguldījumus un tas tad arī atšķir šo uzraudzības pienākumu... šis uzraudzības pienākums, kas ir no FKTK, arī atšķir to no pārējiem subjektiem, kas var kļūt maksātnespējīgi. Kāpēc tas ir? Tāpēc, ka banka kā kredītiestāde atstāj ļoti lielu ietekmi uz valsts finanšu sistēmu. Un ir saprotams, ka nevar pieļaut tādas darbības, kas atkal radīs nepieciešamību atkal ņemt no Noguldījumu garantiju fonda. Tā būtu ļoti nesaprātīga netālredzīga rīcība.

KPMG pārstāvis jau gan iepriekšējā tiesas sēdē detalizētāk, šodien mazāk, norādīja tos kritērijus, pēc kuriem tika vērtēts... neviens... es vēlreiz atkārtāju, neviens lietas materiāls un neviens tiesas nolēmums neliecina, ka administrators būtu

rīkojies nepareizi, neatbilstoši likumam vai kaut kādā veidā aizskāris kreditoru tiesības. Es domāju, ka ja būtu vismazākais pamats šādam viedoklim, es domāju, ka kreditoru intereses varētu tikt aizstāvētas tiesā un, cik es saprotu, tad arī ir reāli pierādījumi, ka Rīgas apgabaltiesā šādas sūdzības ir tikušas izskatītas.

KPMG pārstāvis arī pamatoti norādīja, ka ir svarīgi rīkoties ātri. Finanšu biznesā, cik es varu vēlreiz akcentēt KPMG pārstāvja teikto, ka liela nozīme ir uzticībai. Šo uzticību iegūst ilgā laikā un uzticību var zaudēt vienā mirklī. Līdz ar to uzticības jautājums pie kredītiestāžu darbības ir izšķiroši svarīgs un ir izšķiroši svarīgi, lai šī uzticība tiktu saglabāta un netiktu radīta situācija, kas vēl vairāk var ietekmēt. Es varu tikai piekrist Lošmaņa kunga izteiktajam viedoklim, kas ir 8. lapā, “finansiāli nepamatota sanācijas plāna neizpildes gadījumā tiktu zaudēts laiks, kā rezultātā ne vien ciestu kredītiestādes kreditori, bet tas nodarītu zaudējumu valsts finanšu stabilitātei”. Es varu tikai pievienoties šai frāzei.

Mēs varam redzēt šobrīd pie esošās prakses, ka, manuprāt, tā ir vienīgā redakcija, kas ļauj šo leģitīmo mērķi sasniegt pietiekoši efektīvi.

Jo, pirmkārt, tā ļauj vērtēt visus iespējamus sanācijas plānu projektus vai ierosinājumus, neatkarīgi no tā, kā mēs viņus saucam.

Otrkārt, tā uzliek atbildību par to sagatavošanu administratoram. Un kā mēs zinām likumā, tad administrators arī pats var sagatavot plānu un, ja administrators šinī gadījumā ir nodarījis kādus kaitējumus... zaudējumus kreditoriem, tad kreditori var apstrīdēt administratora rīcību.

Trešais nosacījums. Tas nodrošina, ka kreditoru sapulcei tiks iesniegts tāds plāns, kurš atbilst tām prasībām, kuras izvirza Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Tātad šis izkārtojums, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir pirms kreditoru sapulces, skaidri parāda, ka līdz kreditoru sapulcei aizies tikai tas. Jā... nē... vai vēl kaut kas, bet nevis ka neatbilst likuma prasībām.

Ja tiktu uzbūvēta shēma, ka kreditoru sapulce ir pirms FKTK, tad es varu iedomāties tādu situāciju, ka FKTK saņemtu no kreditoru sapulces priekšlikumu apstiprināt šādu plānu un FKTK saka, ka neizpildās šī prasība. Kreditoru sapulce vēlreiz lemj. Tad pieļauju, ka iestāsies vēl kaut kāds apstāklis. Būtiskas līdzdalības iegūšanai būs nepieciešama vēl kaut kāda piekrišana. Tad vēl kaut kāds apstāklis. Un es iedomājos, ka šinī gadījumā lieta nonāktu tādā tā kā bezcerīgā tādā... tenisa bumbiņa sišanā pāri pār tīklu. Ja ir iespējams sanācijas plāns, tad, manuprāt, sanācijas

plānu nevar bezgalīgi... tā kā projektu svaidīt uz FKTK un mēģinot testēt, kāda ir FKTK attieksme.

Šāds izkārtojums sabalansē ne tikai kreditoru savstarpējās intereses, bet arī visas intereses. Arī visas sabiedrības intereses. Un, manuprāt, šī izveidotā sistēma kopā ar Civilprocesa likumā noteikto un Noguldījumu garantiju likumu izveido sistēmu, kas nodrošina efektīvu visu likumisko interešu aizsardzības sistēmu, kas ir iekšēji izsvērta, sabalansēta... sabalansēta tādā ziņā, ka ir izvērstas un sabalansētas visas leģitīmās intereses.

Šajās divās dienās izskanēja vairāki apgalvojumi par to, ka būtu vēlams vēl kaut ko un vēl kaut ko. Es varu piekrist, ka vēlamība ir tāda ļoti nopietna, taču strīds nav par to, kā kādam būtu izdevīgāk vai patīkamāk, vai vēl patīkamāk vai vēl izdevīgāk... Manuprāt, šodienas diskusija vairāk ir par to, vai esošais tāds regulējums, kāds šobrīd ir 179. pantā, pārkāpj Satversmē noteiktās īpašumtiesības. Vēlamie risinājumi varētu tikt apspriesti, bet, manuprāt, tie ir tiesību politikas jautājums.

Visbeidzot. Ja mēs paraugāmies uz tīri konstitucionālo tiesību lauku, tad es varu vienīgi atgriezties pie viena izteikuma, Tomasa Šmita izteikuma kādā citā Satversmes lietā iesniegtajā eksperta viedoklī, ka konstitucionālo tiesību pētnieku uzdevums ir izlemt nevis to, kāds risinājums mērķi sasniegtu vislabāk, bet gan to, kāds risinājums būtu pietiekams. Līdz ar to ir jāvērtē, vai esošais ir pietiekams, nevis vai var uzlabot vēl, lai kādam izdarītu vēl kaut kādu lielāku... nu, teiksim... tādu pretimnākšanu.

Visbeidzot. Par ārvalstu prakses izmantošanu šajā tiesas procesā. Es saprotu, ka pieteikuma iesniedzēji arī pamatoti norādīja, ka ne visas valstis ir aplūkotas. Un man patiešām arī jāpiekrīt pieteikuma iesniedzēju pārstāvja teiktajam, ka atsaukšanās uz citu valstu praksi ir tāda ļoti vispārīga. Ir jārunā konkrēti.

Taču man gribās vērst jūsu uzmanību uz to, ka patiešām šajā tiesas sēdē ir konstatēts, ka nav viena risinājuma. Ir atšķirīgs risinājums katrā konkrētā valstī.

Taču es gribu vērst jūsu uzmanību uz kaut ko citu. Satversmes tiesa savos iepriekšējos nolēmumos pamatoti ir atzinusi, ka citu valstu tiesiskais regulējums, risinot atsevišķus jautājumus Latvijas tiesību sistēmā, nevar tikt piemērots tieši, izņemto likumā norādītos gadījumus, jo salīdzinošo tiesību analīzē vienmēr jāņem vērā atšķirīgais tiesiskais, sociālais, politiskais, vēsturiskais un sistēmiskais konteksts. Tā ir lieta Nr. 2007-01-01 24.1. punkts.

Man liekas, ka vienkārši paskatoties... ka redziet, Vācijā ir šādi un mēģinot to tādā juridiskās transplantācijas ceļā pārcelt no Vācijas un ielikt Latvijā un pateikt, ka

redziet, Vācijā ir tā un tāpēc Latvijas regulējums neatbilst Satversmei, tas nav īsti pareizi.

Vēl jo vairāk es gribu atsaukties uz augsti godātās tiesneses Kristīnes Krūmas atsevišķajām domām, kurās, manuprāt, ļoti precīzi ir norādīts, ka Satversme... Satversmes tiesas likums izsmeļoši uzskaita tiesību avotus, pēc kuriem konstitucionālajai tiesai būtu jāvadās savu nolēmumu gatavošanā. Ne Vācijas, ne kādu citu valstu tiesības nav ne tieši, ne netieši norādīts kā viens no šādiem tiesību avotiem. Saskaņā ar Satversmes 1. pantu Latvija ir demokrātiska, neatkarīga republika. Tas nozīmē, ka vispāršaistošas un vispārpiemērojamas normas Latvijā var noteikt un izdot Saeima un pilsoņu kopums, nevis Vācijas parlaments, tiesas vai doktrīna. Es varu tikai pievienoties šādam viedoklim.

Pie šādiem nosacījumiem es lūdzu atzīt pieteikumu par nepamatotu un noraidīt.

Paldies

G. Kūtris.

Paldies.

Tiesas debates pasludinu par slēgtām.

Vai lietas dalībniekiem ir vēlēšanās izteikt repliku? Lūdzu!

E. Radziņš.

Godājamā tiesa. Replika tikai par atbildētāja pārstāvja teikto attiecībā uz to, kas ir sanācijas plāns un kurā brīdī var runāt par sanācijas plānu un kad ir sanācija. Lietas ir ne tikai tādas, kādas tās ir, bet viņas ir daudzkārt svarīgākas izvērtēšanai, kā uz tām paskatās. Un, ja mēs skatāmies uz 179. panta Kredītiestāžu likuma pirmo daļu, tad, kā jau es minēju pirmajā tiesas sēdē, tad sākotnēji viedoklis bija, ka šī norma paredz arī kreditoru sapulces lemlēmšanu gadījumā, ja administrators uzskata, ka sanācijas piemērošana nav iespējama, jo ar teikumu “lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators”, mēs uzskatījām, ka tiek saprasts arī lēmums pret sanācijas piemērošanu, kas vienkārši ir ietverts jēdzienā, atbilstoši Latvijas gramatikas normām un likumu veidošanas praksei. Taču, ja tiesa, konkrētajā gadījumā apgabaltiesa, un visi pārējie procesa dalībnieki — administrators un Saeimas pārstāvis — uzskata, ka šinī gadījumā ir runa tikai par pozitīvu lēmumu attiecībā uz sanācijas piemērošanu, nevis par tāda noraidīšanas iespējamību, tad, protams, mēs uzskatām, ka tādā gadījumā nevis administrators ir kļūdījies, nesasaucot kreditoru sapulci, bet norma ir

pretrunā ar Satversmes 105. pantu. Jo tas, ko minēja Saeimas pārstāvis attiecībā par realizāciju dzīvē gadījumā, ja ir lēmums pret sanācijas piemērošanu, tad šī realizācija dzīvē var notikt patiešām atbilstoši šai normai un... konkrēti gadījumā, ja administrators ir pieņēmis lēmumu pret sanācijas piemērošanu, tad šis lēmums stājas spēkā pēc tā apstiprināšanas FKTK un tad sasauktajā kreditoru sapulcē tiek darīts zināms, ka ir šāds te lēmums, diemžēl sanācija nav iespējama, ko apstiprina FKTK. Un kreditoru sapulces kompetencē ir apstiprināt šo lēmumu, diemžēl ka nav iespējama sanācija, jeb arī pretēji pieņemt lēmumu par vēršanos tiesā, attiecībā uz FKTK lēmuma apstrīdēšanu. Līdz ar to atkrīt visas šīs te neskaitāmās kreditoru un sanācijas plānu iesniedzēju sūdzības par administratora darbību, jo ir viena iespējama sūdzība, tikai kreditoru sapulces sūdzība par to, ka sanācijas piemērošana nav apstiprināta pamatoti. Un viss. Un ar vienu tiesas lēmumu beidzas visi strīdi.

Tā kā es domāju, ka tāds risinājums būtu daudz ekonomiskāks, saprātīgāks un arī kreditoru intereses aizsargājošāks.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. vai Saeimas pārstāvim būtu....?

G. Kusiņš.

Jā. Izmantojot iespēju izteikt repliku, es gribētu vēlreiz norādīt, ka 179. panta otrās daļas formulējums... lēmumu par sanācijas piemērošanu pēc administratora pieteikuma var atcelt tiesa... pie šādas interpretācijas iznāk tā, ka lēmumu par sanācijas piemērošanu pieņem administrators, kas nez kāpēc otrajā daļā lēmumu par sanācijas pieņemšanu pēc administratora pieteikuma var atcelt tiesa... manuprāt, ir pilnīgi absurda situācija. Manuprāt, tāda interpretācija nav pareiza un es gribu norādīt, ka visi procesā iesaistītie norādīja uz savādāku interpretāciju.

Paldies.

G. Kūtris.

Paldies. Vārds replikai pieteikuma iesniedzējiem. Raimonds Pauls.

R. Pauls.

Jā... Vispirms paldies par to, ka... es atnācu uz šejieni galīgs diletants juridiskajās zināšanās un aiziešu jau zinošs...

Kas attiecas uz to sapulci... neviens jau viņu negribēja organizēt un tā ir tukša runāšana vispār... Vispār ar mums neviens nerunāja, mēs tur kaut ko... paši tikai kaut ko mēs tur uzzinājām no avīzēm vai kaut kas tamlīdzīgs...

Jūs ļoti labi atceraties šo likvidatoru cīņu par šo amatu. Es vismaz viņu atceros, tas tika aprakstīts. Un atklāti runājot, tas likvidators strādāja. Jo viņš strādāja tādā veidā, ka es pēkšņi saņēmu mājās rēķinu, ka izrādās, ka es Krājbankai esmu simt latu parādā... Nu, tas izraisīja ņirgāšanos pa visu Latviju, jo, galu galā es pazaudēju tur miljonu tās naudiņas... Tas ir viens.

Nu, redziet, es domāju, ka tas plāns jau bija sen zināms visiem, ka tā banka ir jānolikvidē. Man liekas, ka viņa jau ir nolikvidēta un vairs nebūs. Un es esmu pie visa tā pieradis, jo es Atmodas laikā, faktiski brīvās Latvijas laikā, trešo reizi zaudēju naudu.

Paldies

G. Kūtris.

Paldies.

Vai Saeimas pārstāvim vēl būtu kas ko teikt replikā? Nav.

Replikas ir pateiktas.

Līdz ar to viss ir tiesas sēdē izdarīts.

Tiesa paziņo, ka Satversmes tiesas spriedums šajā lietā tiks pasludināts piektdien, 1. martā, pulksten 10.00 šajā zālē.

Paldies.